

Årsredovisning 2008

www.lansstyrelsen.se/skane

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Innehåll

Sammanfattning av verksamhetsåret 2008	2
Övergripande redovisning av verksamhetskostnader 2008	8
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	26
<i>Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete</i>	26
<i>Verksamhetsgren Regional tillväxt</i>	35
<i>Verksamhetsgren Miljömålsarbete</i>	41
VO Tillsyn och vägledning	48
<i>Verksamhetsgren Social tillsyn</i>	49
<i>Verksamhetsgren Miljötillsyn</i>	61
<i>Verksamhetsgren Djur- och Livsmedelskontroll</i>	66
<i>Verksamhetsgren Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn</i>	67
VO Ärendehandläggning	69
<i>Verksamhetsgren Omställning av energisystemet</i>	71
<i>Verksamhetsgren EU-stöd</i>	72
<i>Verksamhetsgren Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning</i>	73
Övriga mål och åiterrapporteringskrav	79
Organisationsstyrning inom Politikområde Regional samhällsorganisation	80
Personaluppgifter	90
Uppdrag som skall redovisas i årsredovisningen 2008	95
Sammanställning över väsentliga uppgifter	99
Finansiell redovisning	100
<i>Resultaträkning</i>	100
<i>Balansräkning</i>	101
<i>Anslagsredovisning</i>	103
<i>Kommentarer och noter</i>	105
Landshövdingens beslut	114

Mål: Länen skall utvecklas på ett sådant sätt att de nationella målen får genomslag samtidigt som hänsyn tas till olika regionala förhållanden och förutsättningar.

Sammanfattning av verksamhetsåret 2008

God tillväxt de senaste åren - nu lågkonjunktur

Skåne har i likhet med landet i sin helhet haft en gynnsam samhällsekonomisk utveckling under de senaste åren. Den goda konjunkturen har medverkat till ökad sysselsättning och minskande arbetslöshet i länet.

Andelen sysselsatta har ökat sedan 2005 och låg i början av 2008 på ca 78 procent. Högst är sysselsättningen i nordvästra Skåne, där andelen ligger något över rikets genomsnitt som ligger strax under 80 procent. I södra Skåne är en lägre andel av befolkningen sysselsatt.

Arbetspendlingen från Skåne till Danmark har ökat kontinuerligt sedan invigningen av Öresundsbron 2000. Pendlingen bedöms ha ökat både 2007 och 2008.

Hälsoläget förbättras

Det allmänna hälsotillståndet i Skåne fortsätter att förbättras och ohälsotalen fortsätter att minska. De långa sjukskrivningarna har minskat sedan 2002. Ohälsotalen i Skåne ligger något lägre än genomsnittet i riket men något högre än i Stockholms län.

Antalet sjukdagar i Skåne är cirka åtta dagar för kvinnor och ca tre dagar för män (år 2007). Detta är den största nedgången sedan den nuvarande definitionen av ohälsotalet infördes 1998. Många faktorer bidrar till nedgången bland annat samverkan mellan arbetsförmedlingar och vården, men också den gynnsamma situationen på arbetsmarknaden bedöms ha bidragit.

Energi, klimat och miljö

Energianvändningen per invånare är lägre i Skåne än i riket som helhet vilket främst hänger ihop med hög befolkningstäthet och låg andel energiintensiv industri. Energiförbrukningen i förhållande till BNP har sjunkit men eftersom befolkningen i Skåne kontinuerligt ökat har den totala energiförbrukningen i Skåne ökat från 38,3 TWh år 2000 till 39,7. Energiförbrukningen per person ska minska med fyra procent mellan 2002 och 2010 enligt Skånes miljömål.

All typ av energiproduktion påverkar på något sätt omgivningen. Utsläppen från energiförsörjningen har dock minskat kraftigt, främst tack vare övergången från uppvärmning med olja och kol till biobränsle. Minskad djurhållning har reducerat utsläppen från jordbruket. Även utsläppen från avfallssektorn har minskat. Nämnade minskningar uppvägs till en del av att vägtrafikens utsläpp har ökat. Transportsektorn står för strax under 50 procent av de skånska koldioxidutsläppen.

I Skåne har utsläppen av växthusgaser sammantaget minskat med 26 procent mellan åren 1990 och 2006.

Jämställdhet

Det övergripande målet för politiken för jämställdhet är att kvinnor och män ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom alla väsentliga områden i livet. SCB har konstruerat ett så kallat jämställdhetsindex och detta värde för Skåne kan jämföras med Sverige i sin helhet. Skåne hamnar ungefär i mitten bland Sveriges 21 län.

Andelen kvinnor bland egna företagare är relativt hög och jämfört med andra län är uppdelningar på näringslivsgrenar som helt domineras av kvinnor respektive män mindre markant i Skåne. Men Skåne är det län som kommer längst ned i rangskalan när det gäller inkomster och uttag av

föräldrapenning. En hög andel av kvinnorna i Skåne län har låga inkomster och papporna i Skåne tar inte ut föräldrapenning i samma utsträckning som de gör i de övriga länen.

Inflyttning och segregation

Inflyttningen till Skåne från utlandet är stor. De största invandrargrupperna kommer från Danmark, Irak och Polen. Av Skånes invånare är 16 procent födda utomlands. Segregationen är inte bruten. Personer födda i Sverige bor i vissa bostadsområden och etniska minoriteter i andra. Skillnaderna är märkbara mellan starka och svaga bostadsområden.

Det finns grupper som står helt utanför i vid bemärkelse; utanför arbete eller utbildning, utanför bostadsmarknaden eller bor i bostadsområden med dålig kontakt till samhället runt omkring. Det finns etnisk, social och ekonomisk segregation i Skåne, särskilt är detta påtagligt i de större städerna. Det finns stora skillnader i livsvillkor mellan olika grupper i regionen vad gäller sysselsättning, boende, skolresultat och hälsa.

Lågkonjunkturen ökar utmaningarna

Som konstaterats ovan har utvecklingen varit gynnsam inom en rad områden de senaste åren. Den globala finansiella krisen börjar emellertid få effekter på såväl Sverige som helhet som på Skåne. Under de senaste månaderna har ett stort antal personer i Skåne varslats om uppsägning. När nu konjunkturen vänder finns en rad risker, till exempel ökad arbetslöshet. De stora skillnader som finns mellan områden och grupper kan därmed också komma att öka.

Länsstyrelsens verksamhet 2008

Insynsråd har bildats

Under året har Länsstyrelsens Insynsråd påbörjat sitt arbete. Rådet består av åtta ledamöter med bred kompetens och erfarenhet i frågor som bland annat rör miljö, tillväxt, infrastruktur, näringslivsutveckling, barn- och unga, integration, hållbar utveckling, forskning och landsbygdsutveckling. Ordförande i rådet är landshövdingen.

Insynsrådet har träffats vid fyra tillfällen under året. Teman för dessa möten har varit klimat- och energifrågor, nyanlända invandras etablering i länet och landsbygdsutveckling.

Temadiskussionerna har genomsyrats av ett barn- och ungdomsperspektiv. I samband med temadiskussionerna har ledamöterna bidragit med värdefulla idéer för att möta de frågor som

Länsledningens möten med omvärlden

Till Länsstyrelsens utåtriktade verksamheter hör att vara värd vid besök av kungahuset och att delta i möten med internationella delegationer.

Kronprinsessan besökte Skåne i september månad och träffade bland annat unga skånska entreprenörer i Turning Torso i Malmö. Under kronprinsessans besök fördes bland annat samtal om dynamiken i Öresundsregionen.

Sjuttio av Sveriges utländska försvarsattachéer besökte Malmö och Skåne i augusti månad. En större kinesisk delegation besökte Residenset i Malmö för att samverka och samarbeta i projekt om hållbara städer. Vidare har Länsstyrelsen deltagit i uppföljning av besöket till Skåne från den kinesiska staden Tangshan. Övriga deltagande myndigheter är Invest in Sweden Agency, Vinnova, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Teknopol.

Skåne och Länsstyrelsen står inför.

Den moderna och professionella förvaltningen i medborgarens tjänst

Länsstyrelsen i Skåne ska uppfattas som en effektiv och modern myndighet av kunder, medarbetare och uppdragsgivare. För att uppnå detta har Länsstyrelsen under året arbetat med verksamhetsutveckling inom myndigheten. Arbetet har bedrivits i projekten "Utveckling av styrning och kvalitet med medborgarfokus" och "Strategisk intern kommunikation".

Arbetet med utvecklingen av myndighetens E-förvaltning har fortsatt under året. Detta har gjorts gemensamt med övriga länsstyrelser. Internt utvecklas och effektiviseras också ärende- och handlägningsstödet.

Länsstyrelsens har under året avslutat projektet "Företagens guide till Länsstyrelsen". Guiden är en webbportal på Länsstyrelsens webbplats där Länsstyrelsens företagsrelevanta ärenden har samlats på ett ställe. Syftet är att företag lättare och snabbare ska kunna hitta ärenden de söker. Syftet är också att Länsstyrelsen ska bli effektivare och tjäna tid genom att företagare i större utsträckning hämtar information på vår webbplats och använder våra e-tjänster.

IT-samordning mellan länsstyrelserna

Arbetet med att utveckla en gemensam och effektiv IT-verksamhet för länsstyrelserna har under året intensifierats. På grund av resursbrist har införandet inte genomförts i den takt som var önskvärt och det har varit oklarheter i ansvarsfördelning inom GIS-området. Arbetet kommer att slutföras under första kvartalet 2009.

Den gemensamma IT-verksamheten ska leverera ett effektivt IT-stöd till verksamheten samt ge en god service till alla länsstyrelser och medarbetare. Arbetet inriktas mot att skapa enhetliga tekniska lösningar, ett gemensamt förhållningssätt och en enhetlig servicenivå gentemot samtliga länsstyrelser.

Regional tillväxt och utveckling

Övergripande för all verksamhet vid Länsstyrelsen är att verka såväl brett som långsiktigt för att uppnå en hållbar social, miljömässig och ekonomisk utveckling och tillväxt i Skåne.

Länsstyrelsen deltar aktivt i det regionala utvecklingsarbetet och vägleds av regeringens ambitioner att skapa jobb och ett dynamiskt näringsliv. Ny miljöteknik är ett område med stor framtida potential och Länsstyrelsen har deltagit i flera internationella besök med direkta kopplingar till miljöteknik. Förberedelser pågår för projekt som är knutet till klimatkonferensen i Köpenhamn i november-december 2009.

Länsstyrelsen har under 2008 initierat en process kring hållbara städer. Inledningsvis samlas representanter från Region Skåne, de tre större städerna i Skånes väst-sydvästra delar (Helsingborg, Lund och Malmö) och lärosätena i Lund och Malmö samt företagsnätverk. Länsstyrelsen har också bidragit till ett Skånskt kompetenscentra för miljöanpassad upphandling. Kompetenscentrat samlar och ger stöd till kommuner och statliga myndigheter i upphandlingen.

Länsstyrelsen har fortsatt deltagit i diskussionen, såväl nationellt som internationellt, om att etablera European Spallation Source i Lund. Tillsammans med den planerade synkrotronljusanläggningen Max-Lab IV kommer denna anläggning inom avancerad materialforskning och life science att stärka Skånes roll som världsledande forskningscentrum.

Länsstyrelsen har bidragit med finansiella och personella resurser till gränsöverskridande infrastruktur- och planeringsprocesser för Öresundsregionen. Inom ramen för det Regionala Godstransportrådet, Skåne Blekinge har Landshövdingen i sin roll som ordförande i rådet en nära dialog med Banverket, Vägverket, Luftfartsverket och Sveriges Hamnar. För närvarande planeras ett projekt för att stimulera till ökad andel kombitransporter av gods. Ett projekt "Bostadsläget i

Öresund” har påbörjats i syfte att utveckla samverkan mellan Själland och Skåne på bostadsmarknadsområdet.

Klimat- och energistrategi

Under 2008 har Länsstyrelsen utarbetat ”Klimat- och energistrategi för Skåne” som identifierar olika aktörers möjligheter att i Skåne minska energianvändningen och utsläpp som påverkar klimatet. Länsstyrelsen ska med utgångspunkt i denna strategi under 2009 initiera projekt som syftar till att få igång gemensamt arbete i Skåne för att förbättra klimatet och minska energianvändningen.

Integration – ”Partnerskap Skåne”

Våren 2008 tog Länsstyrelsen initiativ till ett utvecklingsarbete om att etablera en regional plattform för ett inkluderande mottagande i syfte att säkra en snabb självförsörjningsprocess av nyanlända och asylsökande i Skåne. Arbetet sker i samverkan med kommuner, regionala myndigheter och organisationer samt den idéburna sektorn. Utifrån en samsyn om gemensamt ansvar skapar projektet ”Partnerskap Skåne” hållbara strukturella förutsättningar genom tvärssektoriella och tidiga insatser. Exempel på insatser är delprojektet ”Samhälls- och hälsokommunikatörer, där grundläggande samhälls- och hälsoinformation förmedlas på modersmålet till nyanlända och asylsökande i Skåne. Ytterligare ett exempel är en reell samverkan med det samlade föreningslivet i Skåne genom delprojekt ”Integration i förening”.

Stigande havsnivå - konsekvenser för fysisk planering

Arbetet med att anpassa samhället till ett förändrat klimat har påbörjats. Länsstyrelsen har förberett sig för att i framtiden ge stöd till kommunerna i deras fysiska planering och fortsatta klimatanpassningsarbete.

I dialog med en kommun, Vellinge kommun, har projektet Stigande havsnivå - konsekvenser för *fysisk planering del 2* belyst komplexa frågeställningar kring hur Länsstyrelsen ska förhålla sig till och hantera utbyggnadsplaner inom översvämningshotade områden. Under året har Länsstyrelsen kartlagt hotbilder och intressen/värden, tagit fram metoder för avvägning vid intressekonflikter och visat på lösningar på klimatanpassning. Befintliga planeringsunderlag har identifierats liksom behovet av nya.

En god bebyggd miljö – den blandade staden

I En god bebyggd miljö – den blandade staden arbetar Länsstyrelsen för att konkretisera begreppet ”blandstad”. Projektet syftar till att synliggöra de problem och möjligheter planeringen av en ”blandad stad” innebär. Samtidigt har konkreta bilder av vad blandningen kan erbjuda getts. Projektet grundar sig på dialog och är huvudsakligen inriktat på de processer som kan leda fram till en blandad stad.

Ett par områden har identifierats som extra angelägna för fördjupning. Dessa är den sociala dimensionen och frågan om trygghet, frågan om ekonomisk utveckling och arbetstillfällen samt frågan om risker, buller samt om lagstiftningens möjlighet att främja eller hämma stadsutvecklingen. En tidning har spridits till planerare och politiker i Skåne, Boverket, miljödepartementet, Delegationen för hållbara städer, med flera.

Arbetet med landsbygdens utvecklingsfrågor har varit intensivt

Länsstyrelsen har arbetat med fram och förankra förslaget till genomförandestrategi för det nya Landsbygdsprogrammet, som godkändes av EU i maj månad. Sökandetrycket har sedan januari varit högt och överstiger budgeten, vilket har lett till kraftiga prioriteringar.

Länsstyrelsen har startat upp Leaderområde och grundtanken är att den ska ta fram den utvecklingspotential som idag finns lokalt förankrat. Leader ska bidra till att koppla samman den

lokala kunskapen med samhällets mål. Hela Skånes landsbygd och alla kommuner är inbegripna, utom Burlövs kommun.

Vattendirektivets införande i Sverige har lett till en betydligt ökad kunskap om Skånes vatten och de insatser som behöver göras för att förbättra miljötillståndet. Under året har nya Vattenråd bildats och flera är på väg att bildas.

Under året har arbetet med åtagandeplaner inom miljöersättningar för betesmarker och slåtterängar fortsatt.

Förordningen om intern styrning och kontroll

Under året har myndigheten genomfört riskanalyser över all verksamhet i syfte att identifiera risker som utgör hot mot att nå de uppsatta målen för verksamheten. Medarbetarna har varit delaktiga i denna process. De risker som identifierades med högst riskvärde hänförde sig främst till ”begränsade resurser”.

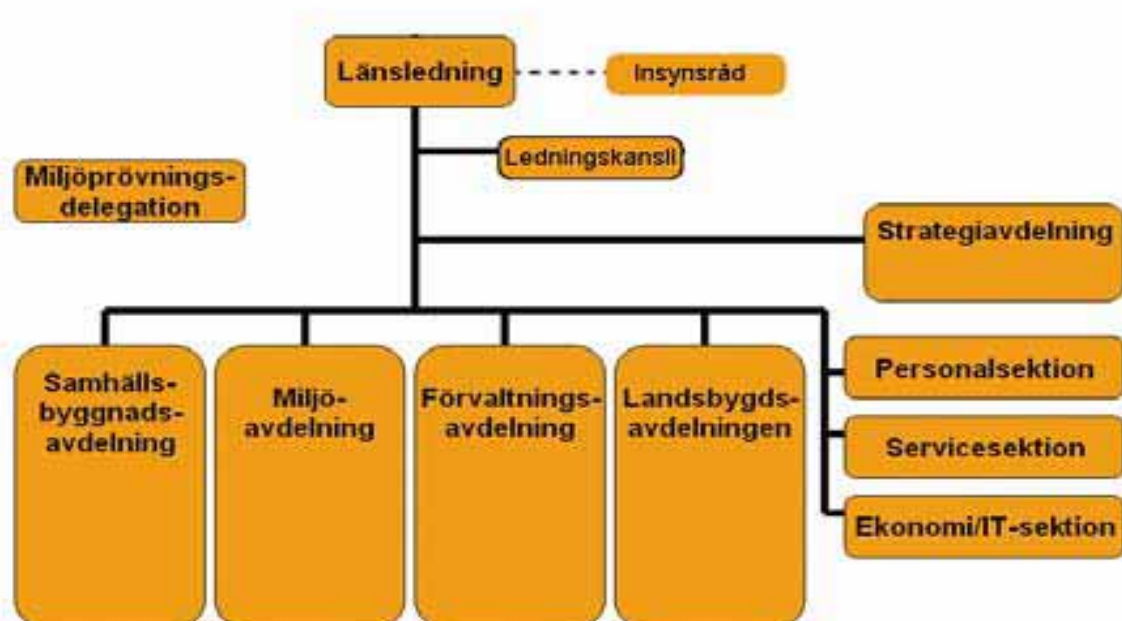
Budget

Även om det finansiella läget har varit mer ansträngt för budgetåret 2008 jämfört med år 2007 har verksamheten kunnat bedrivas inom tillgängliga anslagsmedel och övriga särskilt anvisade medel. Ca 35 procent av verksamheten finansieras antingen genom avgiftsinkomster eller genom medel som anvisas från centrala verk t ex Jordbruksverket och Naturvårdsverket. I takt med att anslagsdelen skärs ner blir Länsstyrelsen alltmer beroende av medel som tilldelas i särskild ordning via de centrala verken. Det är därför av särskild vikt att Länsstyrelsen erhåller besked om vilka medel som kommer att tilldelas utöver anslaget i ett tidigare skede än vad som nu sker.

Göran Tunhammar
Landshövding

Organisation

Redovisa Länsstyrelsens organisationsplan.

Övergripande redovisning av verksamhetskostnader 2008

För återrapportering på verksamhetsområdes- och verksamhetsgrensnivå gäller de anvisningar avseende definitioner och indelningar som framgår av bilaga 3. För flertalet tabeller anges att redovisning endast behövs för 2008, vilket innebär ett undantag från Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Undantag görs också från 3 kap. 2 §, första stycket, samma förordning.

Tabell A - Verksamhetskostnader 2008				
Verksamhetsområden och verksamhetsgrenar samt myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		Kostnader inkl OH	
	Tkr	%	Tkr	%
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	139 189	39,54 %	180 268	51,94 %
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	70 944	20,15 %	91 882	26,47 %
VG Regional tillväxt	5 496	1,56 %	7 118	2,05 %
VG Miljömålsarbete	62 749	17,82 %	81 268	23,42 %
VO Tillsyn och vägledning	42 854	12,17 %	55 501	15,99 %
VG Social tillsyn	9 485	2,69 %	12 284	3,54 %
VG Miljötillsyn	22 507	6,39 %	29 149	8,40 %
VG Djur- och livsmedelskontroll	3 447	0,98 %	4 464	1,29 %
VG Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggväsendet samt övrig tillsyn	7 415	2,11 %	9 603	2,77 %
VO Ärendehandläggning	85 942	24,41 %	111 306	32,07 %
VG Omställning av energisystemet	1 857	0,53 %	2 405	0,69 %
VG EU-stöd	48 541	13,79 %	62 867	18,11 %
VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	35 544	10,10 %	46 034	13,26 %
SUMMA PRODUKTION	267 985	76,12 %	347 075	100,00 %
Myndighetsövergripande verksamhet (10) samt Administration och intern service (11)	79 090	23,88 %		
SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	347 075	98,59 %	347 075	100,00 %
Resurssamverkan ¹⁾	4 963		4 963	
Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen ²⁾	352 038		352 038	
<i>Myndighetsövergripande verksamhet, uppdelat på: ³⁾</i>				
Nivå 1 (113-115)	39 326	11,18 %		
Nivå 2 (110-112, 116-119)	21 379	6,07 %		
Nivå 3 (100-109)	23 348	6,63 %		
Personalkostnad, produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	196 271	76,12 %		

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen, oavsett finansiering. Objekt-koder som ingår i respektive verksamhetsgren framgår av tabellmallar för de olika verksamhetsgrenarna. Kostnader som definitions-mässigt är myndighetsövergripande skall redovisas som sådana, även om kostnaderna finansieras med externa medel (s.k. OH-pålägg).

¹⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

²⁾ Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen

³⁾ Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med totalsumman Myndighetsövergripande verksamhet. Den procent-uella fördelningen ska visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vg 2-8 (kkl 4).

Tabell B.1 - Verksamhetskostnader 2006-2008			
Myndighetsövergripande verksamhet särredovisad	2008	2007	2006
Kostnader per VO och VG (tkr)	Kostnader exkl. OH	Kostnader exkl. OH	Kostnader exkl. OH
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	139 189	129 431	136 753
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	70 944	63 065	72 305
VG Regional tillväxt	5 496	5 820	6 962
VG Miljömålsarbete	62 749	60 546	57 486
VO Tillsyn och vägledning	42 854	40 758	38 692
VG Social tillsyn	9 485	10 022	10 376
VG Miljötillsyn	22 507	20 166	19 248
VG Djur- och livsmedelskontroll	3 447	3 282	2 985
VG Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn	7 415	7 288	6 083
VO Ärendehandläggning	85 942	90 366	87 180
VG Omställning av energisystemet	1 857	3 093	1 544
VG EU-stöd	48 541	53 210	52 337
VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	35 544	34 063	33 299
Resurssamverkan¹	4 963	3 393	2 695
Myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	79 090	77 733	85 542
Totala kostnader (inkl. OH)²	352 038	341 681	350 862

¹ Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta länsstyrelsen ska fördelas på resp. verksamhetsgren.

² Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

Tabell B.2 - Årsarbetskrafter 2006-2008					
Myndighetsövergripande verksamhet särredovisad	2008	2008	2008	2007	2006
Årsarbetskrafter per VO och VG	Årsarbetskr aft totalt	Årsarbetskr aft Kvinnor	Årsarbetskr aft Män	Årsarbetskr aft totalt	Årsarbetskr aft totalt
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	161,24	94,51	66,73	153,08	159,49
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	105,83	71,33	34,50	96,78	106,29
VG Regional tillväxt	3,99	1,88	2,11	5,23	4,74
VG Miljömålsarbete	51,42	21,30	30,12	51,07	48,46
VO Tillsyn och vägledning	54,43	34,47	19,96	56,96	54,78
VG Social tillsyn	13,87	10,46	3,41	14,85	14,21
VG Miljötillsyn	24,24	13,24	11,00	25,62	23,54
VG Djur- och livsmedelskontroll	4,86	2,56	2,30	4,70	4,91
VG Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn	11,47	8,21	3,25	11,79	12,12
VO Ärendehandläggning	124,66	87,53	37,13	128,67	120,05
VG Omställning av energisystemet	2,77	1,36	1,41	4,71	3,05
VG EU-stöd	61,62	43,69	17,93	60,28	52,70
VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	60,27	42,48	17,79	63,68	64,30
Myndighetsövergripande (10 + 11)	57,14	35,15	21,99	59,08	76,88
Totala årsarbetskrafter	397,47	251,66	145,81	397,79	411,19

Kommentar: Den totala årsarbetskraften mellan 2007 och 2008 är oförändrad. Viss förändring har skett inom de olika verksamhetsområdena, VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete har ökat med åtta årsarbetskrafter, VO Tillsyn och vägledning har minskat med två årsarbetskrafter, VO Ärendehandläggning har minskat med fyra årsarbetskrafter och Myndighetsövergripande har minskat med två årsarbetskrafter.

Tabell B.3 - Kostnader för representation (tkr)	2008	2007	2006
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	518	263	472
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	566	585	714

Kommentar: Den ökade kostnaden för intern representation hänför sig till medarbetardagen se sidan 95.

Tabell B.4 - Lokaler och service	2008	2007	2006
Lokalkostnader residens (tkr) 103	2 691	2 442	2 213
Lokalyta residens (m ²)	2 012	2 012	1 950
Lokalkostnad per m ² i residenset	1 337	1 214	1 135
Lokalkostnad exkl. residenset 113	21 141	20 915	21 759
<i>varav</i> lokalkostnader för kontorslokaler inkl. biytor	18 742	18 541	19 289
Lokalyta exkl. residens (m ²)	16 482	16 482	16 482
<i>varav</i> lokalyta för kontorslokaler inkl. biytor	13 122	13 122	13 122
Lokalkostnad per m ² exkl. residens	1 283	1 269	1 320
Lokalkostnad per m ² för kontorslokaler inkl. biytor	1 428	1 413	1 740
Lokalkostnad per årsarbetskraft exkl. residenset (tkr)	48,4	47,8	48,1
Lokalkostnad per årsarbetskraft för kontorslokaler inkl. biytor	42,9	42,3	42,7
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²) för kontorslokaler inkl. biytor	30	30	29
Kostnader för lokalvård exkl. residens	1 472	1 518	1 652
Driftskostnader för larm och bevakning samt säkerhetsåtgärder i länsstyrelsens lokaler.	520	457	925

Kommentar: Inga större förändringar har skett mellan åren 2007 och 2008

Redogör även för följande:

❖ I vilken regi lokalvården bedrivs (egen eller entreprenad)

Länsstyrelsens lokalvård är utlagd på entreprenad

❖ Kommentera ev. större avvikelser/förändringar jämfört med tidigare år.

Under 2008 har residensets representations kök, kungarummets badrum samt personaltoalett helrenoverats. Ett antal säkerhetshöjande åtgärder har även genomförts. Under 2007 färdigställdes även renovering av Landshövdingbostad. Kostnadsökningarna beror på dessa åtgärder.

❖ Planerade större lokalförändringar

I samband med kontraktförnyelse gällande myndighetens Malmökontor beslutades om att genomföra en större renovering av kontorsbyggnaden. Hyresnivån kommer att vara bibehållen. Renoveringen beräknas vara helt genomförd under oktober 2009.

De större åtgärderna redovisas nedan:

- Nytt storum på plan 2

LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN 2008

- Ny entré med ny receptionsdisk och nya konferensutrymmen
- Hörsalen öppnas upp och får nytt fönster
- Ny ventilation med komfortkyla på hela kontoret
- Nya golv i korridorer och kontorsrum
- Alla väggar målas
- Fasadrenovering
- Ny skyltning
- Ny hisskorg i huvudtrappan
- Omklädningsrum i anslutning till motionslokalerna renoveras
- Nya arkiv skapas
- Brandcellsgränser och utrymningsvägar åtgärdas. Ny utrymningsskyltning monteras
- Uppdaterad fysisk säkerhet, med nytt nyckelsystem till skalskyddet och nya skalskyddsgränser inne i byggnaden

Tabell C - Kostnader och årsarbetskrafter 2007-2008							
Tabellen ska innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen ska redovisas för 2007-2008							
VÄSKOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft Kvinnor	Årsarbetskraft Män	Kostnader	Årsarbetskraft totalt
10	Myndighetsövergripande verksamhet	18 385	19,15	9,14	10,01	18 357	19,07
1009	Kompetensutveckling inom område 10	1 435	0,83	0,58	0,25	1 297	0,83
11	Administration och intern service	60 705	37,99	26,01	11,98	59 376	40,00
1109	Kompetensutveckling inom område 11	513	0,41	0,32	0,09	799	0,60
20-21	Övrig förvaltning	11 290	18,24	11,43	6,81	9 923	16,33
2009	Kompetensutveckling inom områdena 20 och 21	142	0,17	0,12	0,05	365	0,26
201	Allmänna val	302	0,50	0,42	0,08	135	0,22
202	Medborgarskap	102	0,20	0,15	0,05	131	0,24
203	Överförmyndare	454	0,71	0,38	0,33	443	0,65
204	Begravningsfrågor	277	0,41	0,01	0,40	283	0,41
205	Näringsrättsliga frågor	331	0,56	0,25	0,31	343	0,54
2051	Pantlåneverksamhet	13	0,02	0,00	0,02		
2052	Frågor enligt aktiebolagslagen, lagen om ekonomiska föreningar m.fl	134	0,23	0,10	0,13		
206	Stiftelser	1 150	1,52	1,49	0,03	1 112	1,95
2061	Stiftelser - registrering	690	0,75	0,75	0,00	271	0,55
2062	Stiftelser - tillsyn	172	0,28	0,27	0,01	289	0,50
207	Lönegaranti	815	1,55	0,07	1,48	808	1,27
208	Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden m.m	340	0,59	0,28	0,31	547	0,87
2081	Deponerade medel	285	0,53	0,23	0,30		
2082	Allmänna arvsfonden	24	0,05	0,04	0,01		
2083	Bygdeavgifter	0	0,00	0,00	0,00		
2084	Rederistöd	0	0,00	0,00	0,00		
2085	Åborätten och allmänningar	0	0,00	0,00	0,00		
211	Allmän kameraövervakning	883	1,57	0,62	0,95	821	1,33
VÄSKOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft Kvinnor	Årsarbetskraft Män	Kostnader	Årsarbetskraft totalt
212	Bevakningsföretag m.m.	1 276	2,41	1,51	0,90	1 077	1,92
213	Ärenden enligt ordningslagen m.m. överklaganden av polismyndighetens beslut	27	0,04	0,02	0,02	69	0,09
214	Delgivning, viten, diverse förordnanden	921	1,03	0,39	0,64	917	1,01
215	Lotterier, bingo. mm.	243	0,41	0,23	0,18	216	0,34
216	Kampsportsmatcher	-	-	-	-	-	-
218	Jakt och viltvård	1 217	1,28	1,10	0,18	1 209	1,42

LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN 2008

219	Övriga ärenden inom övrig förvaltning	55	0,03	0,00	0,03	21	0,03
24	Yrkesmässig trafik	4 049	8,12	7,18	0,94	4 159	8,67
240	Allmänt och övergripande inom yrkesmässig trafik	1 057	2,95	2,50	0,45	916	2,64
2409	<i>Kompetensutveckling inom område 24</i>	64	0,08	0,05	0,03	68	0,08
241	Tillstånd (utom internationella transporter och taxiförarlegitimationer)	1 056	1,83	1,58	0,25	1 053	2,01
242	Internationella transporter	35	0,05	0,05	0,00	103	0,16
243	Tillsyn och kontroll (utom taxiförarlegitimationer)	1 312	2,25	2,03	0,22	1 431	2,63
244	Taxiförarlegitimationer	533	0,95	0,93	0,02	634	1,17
249	Övriga ärenden inom yrkesmässig trafik	57	0,09	0,09	0,0	22	0,04
25	Körkort och trafikföreskrifter	16 558	31,12	27,07	4,05	12 884	29,50
250	Allmänt och övergripande inom körkort och trafikföreskrifter	1 510	3,09	2,65	0,44	747	1,15
2509	<i>Kompetensutveckling inom område 25</i>	113	0,19	0,16	0,03	132	0,17
251	Tillstånd	7 653	13,14	12,47	0,67	4 250	9,13
252	Villkor	703	1,59	0,64	0,95	751	1,93
253	Körkortsingripanden	5 560	11,49	10,46	1,03	6 016	15,54
258	Trafikföreskrifter m.m.	1 127	1,81	0,85	0,96	1 111	1,75
259	Övriga ärenden inom körkort och trafikföreskrifter m.m.	5	0,00	0,00	0,00	9	0,00
VÄSKOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft Kvinnor	Årsarbetskraft Män	Kostnader	Årsarbetskraft totalt
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	3 850	5,47	3,00	2,47	3 580	5,33
280	Allmänt och övergripande inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	403	0,62	0,45	0,17	297	0,62
2809	<i>Kompetensutveckling inom område 28</i>	217	0,15	0,05	0,10	96	0,11
281	Livsmedelskontroll	117	0,15	0,10	0,05	128	0,16
282	Djurskydd	2 386	3,46	1,56	1,90	2 289	3,45
283	Smittskydd	895	1,18	0,84	0,34	822	1,04
284	Allmänna veterinära frågor m.m	49	0,06	0,05	0,01	44	0,05
289	Övriga ärenden inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	-	-	-	-	-	-
30	Regional tillväxt	6 206	4,98	3,19	1,79	6 332	6,20
300	Allmänt och övergripande inom regional utveckling	1 820	2,03	1,60	0,43	2 080	2,45
3009	<i>Kompetensutveckling inom område 30</i>	152	0,05	0,04	0,01	64	0,07
301	Tillväxtprogram m.m	282	0,32	0,10	0,22	609	0,73
302	Företagsstöd	-	-	-	-	11	0,01
303	Regional projektverksamhet	979	0,00	0,00	0,00	70	0,06

LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN 2008

304	EG:s strukturfonder (Regionala fonden, Sociala fonden och Jordbruksfonden)	304	0,42	0,36	0,06	105	0,14
305	Uppföljning och utvärdering av regionala stöd (ej EG:s stukturfonder)	-	-	-	-	-	-
306	Gränsregionalt samarbete (ej Interreg)	2 183	1,23	0,24	0,99	2 762	1,70
307	Konkurrensfrågor	532	0,82	0,74	0,08	472	0,76
309	Övriga ärenden inom regional utveckling	106	0,16	0,15	0,01	223	0,33
34	Infrastrukturplanering	1 003	1,57	1,07	0,50	1 246	1,79
3409	Kompetensutveckling inom område 34	9	-	-	-	30	0,06
VÄSKOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft Kvinnor	Årsarbetskraft Män	Kostnader	Årsarbetskraft totalt
40	Hållbar samhällsplanering och boende	17 356	26,96	18,22	8,74	18 119	26,31
400	Allmänt och övergripande inom hållbar samhällsplanering och boende	7 719	11,54	8,74	2,80	8 380	10,62
4009	<i>Kompetensutveckling inom områdena 40 och 41</i>	741	1,06	0,68	0,38	750	0,85
401	Översikts- och regionplaner m.m	733	1,12	0,87	0,25	1 206	1,47
402	Detaljplaner, områdesbestämmelser, fastighetsplaner m.m	3 273	5,25	3,40	1,85	2 983	5,18
403	Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	3 918	6,45	3,02	3,43	4 063	6,78
404	Tillsyn av plan- och byggnadsfrågor, samråd m.m	306	0,41	0,26	0,15	304	0,38
4041	<i>Tillsyn av planfrågor</i>	103	0,12	0,11	0,01		
4042	<i>Tillsyn av byggnadsfrågor</i>	183	0,25	0,11	0,14		
405	Bostadsförsörjning	699	1,05	1,04	0,01	394	0,56
406	Ekologiskt hållbar samhällsutveckling	184	0,25	0,24	0,01	370	0,57
407	Fastighetsbildning, frågor kring markanvändning m.m	480	0,83	0,63	0,20	386	0,70
409	Övriga ärenden inom hållbar samhällsplanering och boende	44	0,06	0,02	0,04	33	0,04
41	Stöd till boende	1 747	2,86	2,36	0,50	2 811	4,74
411	Bidrag till nybyggnad	579	0,77	0,77	0,00	463	0,78
412	Bidrag till ombyggnad	263	0,47	0,47	0,00	291	0,51
413	Bidrag till energiåtgärd	864	1,55	1,05	0,50	2 048	3,45
414	Bidrag till åtgärder mot radon	29	0,05	0,05	0,00	8	0,01
419	Övriga ärenden inom stöd till boende	12	0,02	0,02	0,00	1	0,00
42	Omställning av energisystemet	1 047	1,29	0,38	0,91	1 112	1,36
VÄSKOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft Kvinnor	Årsarbetskraft Män	Kostnader	Årsarbetskraft totalt
420	Allmänt och övergripande inom omställning av energisystemet	1	0,00	0,00	0,00	10	0,02
4209	<i>Kompetensutveckling inom område 42</i>	1	0,00	0,00	0,00	10	0,02

LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN 2008

421	Förnybar energi	52	0,07	0,07	0,00	57	0,08
422	Hushållning med energi	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00
429	Övriga ärenden inom omställning av energisystemet	994	1,22	0,31	0,91	1 045	1,26
43	Kulturmiljö	8 893	9,96	4,26	5,70	8 264	9,19
430	Allmänt och övergripande inom kulturmiljö	2 378	4,00	1,74	2,26	1 240	0,10
4309	<i>Kompetensutveckling inom område 43</i>	313	0,35	0,16	0,19	183	0,22
431	Fornminnen	2 421	2,58	0,63	1,95	2 683	2,44
432	Byggnadsminnen	471	0,65	0,28	0,37	313	0,52
433	Kyrkliga kulturminnen	525	0,81	0,31	0,50	815	1,29
434	Byggnadsvård	1 220	0,36	0,25	0,11	1 457	0,75
435	Fornminnes- och kulturlandskapsvård	1 401	0,88	0,57	0,31	1 239	0,75
436	Kulturhistoriskt värdefulla miljöer	468	0,67	0,47	0,20	502	0,83
439	Övriga ärenden inom kulturmiljö	9	0,01	0,01	0,00	15	0,01
45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	8 444	10,78	5,32	5,46	8 607	11,35
450	Allmänt och övergripande inom krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	1 619	2,59	1,52	1,07	1 880	3,18
4509	<i>Kompetensutveckling inom område 45</i>	269	0,41	0,13	0,28	264	0,34
451	Riskhantering och säkerhet	682	1,04	0,44	0,60	942	1,48
452	Skydd mot olyckor inklusive räddningstjänstansvar	560	0,71	0,38	0,33	666	0,81
453	Krisberedskap samt civilt försvar	4 489	4,98	2,68	2,30	3 910	4,71
454	Dammsäkerhetsfrågor	2	0,01	0,01	0,00	4	0,01
455	Utbildning, övning information	574	0,75	0,24	0,51	716	0,50
456	Tillsyn och uppföljning	494	0,67	0,04	0,63	484	0,64
VÄSKOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft Kvinnor	Årsarbetskraft Män	Kostnader	Årsarbetskraft totalt
459	Övriga ärenden inom, fredstida krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	24	0,03	0,01	0,02	5	0,01
5	Naturvård och miljöskydd	99 795	106,04	53,63	52,41	94 271	107,11
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	29 722	38,04	20,87	17,17	28 311	38,71
500	Allmänt och övergripande inom naturvård och miljöskydd	15 770	25,34	15,47	9,87	13 080	23,55
5009	<i>Kompetensutveckling inom områdena 50-58</i>	2 735	3,37	1,74	1,63	2 251	2,62
501	Miljömål	4 158	4,98	1,55	3,43	5 541	6,39
502	Miljöövervakning och uppföljning av miljömål	8 257	5,24	2,38	2,86	7 557	5,33
503	Tillsynsvägledning	444	0,68	0,30	0,38	780	1,2
504	Överlåtelse av beslut och operativ tillsyn till kommun	0	0,00	0,00	0,00	3	0,00
505	Överklagande av kommuns beslut enligt miljöbalken m.fl. författningar	1 050	1,73	1,11	0,62	1 315	2,18

LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN 2008

509	Övriga ärenden inom övergripande naturvård och miljöskydd	43	0,07	0,06	0,01	35	0,05
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	46 562	36,50	15,25	21,25	43 081	34,08
511	Skydd av områden och arter (exkl. vattenskyddsområden och kulturresevat)	14 559	18,35	9,73	8,62	12 573	16,46
512	Förvaltning och skötsel av skyddade områden	31 661	17,56	5,29	12,27	30 089	16,89
513	Vattenskyddsområden (exkl. tillsyn)	17	0,02	0,01	0,01	24	0,04
515	Tillsyn av områdesskydd (exkl. vattenskyddsområden)	302	0,53	0,20	0,33	357	0,63
516	Tillsyn av vattenskyddsområden	4	0,01	0,00	0,01	23	0,04
519	Övriga ärenden inom skydd av områden och arter	19	0,03	0,02	0,01	15	0,02
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 627	2,75	2,27	0,48	2 485	4,42
VÄSKOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft Kvinnor	Årsarbetskraft Män	Kostnader	Årsarbetskraft totalt
521	Tillstånd och dispenser avseende naturskydd	1 047	1,79	1,53	0,26	1 335	2,37
522	Skydd för djur- och växtarter	54	0,06	0,05	0,01	98	0,15
523	Övrig prövning avseende naturskydd	33	0,05	0,03	0,02	87	0,16
525	Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken	400	0,72	0,53	0,19	701	1,30
526	Tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd	55	0,09	0,09	0,00	44	0,07
527	Tillsyn av skydd för djur- och växtarter	13	0,02	0,02	0,00	134	0,22
528	Tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd	8	0,00	0,00	0,00	0	0,00
529	Övriga ärenden inom prövning och tillsyn för skydd av naturen	10	0,02	0,02	0,00	86	0,15
53	Vattenverksamhet	7 994	8,45	5,02	3,43	5 425	8,22
531	Prövning av vattenverksamhet	592	0,49	0,16	0,33	713	1,10
535	Tillsyn av vattenverksamhet	1 723	2,82	1,74	1,08	1 527	2,68
537	Förvaltning av kvalitén på vattenmiljön	5 643	5,11	3,10	2,01	3 055	4,20
539	Övriga ärenden inom vattenverksamhet	37	0,03	0,02	0,01	130	0,23
54	Mineral- och torvfyndigheter	14	0,03	0,02	0,01	28	0,04
543	Prövning enligt minerallagen och lagen om vissa torvfyndigheter	6	0,01	0,01	0,00	6	0,01
546	Tillsyn av undersökning och bearbetning av torvfyndigheter	1	0,01	0,00	0,01	22	0,03
549	Övriga ärenden inom mineral- och torvfyndigheter	7	0,01	0,01	0,00	0	0,00
55	Miljöfarlig verksamhet	8 693	13,35	6,62	6,73	9 068	14,22
551	Prövning av miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken (inkl Samråd)	5 541	8,74	4,50	4,24	5 551	8,75
555	Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	2 897	4,18	1,88	2,30	3 242	5,01
559	Övriga ärenden inom miljöfarlig verksamhet	255	0,43	0,24	0,19	275	0,14
VÄSKOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007

LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN 2008

		Kostnader	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft Kvinnor	Årsarbetskraft Män	Kostnader	Årsarbetskraft totalt
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	423	0,60	0,23	0,37	548	0,83
561	Prövning av kemiska produkter och biotekniska organismer	32	0,05	0,05	0,00	40	0,06
562	Prövning av avfall och producentansvar	148	0,28	0,03	0,25	279	0,51
5620	<i>Transport av avfall och farligt avfall</i>	133	0,25	0,01	0,24	276	0,50
563	Prövning av övrigt miljö- och hälsoskydd	96	0,16	0,06	0,10	78	0,12
565	Tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer	62	0,06	0,06	0,00	46	0,07
566	Tillsyn av avfall och producentansvar	15	0,03	0,02	0,01	17	0,03
567	Tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd	52	-	-	-	66	0,00
569	Övriga ärenden inom övrigt miljö- och hälsoskydd	18	0,02	0,01	0,01	22	0,04
57	Förorenade områden, efterbehandling	3 557	5,49	3,29	2,20	3 774	5,42
571	Prövning av förorenade områden	0	0,00	0,00	0,00	2	0,00
575	Tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden	1 086	1,62	1,05	0,57	925	1,37
577	Efterbehandling av förorenade områden	2 293	3,58	2,15	1,43	2 663	3,74
579	Övriga ärenden inom förorenade områden	178	0,29	0,08	0,21	184	0,31
58	Restaurering	1 199	0,83	0,06	0,77	1551	1,17
60	Lantbruk	61 380	79,82	55,51	24,31	63 835	75,73
600	Allmänt och övergripande inom lantbruk	10 507	14,99	9,57	5,42	7 708	11,87
6009	<i>Kompetensutveckling inom område 60</i>	2 620	4,17	3,38	0,79	2 282	4,06
601	Stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar	26 877	47,95	34,07	13,88	28 888	51,29
602	Stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder exkl. kompetensutveckling	4 532	7,80	5,62	2,18	2 608	4,23
603	Stöd till kompetensutvecklingsåtgärder inom lantbruket	15 729	4,83	3,60	1,23	20 537	3,85
604	Utveckling av jordbruksnäringen och landsbygden	1 414	1,46	0,65	0,81	1 673	1,63
605	Tillsyn, kontroll m.m.	2 125	2,51	1,93	0,58	1 996	2,30
VÄSKOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft Kvinnor	Årsarbetskraft Män	Kostnader	Årsarbetskraft totalt
606	Jordbruksfastigheter	175	0,25	0,07	0,18	404	0,53
609	Övriga ärenden inom lantbruk	21	0,03	0,00	0,03	19	0,02
61	Rennäring m.m.(enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)		-	-	-	-	-
610	Allmänt och övergripande inom rennäring m.m.		-	-	-	-	-
6109	Kompetensutveckling inom område 61		-	-	-	-	-
611	Rennäring		-	-	-	-	-
612	Stöd		-	-	-	-	-
613	Fjällförvaltning		-	-	-	-	-

LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN 2008

614	Anläggningar där staten har underhållsskyldighet		-	-	-	-	-
619	Övriga ärenden inom rennärning		-	-	-	-	-
62	Fiske	3 564	2,38	0,60	1,78	2 528	2,78
620	Allmänt och övergripande inom fiske	249	0,33	0,16	0,17	204	0,27
6209	<i>Kompetensutveckling inom område 62</i>	51	0,07	0,02	0,05	22	0,01
621	Fiskerinärning	553	0,80	0,11	0,69	530	1,02
622	Stöd till fisket	1 099	0,61	0,04	0,57	1 070	0,77
623	Fiskevård, fritidsfiske	1 639	0,61	0,29	0,32	721	0,72
629	Övriga ärenden inom fiske	24	0,03	0,00	0,03	3	0,00
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)	-	-	-	-	-	-
6409	<i>Kompetensutveckling inom område 64</i>	-	-	-	-	-	-
70	Social omvårdnad	16 711	23,66	18,25	5,41	15 651	22,83
700	Allmänt och övergripande inom social omvårdnad (Tidigare benämnt "Social omvårdnad" under VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete)	7 226	9,78	7,78	2,00	5 629	7,99
7009	<i>Kompetensutveckling inom område 70</i>	1 474	1,73	1,44	0,29	1 015	1,23
701	Tillsyn och rådgivning	7 052	10,87	8,55	2,32	8 101	12,97
702	Enskild vårdverksamhet	812	1,26	0,96	0,30	429	0,65
703	Individärenden - yttranden till domstol m.m	187	0,30	0,24	0,06	111	0,18
704	Fördelning av statsbidrag	1 073	0,92	0,68	0,24	1 191	0,74
705	Alkohol och tobaksärenden	344	0,50	0,02	0,48	170	0,26
709	Övriga ärenden inom social omvårdnad	17	0,03	0,02	0,01	20	0,04
80	Jämställdhet mellan kvinnor och män	2 093	2,87	2,74	0,13	2 500	3,37
8009	<i>Kompetensutveckling inom område 80</i>	46	0,06	0,05	0,01	25	0,03
85	Integration	4 003	4,21	2,30	1,91	4 733	6,13
8509	<i>Kompetensutveckling inom område 85</i>	11	0,01	0,00	0,01	9	0,01
VÄSKOD	Kostnader och årsarbetskrafter¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft Kvinnor	Årsarbetskraft Män	Kostnader	Årsarbetskraft totalt
	Resurssamverkan ²	4 963				3 393	
	Summa på 2-siffernivå	352 038	397,47	251,66	145,81	341 681	397,79

¹ Uppgifterna avser all anställd personal vid länsstyrelsen, oavsett finansiering och anställningsform.

Se vidare förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 §.

En årsarbetskraft motsvarar 220 arbetsdagar per år.

² Definiera vad som avses i summan resurssamverkan

Redogör för vad som ingår i kompetensutvecklingstiden

Kommentar:

Årsarbetskrafterna mellan 2007 och 2008 är oförändrade mellan åren. Kostnadsökningen ligger på ca 3 procent.

Exempel på stora kompetensutvecklingsinsatser som anordnats under året:

- Medarbetardag för samtliga anställda
- Verva utbildning för samtliga chefer
- Tillsynsutbildning av Göteborgs Universitet
- Utbildning i ny redovisningsplan/tidredovisning

Tabell D – Redovisning av ärenden 2008 (samtliga ärenden oavsett databas)									
Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som anges för samtliga verksamhetsområden. I de fall individärenden förekommer under Kommunikationer och Regional utvecklingspolitik skall dessa redovisas även uppdelat efter kvinnor/män och juridiska personer, se tabell D.1.									
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	420	807	778	1 519	486	4	0	0	98
Övrig förvaltning (20-21)	1 345	6 199	2 098	8 254	1 427	40	51	13	40
varav stiftelser (206)	268	867	1 692	2 582	245	1	9	2	8
varav allmän kameraövervakning (211)	108	376	0	359	125	16	15	9	0
varav bevakningsföretag m.m (212)	538	1724	368	2 243	387	0	1	0	2
Yrkesmässigtrafik (24)	1 463	2 987	1 226	4 208	1 468	93	52	8	40
varav tillsyn och kontroll (utom taxiföralegitimationer) (243)	948	1 643	918	2 422	1 087	49	25	2	37
Körkort och trafikföreskrifter mm inkl s.k gröna ärenden. (25)	10 354	70 074	433	68 989	11 872	575	434	37	247
varav tillstånd exkl. s.k. gröna ärenden (251)	6 060	58 759	5	57 798	7 026	53	30	3	40
varav s.k. gröna ärenden ⁵									
varav körkortsingripanden (253)	3 138	7 650	33	6 988	3 833	325	255	20	157
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	159	1 163	18	1 106	234	34	54	3	1
varav Livsmedelskontroll (281)	3	26	2	27	4	1	3	0	0
varav Djurskydd (282)	50	642	9	622	79	32	50	3	0
varav Smittskydd (283)	103	470	7	434	146	1	1	0	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	2	6	0	6	2	0	1	0	0
Regional tillväxt (30)	42	20	10	41	31	0	0	0	5
Infrastrukturplanering (34)	28	78	0	71	35	0	0	0	6
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	831	2 681	12	2 417	1 107	251	308	47	17
Stöd till boende (41)	2 603	2 057	1	3 212	1 449	145	124	18	92
Omställning av energisystemet (42)	4	1	3	3	5	0	0	0	0

LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN 2008

Kulturmiljö (43)	392	1596	172	1 724	436	6	15	0	26
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	141	294	50	250	235	0	1	0	10
varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	0	0	1	0	1	0	0	0	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	219	395	32	353	293	60	58	16	14
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	294	179	283	397	359	12	6	0	70
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	2	0	18	16	4	0	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	268	581	319	901	267	21	15	2	24
Vattenverksamhet (53)	306	180	386	572	300	12	3	0	44
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	173	64	379	454	162	12	3	0	14
Mineral- och torvfyndigheter (54)	3	5	0	5	3	0	0	0	0
Miljöfarlig verksamhet (55)	352	351	938	1 285	356	51	9	1	22
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	191	55	933	992	187	11	3	0	9
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	286	300	381	864	103	0	0	0	7
Förorenadeområden, efterbehandling (57)	33	25	103	106	55	3	0	0	2
varav tillsyn av förorenadeområden och miljöriskområden (575)	25	12	90	90	37	2	0	0	1
Restaurering (58)	16	14	4	18	16	0	0	0	1
Lantbruk (60)⁴	8 845	34 719	66	38 682	4 948	173	203	0	8
varav stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	65	225	28	234	84	163	195	0	2
Rennäring mm (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (61)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fiske (62)	115	335	36	376	110	1	1	0	8
Skogsbruk (64)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Social omvårdnad (70)	986	1 674	1 005	2 231	1 434	7	3	0	40
varav tillsyn och rådgivning (701)	748	1 184	905	1 691	1 146	0	0	0	3
Jämställdhet mellan kvinnor och män (80)	53	28	28	32	77	0	0	0	22
Integration (85)	107	19	6	70	62	0	0	0	7

Summa	29 665	126 762	8 388	137 686	27 168	1 488	1 337	145	851
Varav Vattenmyndighetens ärenden									
Varav Miljöprövnings- delegationens ärenden	141	178	0	194	125	40	6	1	10

¹ Avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och överklagade till högre instans

² Redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2008

³ Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. ska ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till länsstyrelsens beslut

⁴ Lantbruksärenden inkl. jordbrukarstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

⁵ De länsstyrelser som diarieför samtliga handledarskap redovisar denna grupp i sin helhet under 251

Kommentar/analyser:

Generellt är det inom flera sakområden svårt att uttala sig om vilka effekter Länsstyrelsens arbete medför, då Länsstyrelsen är en aktör bland många andra aktörer på marknaden. Att avgränsa sig till Länsstyrelsens arbete och de effekter arbetet medför ter sig därför väldigt svårt.

Övrig förvaltning (20-21)

Under 2008 inkom fler ärenden jämfört med 2007. Under 2008 har antalet avgjorda ärenden ökat i förhållande till föregående år. En förklaring till ökat antal avgjorda ärenden är dels riktade arbetsinsatser dels att effekten av eTjänster och eFormulär samt helautomatiska ärenden i Platina nu börjar märkas.

Ökningen av inkommande ärenden är mest markant avseende bevakningsföretagen (212) och hänför sig i huvudsak till att i Platina öppnas två ärenden vid personalbyte både om personalen börjar arbeta på ett annat bolag eller om vederbörandes godkännande ska återkallas. I Diabas öppnades endast ett ärende. Övergången till Platina skedde den 1 mars. Tillhandahållandet av eTjänster för bevakningsföretag har medfört att 619 elektroniska ärenden inkommit varav 388 beslutats helautomatiskt.

▪ *Stiftelser (206)*

Stiftelser som är bokföringsskyldiga och inte står under begränsad tillsyn (cirka 1645 st av cirka 2140 st registrerade stiftelser) har en lagstadgad skyldighet att insända årsredovisning för varje verksamhetsår. Dessa granskas formellt vid inkommandet och brister initierar ett nytt tillsynsärende med fördjupad granskning.

Inom ramen för den nationella tillsynsplanen har under året tillsynens fokus varit riktad mot insamlingsstiftelser med kontroll hur ändamålet uppfyllts och hur stor del av insamlade medel som delats ut/ använts för ändamålet. Kontroll att årsredovisningarna har undertecknats av respektive styrelseledamot och den revisor som är registrerad i stiftelseregistret. Skåne län har 52 insamlingsstiftelser. I de stiftelser som granskats är redovisningen normalt välskött. Ett visst slarv med att komma in med årsredovisning i tid förekommer, men när väl redovisningarna kommer in har de inte gett anledning till anmärkningar. En insamlingsstiftelse har inspekterats på plats avseende sin bokföring.

Tillhandahållandet av eTjänster har medfört att 107 elektroniska ärenden inkommit varav två beslutats helautomatiskt.

▪ *Kameraövervakning (211)*

Antalet inkomna och avgjorda ärenden är nästan oförändrat jämfört med föregående år. I Skåne finns cirka 1 400 anmälda och ca 1 200 tillstånd för kameraövervakning. Under året har flera omfattande och tidskrävande kameraövervakningar handlagts som gällt stora områden av typ som tidigare inte prövats ex. Citytunneln, Arenan och Öresundsterminalen i Malmö och som ett led i tillståndsprövningen har platsbesök genomförts. Massmedia och allmänheten visar ett stort

intresse för kameraövervakning. Länsstyrelsen får en stor mängd telefonförfrågningar från intressenter som vill anmäla eller ansöka om tillstånd för kameraövervakning.

▪ *Bevakningsföretag (212)*

I Skåne finns 30 bevakningsföretag med cirka 720 anställda samt ytterligare personal om cirka 2 300 som tillhör bolag auktoriserade i annat län. Under 2008 har arbetet med att omauktorisera samtliga bevakningsföretag fortsatt. Skärpta regler och förutsättningar i lagstiftningen gör att kraven på bolagen ökar. Lagstadgat remissförfarande med Rikspolisstyrelsen har fördröjt handläggningen.

Bolagen ska årligen före mars månads utgång till länsstyrelsen sända in en redogörelse för verksamheten under föregående år. Det har därvid konstaterats att många av de redogörelser som lämnats in varit bristfälliga, bl a har företagen inte informerat om organisations- och verksamhetsförändringar, de har inte ansökt om godkännande för sin personal samt har inte på- och avanmält personal i den utsträckning som lagstiftningen kräver. Vissa bolag fick under året påminnas om skyldigheten att inlämna årsredogörelse. Förnyad laglydnadsprövning görs på all personal vid granskning av årsredogörelserna. En fördjupad laglydnadsprövning har påbörjats avseende viss personal. Nytt underlag för verksamhetsredogörelse har utarbetats av länsstyrelsen och förväntas ge högra kvalitet på tillsynen.

Yrkesmässig trafik (24)

Antal inkomna ärenden (exklusive initiativärenden) har ökat medan avgjorda ärenden har minskat jämfört med föregående år. En besvärande personalsituation som följd av bortfall av kvalificerad ekonomisk och juridisk expertis liksom minskade resurser i övrigt har påverkat arbetsresultatet under del av året. På initiativsidan är detta särskilt märkbart med en nästan 50-procentig nedgång av antalet tillsyns- och kontrollärenden. Trots detta har balanserna totalt sett kunnat minska något

Körkort och trafikföreskrifter mm inkl s.k. gröna ärenden (25)

Ansökningar om körkortstillstånd och handledarskap med karaktären mängdärenden fortsätter att uppvisa stigande siffror. Totalt ankomstregistreras ca 70 000 inkomna ärenden varav ca 60 000 utgör tillstånd. Ett speciellt område rör förlängning av körkortstillstånd med högre behörighet, där 10-årsregeln nu gör att ärendemängden återigen ökar under de närmaste åren. Införandet av nya rutiner för avgifter inom körkortsområdet från 2008 har varit synnerligen arbetskrävande och medfört ett administrativt merarbete som belastat handläggarna, vilket bl.a. resulterat i en märkbar nedgång av antalet ingripandebeslut och med ökade balanser som resultat.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)

Under 2008 inkom ungefär lika många ärenden som 2007 och antalet avgjorda ärenden var också ungefär lika många i förhållande till föregående år .

En omfattande återrapporering avseende de veterinära områdena görs årligen i enlighet med regleringsbrevet till centrala myndigheter såsom Livsmedelsverket och Statens Jordbruksverk.

▪ *Livsmedelskontroll (281)*

Länsstyrelsen har utfört revision av två kommuner under året. Merparten av de övriga redovisade ärendena avser framförallt överklaganden av kommunens beslut om kontrollavgifter.

▪ *Djurskydd (282)*

Merparten av ärendena avser omhändertagande av djur samt prövning av förbud att ha hand om djur. Även ansökan om veterinär vid offentlig tävling har genererat många ärenden.

Under året har sex kommuner reviderats avseende sitt djurskyddsarbete. Anmälningar avseende djurhållning som inkommer till Länsstyrelsen har vidarebefordrats till berörd kommun som har den lokala kontrollen. Genom att Länsstyrelsen kräver återrapporering i dessa fall utövar

Länsstyrelsen kontroll även på detta sätt över kommunernas kontrollarbete. Fem cirkusar har inspekterats i samband med deras ankomst till Sverige och före turnéstart.

▪ *Smittskydd (283)*

Utbrott och bekämpning av salmonella, blue tongue, mjältbrand samt new castle dominerade smittskyddsarbetet under året.

Inspektion av tre hingstseminverksamheter har skett i samarbete med Jordbruksverket.

Länsstyrelsen har utövat kontroll över seminverksamhet genom åiterrapporteringsärendena som inkommit från ansvariga veterinärer. Många ärenden under året avser tillstånd till nedgrävning av hästkadaver.

▪ *Allmänna veterinära frågor (284)*

Den relativt omfattande och i föreskrift reglerade delegeringen av läkemedelshantering till djurägare granskas kontinuerligt av Länsstyrelsen eftersom den delegerande veterinären har skyldighet att rapportera varje enskilt ärende. Registrering av detta sker under ett diarienummer. Tre ärenden avseende anmärkning på veterinär yrkesutövning har inkommit under året.

Hållbar samhällsplanering och boende (40)

Antalet detaljplaneärenden har minskat något under 2008, till följd av konjunkturavmattningen. Däremot har antalet översiktsplanärenden ökat med 50 %. Det kan sättas i samband med att Länsstyrelsen under 2006-2007 genomförde en offensiv om vikten av aktuell översiktsplan. En ärendegrupp som ökat ännu mer dramatiskt är koncessionsärenden för elledningar, delvis på grund av att många liggande koncessioner löper ut och delvis på grund av utbyggnaden av vindkraft.

Stöd till boende (41)

De inkomna ärendena avser i huvudsak ansökningar om energieffektiva fönster (1 400 st), samt ansökningar om energieffektivisering i offentliga lokaler (200 st). Antalet beslutade ärenden utgörs till största delen av stöd till energieffektiva fönster, konvertering från direktverkande el samt stöd till energieffektivisering i offentliga lokaler. Ett stort antal beslut om avslag av ärenden avseende konvertering från oljeuppvärmning har även lämnats på grund av medelsbrist. Av avslag följer överklagande varför här återfinns avslag om konvertering från olja och energieffektiva fönster. Den utgående balansen utgörs till största delen av ansökningar om energieffektiva fönster vars medeltilldelning upphörde för ansökningar inkomna i mars 2008, för att återkomma igen under 2009.

Kulturmiljö (43)

Antal inkomna och beslutade ärenden ligger på ungefär samma nivå som 2007. Äldre icke avgjorda ärenden är huvudsakligen återstående beslut som gäller byggnadsminnesförklaringar. Dessa ärenden är komplicerade då bland annat förhandlingar med ägarna om de föreslagna skyddsföreskrifterna tar lång tid. Kulturmiljö har genom återkommande insatser prioriterat dessa ärenden vilket gör att antalet icke avgjorda ärenden i ett nationellt perspektiv är lågt.

Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)

Ungefär hälften av ärendena i UB härrör från nytillkomna ärenden till följd av skyldighet att genomföra personkontroller .

Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)

Ett nytt vattenskyddsområde har beslutats under 2008.

Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)

Utgående balans: balansen har minskat sedan 2007, mest beroende på att antalet initiativärenden varit betydligt färre. Detta beror i sin tur på långvarig vakans av tjänsten som tillsynsansvarig inom naturvården.

Vattenverksamhet (53)

Vattenverksamhet (53): Under året har handläggning av äldre ärenden prioriterats. Antalet ärende som är äldre än 2 år har därför minskat jämfört med år 2007 (44st år 2007, 13st år 2008). Utgående balans är ungefär på samma nivå som år 2007 (306st år 2007, 300st år 2008).

Tillsyn av vattenverksamhet (535): Antal inkomna ärenden (exkl. initiativärenden) är fler än 2007 (27 ärenden 2007, 64 ärenden 2008), vilket kan bero på att det kom in många tillsynsärenden angående bevattningsuttag från vattendrag och grundvatten under en period med torka i början av sommaren 2008.

Mineral- och torvfyndigheter (54)

I likhet med tidigare år handläggs endast ett fåtal ärenden av denna typ per år. Inga gamla ärenden och ingen förändring i ärendebalansen kan rapporteras.

Miljöfarlig verksamhet (55)

Något ökande ärendebalans från 344 till 356 vilket sannolikt beror på stor personalomsättning på miljöskyddsmyndigheterna.

Övrigt miljö- och hälsoskydd (56)

Ärendebalans har minskat tydligt från 248 till 103. Huvuddelen av dessa ärenden har tidigare hanterats utanför miljöavdelningen.

Förorenade områden, efterbehandling (57)

Inga förändringar/avvikelser gentemot tidigare år kan rapporteras.

Lantbruk (60)

Utgående balans: Direktstöden för Kvalitetscertifiering, Proteingrödor och Energigrödor har inte första utbetalningstillfälle förrän 2009 och beslutas därför inte förrän våren 2009.

Fiske (62)

Några större förändringar avseende ärendebalanser mellan åren 2007 och 2008 finns inte att redovisa .

Social omvårdnad (70)

Jämfört med 2006 och 2007 har antalet ärenden ökat markant, främst vad avser tillsyn och rådgivning. Det finns flera förklaringar. Handläggning av inrapporterade ej verkställda gynnade beslut enligt SoL utgör en stor del av tillsynsärendena. Genom lagändring 1 juli 2008 ska även ej verkställda beslut enligt LSS rapporteras och de uppgick första rapporttillfället till drygt 200. Ett stort antal tillsyner har genomförts inom LSS-området som en förberedelse inför den tillståndsprövning som har skett när kommunerna lagt ut ett 40-tal verksamheter på entreprenad. Flera regeringsuppdrag om förstärkt tillsyn (HVB för barn och barn och familjer, socialtjänstens insatser för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld, missbruks- och beroendevården, psykiatri) är också en förklaring till ett ökat antal ärenden. Antal ej beslutade ärenden äldre än två år har minskat något och handlar om statsbidrag/utvecklingsmedel till projekt som löper över en längre tid. Ärendet avslutas först då utvärdering kommit in och slututbetalning skett.

Jämställdhet mellan kvinnor och män (80) och Integration (85)

Ökning av antal ärenden inom 80 och motsvarande minskning inom 85 jämfört med 2007 beror på att frågor om hedersrelaterat våld genom nationellt beslut fr.o.m. 2008 redovisas under 80 (tidigare under 85). Regeringen har antagit en handlingsplan för att bekämpa våld i nära relationer som inneburit flera uppdrag till länsstyrelserna bland annat fortsatt fördelning av utvecklingsmedel. Beslutade ärenden äldre än två år gäller ärenden om statsbidrag/utvecklingsmedel till projekt som löper över en längre tid. Ärendet avslutas först då utvärdering kommit in och slututbetalning skett.

Tabell D.1 – Redovisning av vissa ärenden uppdelat på kvinnor, män och juridiska personer									
Det är avsändare/mottagare som avgör till vilken kategori i tabellen som ett ärende registreras.									
A	B			C			D		
Sakområde och del av sakområde	Antal inkomna ärenden under 2008			Antal beslutade ärenden under 2008			Antal överklagade ärenden under 2008		
	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.
Kommunikationer (24-25, 34), exklusive s.k. gröna ärenden	23 579	46506	78	23139	45779	72	102	425	0
Regional tillväxt (30)	1	1	28	0	0	18	0	0	0

Kommentar: Redovisningen avser ärenden som registrerats i Diabas. Ärenden som registrerats i Platina finns inte med i redovisningen eftersom det systemet idag inte är utvecklat för att kunna få fram sådana uppgifter.

LÄNSSTYRELSENS VERKSAMHETSOMRÅDEN SAMT VERKSAMHETSGRENAR

VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete

Mål 1: Länsstyrelserna ska stärka det sektorsövergripande arbetet och samordningen av de olika sakområdena för att uppnå effektiva lösningar och bidra till en hållbar utveckling i länen.

*Återrapportering 1***Länsstyrelserna ska redovisa kortfattat i punktform de tre största hindren för ett framgångsrikt sektorsövergripande arbete.**

Länsstyrelsen arbetar med målet att uppnå effektiva lösningar där relevanta perspektiv är beaktade. Flera utvecklingsprojekt har under året bedrivits med dessa mål, det gäller exempelvis projektet om Blandad Stad, Länsstyrelsens arbete med översiktsplaner, landsbygdsprogrammet samt klimatanpassningsarbetet med fokus på stigande havsnivåer.

De tre största hindren för ett framgångsrikt sektorsövergripande arbete kan sammanfattas med:

- Sektoriseringen genomsyrar många av Länsstyrelsernas uppdrag, eftersom även regeringskansliet och myndighetsstrukturen i stor utsträckning är sektorsuppdelad.
- Uppdragen till andra statliga myndigheter är ofta sektorsindelad. Det saknas ofta incitament för att arbeta sektorsövergripande.
- Bristande förståelse av uppdraget samt medarbetarnas olika specialistkompetenser med utpräglat intresse för sina sakområden och utbildningsbakgrund

Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete

Kostnader/intäkter för sakområde Jämställdhet	2008	2007	2006
Verksamhetskostnader inkl. OH¹ (tkr)	2 336	3 246	5 220
<i>varav ramanslag 32:1, netto (tkr)</i>	<i>1 572</i>	<i>2 240</i>	<i>2 022</i>
<i>varav övrig finansiering (tkr)</i>	<i>764</i>	<i>1 006</i>	<i>3 198</i>
Andel av länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	0,7	1,0	1,5
Verksamhetsintäkter	3 902	2 444	4 095

¹ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Mål 1: Verksamheten ska bedrivas så att det finns god beredskap och kapacitet för mottagande av skyddsbehövande m.fl. som beviljats uppehållstillstånd samt utvecklad samverkan mellan kommuner och myndigheter i länet avseende boende, introduktion och snabb arbetsmarknadsetablering.

Återrapportering 1a

Länsstyrelserna ska redovisa

- ❖ **hur arbetet med att skapa god beredskap och kapacitet i länet för att ta emot skyddsbehövande som beviljats uppehållstillstånd har bedrivits. Redovisningen ska lämnas i en enhetlig struktur enligt det gemensamma förslag som tagits fram via Länsstyrelsen i Jämtlands län (IJ2007/3174IM, Länsstyrelsen i Jämtlands län diarienummer 850-13554-07, se punkterna nedan). Eventuella förändringar eller kompletteringar av redovisningen görs efter anvisningar från Länsstyrelsen i Jämtlands län.**

Redovisningen ska omfatta

- ❖ **antalet kommuner i länet som hade överenskommelse om mottagning av skyddsbehövande vid årets början och årets slut,**

Länsstyrelsen har under året förhandlat med ytterligare kommuner om flyktingmottagande och som resulterat i två nya avtal i Perstorp och Svedala. Det är vid årets slut 29 kommuner i Skåne som har avtal om mottagande. Av dessa har 26 kommuner treåriga avtal. Helsingborg stad har sagt upp sitt avtal som upphör att gälla vid årsskiftet 2008/2009.

- ❖ **antalet kommuner i länet som vid årets slut har en treårsöverenskommelse med Migrationsverket,**

26 kommuner har vid årets slut treåriga överenskommelser

- ❖ **de kommuner som under 2007 inte haft någon överenskommelse om mottagning av skyddsbehövande,**

Det är fyra kommuner, Klippan, Vellinge Höör och Skurup som inte har tecknat avtal med Migrationsverket om flyktingmottagande.

- ❖ **antalet kommuner som i jämförelse med förra året**

- a) **ökat sitt faktiska mottagande**
- b) **har oförändrat mottagande**
- c) **minskat sitt faktiska mottagande**

Många nyanlända som fått uppehållstillstånd i Sverige söker sig till Skåne. Det innebär att många kommuner har ökat sitt mottagande av personer som ordnar sitt eget boende, EBO. Detta märks särskilt i storstadsområdena men även i de närliggande mindre kommunerna. Hässleholm och Kristianstad har tagit emot nyanlända EBO:s högt över antalet i avtal. De mindre kommunerna i Sydost och några i Nord har minskat sitt mottagande

Av Sveriges totala mottagande av flyktingar 2008 på 19 563 personer har 2 671 bosatt sig i de Skånska kommunerna. Det är en minskning från förra året, då Skåne tog emot 3103 flyktingar. I de 28 kommuner som har avtal om flyktingmottagande har 12 ökat sitt mottagande, 12 minskat och 5 har ett oförändrat flyktingmottagande. Helsingborg som står utan avtal fr.o.m. 2009 tar fortfarande emot ett högt antal EBO, inflyttade personer som skaffar sitt eget boende.

Av de åtta kommuner, som 2007 tog emot det högsta antalet flyktingar, har sex kommuner minskat sitt mottagande 2008. Undantaget är Kristianstad och Landskrona som under året fortfarande ökat mottagande till följd av en hög anknytningsinvandring. Bristen på bostäder är främsta skälet till att färre flyttar till städerna medan kranskommunerna har ökat sitt mottagande. Skåne har minskat sitt totala mottagande, vilket speglar den nationella bilden, men fortfarande önskar många flyktingar bli anvisade till Skåne, enligt Migrationsverkets bosättningshandläggare.

- ❖ **skälen för en minskad eller oförändrad mottagningskapacitet (i förekommande fall)**

- d) **bostadsbrist**
- e) **arbetsmarknadssituationen**
- f) **färre anvisade/placerade än beräknat**

g) annan orsak

Återkommande svårighet för kommunerna att ta emot personer anvisade från Migrationsverkets bosättningsfunktion, ABO, har varit *bostadsbrist*. En annan anledning till minskat mottagande är att några kommuner fått färre anvisade från Migrationsverket.

❖ **de väsentligaste insatserna från länsstyrelsen för att främja beredskapen att ta emot skyddsbehövande som erhållit uppehållstillstånd (konferenser, besök i kommunerna etc.),**

Länsstyrelsen har under året haft återkommande dialoger med kommunerna, enskilt och i nätverksträffar. Den 13:e maj anordnades en regional konferens som avslutning på det utvecklingsprojekt som pågått under två år.

Under november och december har Länsstyrelsen genomfört uppföljande samtal i kommunerna med tjänstemän och politiker utifrån ett gemensamt underlag, för att dels få uppgifter till årsredovisningen men också för att föra en kvalitativ dialog som gagnar det regionala utvecklingsarbetet inom ramen för den regionala överenskommelsen

❖ **hur samverkan mellan myndigheter, kommuner och andra aktörer bedrivits och utvecklats för att genomföra introduktionsprogram som leder till snabbare arbetsmarknadsetablering,**

Den reviderade Regionala överenskommelsen (RÖK) undertecknades av Strategiska samverkansgruppen i maj och har fokus på fyra områden: arbete, hälsa, språk och boende. Länsstyrelsen har den sammankallande rollen i RÖK. Medverkande parter i RÖK är förutom Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Kommunförbundet Skåne, Region Skåne, Försäkringskassan och Malmö Högskola.

Syftet med överenskommelsen är att stödja introduktionsarbetet på lokal nivå i Skåne.

Länsstyrelserna i södra Sverige har halvårsvis gemensamma konferenser tillsammans med Arbetsförmedlingen och Migrationsverket.

❖ **om nya angreppssätt eller metoder prövats för att öka engagemanget i länet för att ta emot och introducera nyanlända invandrare, samt**

Redan hösten 2007 kunde Länsstyrelsen konstatera en kommunal efterfrågan av ett operativt och strategiskt metod- och processtöd i syfte att stödja det kommunala flyktingmottagandet i Skåne. Våren 2008 tog Länsstyrelsen initiativ till ett utvecklingsarbete om att etablera en regional plattform för ett inkluderande mottagande i syfte att säkra en snabb självförsörjningsprocess av nyanlända och asylsökande i Skåne. Arbetet sker i samverkan med kommuner, regionala myndigheter och organisationer samt den idéburna sektorn. Utifrån en samsyn om gemensamt ansvar skapar projektet "Partnerskap Skåne" hållbara strukturella förutsättningar genom tvärssektoriella och tidiga insatser. Exempel på insatser är delprojektet "Samhälls- och hälsokommunikatörer, där grundläggande samhälls- och hälsoinformation förmedlas på modersmålet till nyanlända och asylsökande i Skåne. Ytterligare ett exempel är en reell samverkan med det samlade föreningslivet i Skåne genom delprojekt "Integration i förening".

Genom Partnerskap Skåne tar Länsstyrelsen ansvar för metodutveckling, inkludering av regionalt strategiskt viktiga frågor och övergripande styrning av utveckling och delprojekt.

Utvecklingsprojektet finansieras f.n. av 13 samverkansparter med stöd av Europeiska flyktingfonden. Ytterligare tre samverkansparter tillkommer januari 2009. Under perioden juli 2008 till och med juni 2011 kommer insatser och delprojekt att erbjudas samtliga skånska kommuner med flyktingmottagande samt de asylsökande som vistas i eget boende i kommunerna.

❖ **hur samverkan mellan länsstyrelserna, Migrationsverket och Arbetsmarknadsstyrelsen har utvecklats och eventuella behov av förändringar. Denna redovisning kan göras gemensam för länsstyrelserna.**

Den gemensamma Samverkansdelegation som inrättades under 2007 har varit en betydelsefull plattform i samarbetet mellan länsstyrelserna, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen, samt Sveriges kommuner och Landsting. Samordnare för länsstyrelserna har varit länsrådet vid Länsstyrelsen i Jämtlands län. Delegationen har under 2008 haft fyra möten. Därutöver har parterna mötts i olika tematiska grupper. Fokus i delegationens arbete har legat på avstämning och erfarenhetsutbyte, med fördjupningar inom angelägna utvecklingsområden som information, prognosarbete, mottagningsstrategier, organiserad vidareflyttning och uppföljning.

Vidare har under 2008 etablerats regionala fora för samverkan mellan länsstyrelserna, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen. I fyra geografiska områden har möten genomförts, ett under våren och ett under hösten. Syftet har varit att vidga samverkan och att identifiera och undanröja hinder för bosättningen.

Därutöver har länsstyrelserna och Migrationsverkets olika enheter haft ett större antal löpande kontakter under året rörande bosättning, verksamhetsstatistik, verksamhetsinformation, erfarenhetsutbyte etc.

Ett fortsatt tydligt mål för integrationspolitiken är att korta vägen in i den svenska arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingens uppdrag i denna fråga har av regeringen successivt förtydligats. Arbetsförmedlingen har också tagit egna initiativ – bl. a. genom den s.k. Etableringsgruppen – för att förbättra måluppfyllelsen.

Länsstyrelsen anser att det är angeläget att intentionerna rörande etableringskedjan i högre grad än hittills omsätts i praktisk handling och att berörda organs samverkan kring arbetslinjen vidareutvecklas på såväl nationell, regional som lokal nivå.

Återrapportering 1b

Länsstyrelsen ska också, enligt datum som Migrationsverket fastställer, inför de prognosinlämningar som Migrationsverket ska redovisa till regeringen inge underlag till verket om hur arbetet med att träffa förslag till överenskommelser med kommuner om flyktingmottagande samt hur bosättningen i kommunerna fortlöper. Av redovisningen ska framgå vilka hinder som finns för bosättningen.

För att stärka samarbetet mellan Migrationsverket, Länsstyrelserna och Arbetsförmedlingen har under året, inför prognosperioderna, genomförts heldagskonferenser, måndag den 21 januari, 16 april och 22 oktober. Vid dessa tillfällen har samtal först om de situationer, hinder och möjligheter som uppkommit i det gemensamma arbetet. Områden som diskuterats är arbetsmarknadsläget, överenskommelser, bosättning, hinder för bosättningen, utvecklingsarbete och i vissa fall statsbidragsfrågor.

Mål 2: Länsstyrelsernas kulturmiljöarbete ska bedrivas i samverkan med övriga sakområden, särskilt sakområdena naturvård, miljöskydd, samhällsplanering, integration och lantbruk. Kunskapsuppbyggnad för samverkan ska ske bl.a. genom utveckling av tvärsektoriella kunskapsunderlag.

Återrapportering 2

Länsstyrelserna ska redovisa:

❖ **Hur samverkan mellan de olika sakområdena bedrivits,**

Kulturmiljöarbetet är organiserat till miljöavdelningen. Ett nära samarbete mellan naturvården och kulturmiljövården sker kontinuerligt inom ärendehandläggningen och skötseln av skyddade

områden. I många strandskydds-, biotopskydds- och landskapsbildsskyddsärenden finns det kulturmiljöaspekter som måste beaktas och i sådana ärenden sker regelbundna samråd med kulturmiljösektorn. Inom reservatsskötseln finns det också ofta kulturbetingade värden vilka kräver hävd eller skötsel som är kulturhistoriskt relevant varför regelbundna samråd sker mellan naturvårds- och kulturmiljövårdssektorn. Ett omfattande samarbete sker också mellan kulturmiljö och vattenvårdsarbetet. Exempelvis vägs kulturmiljöaspekter in i ärenden som handlar om anläggning av våtmarker och restaurering av vattenmiljöer t.ex. vid utrivning av dämmen. Kulturmiljöaspekter har vägts in i en skånsk strategi för skydd och restaurering av vattenmiljöer. Vid naturinventeringar av vattenmiljöer beaktas och dokumenteras även en del kulturmiljöer.

Vad gäller prövningsärende enligt 9 kap miljöbalken så sker kontinuerliga samråd med företrädare för kulturmiljösektorn. De frågor som beaktas är om det finns riksintressen eller andra områden av bevarandekaraktär. Det kan t.ex. avse lämpligheten med etablering av en viss verksamhet inom en speciell kulturbygd. Verksamhetsutövaren upplyses också i tillståndsbeslut enligt 9 kap MB om det krävs tillstånd enligt ”lagen om kulturminnen mm”.

Länsstyrelsen har genomfört tillsynsbesök i Höganäs, Båstad, Klippan och Simrishamn. Syftet har varit att bedöma hur kommunerna hanterar bygglov och detaljplaner inom riksintresse. Vidare hur kommunerna bevakar landskapsbildsskyddet. Dessutom följdes åtgärden skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse inom miljömålet God bebyggd miljö upp. Projektet Besökarna som drivs av Region Skåne och där kulturmiljö ingår i projektets styrgrupp finansieras via landsbygdsutvecklingspengar. Projektet syftar till att utveckla hållbar turism med koppling till natur – och kulturmiljöer.

❖ **Framgångsfaktorer som bidragit till att stärka samverkan mellan de olika sakområdena, samt**

Exempel på framgångsfaktorer är när kulturmiljö- och natur- och fiskevärdena kan förstärka varandra. Arbete pågår t.ex. med att restaurera gamla fiskfällor samtidigt som fri vandring kan ordnas. Fiskfällorna kan visas i praktisk funktion för allmänheten som därigenom både får en kultur- och naturupplevelse. Ett annat exempel är de utpekade särskilt värdefulla vattenmiljöerna inom miljömålet Levande sjöar och vattendrag, där värdena för kulturmiljö, natur och fiske använts som utgångspunkter, vilket ger ett starkt incitament för kommuner och andra att värna, vårda och visa dessa vattenmiljöer.

Inom det prioriterade projektet ”Stigande havsnivå II”, har naturvården och kulturmiljövården under 2008 arbetat integrerat för att beskriva effekterna av framtida översvämningar inom låglänta kustområden i Vellinge kommun, samt gemensamt diskuterat förebyggande åtgärder som är acceptabla både ur naturvårds- och kulturmiljösynpunkt.

Kompetensutvecklingspass i ämnet ”Industrihistoria vid Öresund” har skett under hösten i samband med verksamhetsplanering för miljöskyddssektorn.

Det digitala regionala kulturmiljöprogrammet är en resurs såväl internt som externt. Programmet uppdateras kontinuerligt med nytt material exempelvis olika typer av kunskapsunderlag.

❖ **Vilka svårigheter som finns och vilket stöd som behövs för att förbättra kunskapsupplysningen.**

Inom naturvården finns det ibland tydliga målkonflikter mellan framförallt vissa kulturmiljövården och den biologiska mångfalden. Olika lagstiftningar medför ibland svårlösta konflikter i enskilda fall, t.ex. när vård av fornlämningar står i strid med bevarandet av hotade arter.

Ett annat exempel på svårigheter är att kunskapen är bristfällig om värdefulla kulturmiljöer längs våra vattendrag. Särskilda medel för inventering av dessa behövs. I vissa fall förekommer

målkonflikter mellan kulturmiljövärden (t.ex. en gammal damm som samtidigt är ett vandringshinder för fisk) och natur- eller fiskevärden.

En konflikt ur miljösynpunkt är också då olämpliga byggnadsmaterial som t.ex. takbeklädnad av bly- eller kopparplåt används, vilket strider mot miljömålet Giftfri miljö. I många fall går det dock att hitta bra lösningar på dessa problem.

De åtgärder inom Miljömålsarbetet som kulturmiljö ansvarar för är prioriterade, men tillräckliga resurser saknas för att bedriva r. Detta gäller även kulturmiljöövervakning.

Riksantikvarieämbetet ger i sin nya roll inte längre samma typ av stöd till länsstyrelsen som tidigare. Detta innebär bland annat att spets- och specialistkompetens måste hämtas från andra länsstyrelser, men även externt. Kulturmiljöprogrammet saknar sin strategiska del. Avsikten är att programmet skall kompletteras med denna. När arbetet med landskapskonventionen så småningom inleds kommer kulturmiljöprogrammet att vara en del i detta.

Mål 3: Ett aktuellt och samordnat underlag om hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt ska finnas tillgängligt och på ett samlat sätt användas i länsstyrelsernas verksamhet inom olika sakområden. Länsstyrelserna ska genom tidiga kontakter och samråd verka för att de nationella och regionala perspektiven får genomslag i kommunernas fysiska planering enligt plan- och bygglagen (1987:10) (PBL) och att planeringen samordnas så att den främjar en hållbar utveckling i länet.

Åtterrapporering 3

Redovisas separat till Boverket med kopia till regeringen (Miljödepartementet). **2008-11-30**

Rapport: "Fysisk planering i Skåne"

Dnr: 400-85657-08.

Mål 5: Länsstyrelsen ska bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen i länet. Samverkan ska sökas med strategiska statliga myndigheter och andra viktiga aktörer i länet.

Åtterrapporering 5

Länsstyrelsen ska redovisa:

❖ **insatser som gjorts för att övergripande stödja viktiga aktörer i länet när det gäller jämställdhetsintegrering, samt**

Länsstyrelsen har informerat om svensk jämställdhetspolitik genom spridning av Jämställdhetsstrategin med statistikbok samt via nyhetsbrev till aktörer i länet. Nyhetsbrevet syftar till att informera om länsstyrelsens arbete med jämställdhet, men även vad som händer på nationell nivå. Vidare syftar det till att synliggöra intressanta insatser för jämställdhet som sker i länet. Jämställdhetsportalen på Länsstyrelsens webb har uppdaterats under året. En uppföljning av den regionala jämställdhetsstrategin har påbörjats.

Länsstyrelsen i Skåne län har under 2008 fortsatt att erbjuda stöd och utbildning i strategiskt arbete med jämställdhetsintegrering till viktiga aktörer i länet, såsom kommuner, statliga myndigheter och Region Skåne m.fl. Arbetet sker främst genom samverkan inom JämSyd, med de övriga sydlänen (Blekinge, Halland, Jönköping, Kalmar, Kronoberg och Skåne).

En särskild inbjudan har gått ut till statliga myndigheter, Kommunförbundet och Region Skåne med en fråga om behov och intresse av att samverkan kring arbetet med jämställdhetsintegrering. Diskussioner om arbetet med jämställdhetsintegrering i koppling till deras verksamhet har förts med ESF-rådets kontor i Skåne, Strukturfondspartnerskapets kansli, Kommunförbundet och Region Skåne.

Inom äldreområdet har en handläggare från Skåne ingått i en nationell arbetsgrupp för att utveckla jämställdhetsintegreringen inom tillsynen av äldreomsorgen.

Länsstyrelserna har under året arbetat med flera regeringsuppdrag inom området *våld i nära relationer*;

- att stödja regional samverkan
- att fördela medel för att utveckla lokal samverkan,
- att fördela statsbidrag till kommuner i syfte att utveckla förebyggande insatser och stöd till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld, i egen regi eller genom samverkan med kvinnojourer
- att fördela statsbidrag för förebyggande insatser när det gäller hedersrelaterat våld samt att i samverkan med övriga storstadslän bygga upp skyddade boenden för unga personer som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld
- att förstärka tillsynen av socialtjänstens insatser för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld

Därutöver har Länsstyrelsen fått i uppdrag att fördela medel till insatser som bidrar till att motverka prostitution och handel med människor för sexuella ändamål.

Internt har uppdragen hanterats i en arbetsgrupp som utöver ansvariga handläggare för våld i nära relationer består av sakkunniga inom jämställdhet, integration, funktionshinder, äldreomsorg och individ- och familjeomsorgen.

En regional samverkansgrupp bestående av representanter från Polismyndigheten i Skåne, Kriminalvården i Skåne och Blekinge, Åklagarmyndigheten, Region Skåne (hälso- och sjukvård respektive folkhälsa) och Kommunförbundet Skåne under ledning av länshövdingen fungerar som styrgrupp för det externa arbetet. Därutöver har Länsstyrelsen fortsatt arbeta med att stödja nätverk med olika aktörer, såväl offentliga aktörer som ideella organisationer samt haft ett fortsatt samarbete med högskolan.

Insatserna har en nära koppling till Jämställdhetsstrategin för Skåne län, då både mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld lyfts fram som viktiga insatsområden liksom att jämställdhet bland äldre är en viktig fråga att lyfta.

Stöd ges i arbetet med programmet för Kvinnors företagande och i Partnerskapet för kvinnors företagande inom tillväxtprogrammet

Det regionala Jämställdhetsråd som Länsstyrelsen är sammankallande för består av representanter av aktörer från länet, statliga myndigheter, kommuner och Region Skåne. Rådets syfte är att lyfta centrala frågor i länet, att utbyta information och erfarenheter samt att hitta samarbetsformer på jämställdhetsområdet med koppling till jämställdhetsintegrering av verksamheterna.

❖ **omfattning och resultat av dessa insatser**

Nyhetsbrevet har publicerats en gång under året och finns tillgängligt på Länsstyrelsen jämställdhetswebb. Nyhetsbrevet skickas även ut till regionala och lokala aktörer i länet för vidare spridning. Det finns intresse och önskemål från aktörer i länet att få lätt tillgänglig information via nyhetsbrevet och hemsidan är en besökt källa för information.

Nio utbildningar/föreläsningar har hållits av sakkunnig med representanter från: Malmö Stad – SDF Rosengårds Ledningsgrupp inom Individ- och familjeomsorgen samt Jämställdhetsgrupp/personalavdelningen, SDF Fosies Mångfalds- och Jämställdhetsgrupp, Kulturförvaltningens Jämställdhetsgrupp, Kommunförbundets handläggare, NRC/RRC projektet JUT, Skånes S-kvinnor samt på Länsstyrelsen i Halland JämKAS Plus arbetsseminarium samt basutbildning hos Byggnadskontoret Halmstad inom JämSyd.

Resultat av dessa är att aktörerna ser behov av fortsatt utbildning och stöd i arbetet samt ett ökat intresse skapas för att sätta igång ett strategiskt jämställdhetsintegreringsarbete. Det finns önskemål/behov av utbildning som Länsstyrelsens sakkunnig inte hinner tillgodose i den omfattning som skulle vara önskvärd. Dessa planeras in när tid ges samt hänvisas vidare till regeringens nya satsningar i arbetet som drivs av SKL och Nationella sekretariatet för Genusforskning.

Samarbetet inom JämSyd har inneburit gemensamma utbildningar, vilket uppskattas och efterfrågas i länet. Vidare har samarbetet inneburit erfarenhetsutbyte kring fungerande arbetssätt och strategier för genomförandet av länsstyrelsens uppdrag externt i länen (samt internt på länsstyrelserna) samt även samarbete inom sakfrågor.

Inom äldreområdet har den nationella arbetsgruppen arbetat fram kriterier för jämställdhet i tillsyn av äldreomsorgen. Sju länsstyrelser, däribland Länsstyrelsen i Skåne län, har tagit fram den nationella rapporten Jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv inom äldreomsorgen som bygger på en nationell enkät samt operativ tillsyn i de sju länen. Materialet och metoden är tänkt att användas för att utveckla jämställdhetsaspekter inom även andra delar av den sociala tillsynen. Syftet är att i tillsynen uppmärksamma kommunerna på behov av jämställdhetsintegrering och att söka stöd i detta arbete exempelvis genom utbildningsinsatser för förtroendevalda, ledning och personal på olika nivåer.

Arbetet inom våld i nära relationer kan visa på många delresultat som ska ses som delar i ett långsiktigt arbete på bred front och på olika nivåer. Exempel på resultat:

- Frågan om våld i nära relationer har i högre grad kommit upp på dagordningen t ex i kommunerna.
- Flera kommuner har tillskapat särskilda resurser/enheter för att hantera våld i nära relationer; i egen regi eller i tillsammans med andra kommuner.
- Statsbidragen till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld har i vissa kommuner inneburit en utveckling och ett förtydligande av rollfördelning mellan kommunen och kvinnojourer.
- Malmö högskola har tagit fram och hittills genomfört två högskolekurser (8 p) om våld i nära relationer.
- Allt fler invandrarorganisationer ansöker om medel för projekt för att sprida information och påverka attityder när det gäller hedersrelaterat våld.
- Skolkuratorsnätverket har tagit fram ett startpaket om hedersrelaterat våld som ska spridas till länets skolor.
- Arbetsgrupp knuten till den regionala samverkansgruppen har identifierat en rad områden som behöver utvecklas för att underlätta samverkan alternativt förbättra stödet till utsatta för våld.

LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN 2008

- Länsstyrelsen har hjälpt till att anordna olika utbildningar som efterfrågats exempelvis utbildning/handledning för mansjourer.

Länsstyrelsen har deltagit aktivt i arbetet inom Partnerskapet för kvinnors företagande inom tillväxtprogrammet samt inom ramen för genomförandet av programmet för Kvinnors företagande, med stöd kring genus och jämställdhet inom programmen.

Det regionala jämställdhetsrådet har setts tre gånger under året. Rådet har fått information och diskuterat aktuella satsningar på jämställdhetsområdet med koppling till arbetet med jämställdhetsintegrering inom verksamheterna och i länet i stort. Samarbetsprojekt och samverkan mellan medlemmarna i rådet diskuteras och planeras.

Verksamhetsgren Regional tillväxt

Tabell 1.2 - Fördelning av beslut per ändamål (tkr)	2008	2007	2006
1. Regionalt investeringsstöd			
2. Regionalt bidrag till företagsutveckling			
3. Stöd till kommersiell service			
4. Sysselsättningsbidrag			
5. Såddfinansiering			
6. Regional projektverksamhet (totalt)	1 068	885	2 417
varav regionala tillväxtprogram	673	755	2 062
varav EG:s strukturfondsprogram	395	50	50
varav kommersiell service			
varav övrigt			
7. Uppföljning och utvärdering			
Totalt	1 068	885	2417
Ändamål 1-5 (företagsstöd). Beslut som avser medfinansiering EG:s strukturfondsprogram			

Med beslut avses beslut som fattas under året och som betalas ut under året eller något av de påföljande åren

Uppgifter fylls endast i avseende ändamål för vilka respektive länsstyrelse disponerar medel

Under regional projektverksamhet anges den totala summan beslut samt andel av den totala summan som avser medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram och regionala tillväxtprogram samt projektmedel till kommersiell service (ej ändamål 3) och eventuella övriga områden (exklusive ändamål 7)

Kommentar: Anslaget 33:1, Regionala tillväxtåtgärder omfattade år 2008 895 000 kr. Dessutom fanns ett anslagssparande från 2007 uppgående till 32 220 kr. Länsstyrelsen i Skåne län har dessutom utnyttjat 49 780 kr i anslagskredit för år 2008.

Tabell 1.3 - Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till ekonomiska föreningar (t.ex. kooperativ verksamhet) (tkr)	2008	2007	2006
Företagsstöd			
Regional projektverksamhet	-	-	100
Totalt	-	-	100

Redovisade belopp ska inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram

Kommentar: Under 2008 har inga stöd utbetalats/beslut fattats om att ge stöd till ekonomiska föreningar. Däremot har 275 000 kr getts till två ideella föreningar; HUT Skåne och Kommunförbundet Skåne (Energikontoret Skåne).

Tabell 1.4 - Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till lokala och regionala resurscentra för kvinnor (tkr)	2008	2007	2006
Lokala och regionala resurscentra för kvinnor	-	-	-

Kommentar: Ansvar för de regionala resurscentra för kvinnor ligger under Region Skåne.

Mål 1b: (län med regionala självstyrelseorgan eller samverkansorgan)

Länsstyrelsernas medverkan i samordningen av det regionala tillväxtarbetet ska bidra till en hållbar regional tillväxt och utveckling genom effektiv statlig samverkan samt lokal och regional förankring.

Återrapportering 1b

Länsstyrelserna ska redovisa:

❖ **vilka aktiviteter som har vidtagits,**

Länsstyrelsen har under 2008 avslutat projektet "Företagens guide till Länsstyrelsen". Guiden är en webbportal på Länsstyrelsens webbplats där myndighetens företagsrelevanta ärenden har samlats på ett ställe. Projektet "Den blandade staden" har initierats, i vilken tillväxtens och näringslivets betydelse för en långsiktigt hållbar stad har inkluderats. Projektet fortsätter under 2009.

Länsstyrelsen har fortsatt deltagit i att lyfta frågan, såväl nationellt som internationellt, om att etablera European Spallation Source i Lund. Tillsammans med den planerade synkrotronljusanläggningen Max-Lab IV kommer denna anläggning inom avancerad materialforskning och life science stärka Skånes roll som världsledande forskningscentrum.

Inom ramen för samarbetet med Region Skåne har Länsstyrelsen under 2008 aktivt deltagit i aktualiseringen av det Regionala Utvecklingsprogrammet. Länsstyrelsen ingick dels i samverkansgruppen för dess aktualisering, men också som egen remissinstans samt dessutom initiativtagare till en gemensam genomgång och diskussion tillsammans med följande myndigheter; Vägverket, Banverket, Arbetsförmedlingen och Svenska ESF-rådet.

Länsstyrelsen har bidragit med finansiella och personella resurser till de två gränsöverskridande infrastruktur- och planeringsprocesserna *Öresundsregionens Infrastruktur og Byudvikling* (Örib II) och *Infrastruktur och byutveckling i Öresund* (IBU Öresund). Det nu pågående projektet IBU Öresund löper t.o.m. december 2010 och består av fyra delaktiviteter (*Örib III, Öresund som internationell trafikknutpunkt, Fehmarn-Belt bronns betydelse och koppling till en fast HH-förbindelse* samt *tvärgående aktiviteter*) och har ett trettiotal deltagande partners från den svenska och danska sidan.

Under 2008 har diskussioner förts om att inrätta ett servicecenter för företag i Öresundsregionen, Öresund Business Center. Tanken är att bygga på den modell som Öresund Direkt utgör, men att det i första hand skall vara riktat till företag som vill expandera över Öresund. Region Skåne och Malmö Stad driver detta tillsammans med danska Region Hovedstaden och Væksthus Hovedstadsregionen, men ett flertal andra aktörer, såväl privata som offentliga har deltagit i den inledande processen.

Vidare har Länsstyrelsen deltagit i uppföljning av besöket till Skåne från den kinesiska staden Tangshan. Tangshan är systerstad till Malmö och har uttryckt sig mycket positiva till att använda sig av svenska erfarenheter (fr.a. från Bo01 och Västra Hamnen) för att bygga en ekologisk stad vid den kinesiska kusten. Region Skåne och Sustainable Business Hub (ett nätverk/förening för miljöteknikföretag, med Region Skåne som främsta finansiär) driver projektet från skånsk sida, och man har bl.a. besökt Tangshan under hösten 2008. Även Sveriges ambassad i Peking och regeringens miljötekniksamordnare för Kina, Mats Denninger är inblandade, den sistnämnde har även besökt Skåne.

❖ **måluppfyllelse, samt**

Med tanke på rådande förutsättningar där det regionala formella ansvaret för tillväxtfrågor åvilar i huvudsak Region Skåne, har dessa mål uppfyllts väl. Länsstyrelsen har så långt det varit möjligt, med tanke på att Länsstyrelsen tilldelas en marginell del av de statliga projektmedlen för regional tillväxt, varit en aktiv aktör inom dessa områden. Den roll som Länsstyrelsen kan spela är förvisso begränsad med hänsyn till Region Skånes övergripande ansvar för dessa frågor, men det finns ändå ett stort utrymme för ett aktivt agerande, såväl i relationen till regionen som till andra externa och interna aktörer.

❖ **eventuella hinder för denna**

I detta arbete är relationen till Region Skåne och dess olika enheter av central betydelse. Generellt har denna varit mycket god. I vissa fall har det dock inte varit helt enkelt att definiera de olika rollerna, särskilt inom områden och projekt där ansvaret inte helt tydligt åligger en av oss.

I viss utsträckning är också Länsstyrelsens roll inom statlig regional samordning inte heller helt entydig. Statsmakterna har inte klart tydliggjort för andra statliga myndigheter att Länsstyrelsen har denna roll och vad den innebär i praktiken. En tydlig förbättring vore ifall det i regeringens olika styrdokument och uppdrag till såväl Länsstyrelsen som Region Skåne tydligt påpekar vikten av samverkan och koordinering och har det som en förutsättning för de uppdrag, etc som ges. I förekommande fall måste denna information också lämnas till de berörda statliga myndigheterna. Förbättringar och tydliggöranden i dessa hänseenden för kommande år skulle välkomnas av Länsstyrelsen.

Vidare ska länsstyrelserna redovisa:

❖ **hur statliga insatser har samordnats,**

Länsstyrelsen har under 2008 samordnat följande statliga insatser:

Verksamheten vid Öresunddirekt har under 2008 präglats av samma höga tal som under 2007, vad gäller personliga besök och förfrågningar via telefon eller e-post. Ett stort antal informationsträffar för grupper av enskilda personer och företagsrepresentanter har hållits. En utveckling som kan märkas är att allt fler företag söker hjälp från Öresunddirekt. I januari öppnar därför informationstjänsten en ny hemsida, som är helt inriktad på näringslivet. Vidare har flera möten och besök med politiker hållits på Öresunddirekt i Malmö. Informationscentrat har även engagerat sig i workshops och rekryteringsmässor samt projekt med fokus på arbetsmarknadsförhållanden.

Nätverket för statliga myndigheter i Skåne har under 2008 hållit en nätverksträff i april på temat verksamhetsutveckling. I november träffades arbetsgruppen (*ESF-rådet, Länsstyrelsen i Skåne län, Högskolan Kristianstad och Lunds universitet*) som förbereder nätverksträffarna för att diskutera nätverkets framtid och utveckling. – Nätverket som bildades i september 2007 syftar till att erbjuda mötesplatser för relationsbyggande, erfarenhetsutbyte och gemensamt lärande inom staten.

Under 2006 togs en särskild rapport ”*Plattform för statlig samverkan – strategiska insatser för en hållbar regional utveckling i Skåne*” fram som ett led i arbetet med att tydliggöra statens medverkan i det regionala utvecklingsarbetet samt att stärka samarbetet mellan de statliga aktörerna i Skåne. I rapporten lyfts fem gemensamma strategiska insatsområden fram för perioden 2006-2008 som grund för fortsatt samverkan och med fokus på det regionala utvecklingsarbetet.

På regeringens uppdrag driver Nutek det ”Tematiska myndighetsarbetet” och man har under året öppnat upp för Länsstyrelsernas deltagande i detta. Under temat Innovation och förnyelse så har arbetsgrupperna för cleantech/miljöteknik och förnyelsebar energi – båda under ledning av

Energimyndigheten - i praktiken slagits ihop. Övriga deltagande myndigheter är Invest in Sweden Agency, Vinnova, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Teknopol. Skåne har utsetts till pilotlän och Länsstyrelsen är tillsammans med Region Skåne myndigheternas partner i detta arbete. I nästa skede kommer denna process också att inkludera andra aktörer i länet, såväl privata som offentliga.

Länsstyrelsen initierade under året bildandet av ett nätverk för jurister i statlig förvaltning i Skåne, Jurister I Staten – Skåne. Avsikten är att vara ett informellt nätverk som möjliggör för gemensamma aktiviteter och föreläsningar och ett sätt att på informell bas lära känna och förstå andra statliga aktörer på plats i Skåne. Detta arbete planeras fortgå under 2009.

Inom ramen för det Regionala Godstransportrådet, Skåne/Blekinge - vilket var landets första i sitt slag och bildades i november 2002 - så har Landshövdingen i sin roll som ordförande i rådet en mycket nära dialog med Banverket, Vägverket, Luftfartsverket och Sveriges Hamnar. Dessutom ingår även Transportindustriförbundet och företag från Skåne och Blekinge i rådet. Detta arbete fortgår och för närvarande planeras ett projekt för att stimulera till ökad andel kombitransporter av gods.

❖ **hur länsstyrelsen främjat statlig finansiering av de regionala tillväxtprogrammen,** Redovisade insatser under ovanstående rubrik har bäring även för statlig finansiering. Ytterligare ett exempel är att i likhet med tidigare år så har Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning vänt sig till ett antal regionala kontaktpersoner för hjälp att värdera de ansökningar som inkommit med förslag till olika KY-utbildningar. Länsstyrelsen initierade till ett möte med ett antal statliga myndigheter och andra för att gemensamt avge en bedömning. Utgångspunkten har varit de prioriteringar som har gjorts i strukturfondsprogram för Skåne-Blekinge (Tillväxtprogram för Skåne). Närvarande vid detta möte var Högskolan Kristianstad, Kommunförbundet Skåne och Region Skåne.

❖ **hur det regionala tillväxt- och miljöarbetet stödjer utvecklingen av miljövänlig och effektiv teknik och förnybar energi, samt stimulerar företag till miljödriven affärsutveckling och att använda miljö som medel för att stärka sin konkurrenskraft.**

Länsstyrelsen har under 2008 initierat en process för att samla representanter för de tre större städerna i Skånes väst-sydvästra delar (Helsingborg, Lund och Malmö) tillsammans med representanter för lärosätena i dessa delar och Region Skåne - med dess miljötekniknätverk Sustainable Business Hub - med avsikten att söka medel från Delegationen för hållbara städer.

Länsstyrelsen har dessutom tillsatt en ny tjänst som leder detta projekt och förhoppningen är att delegationens arbete kan få gott genomslag i Skåne med avseende på hållbara städer, klimatreduceringar och miljöteknikexport. Denna process planeras att fortlöpa under åtminstone delegationens tidshorisont. Eventuellt kan deltagarkretsen från skånsk sida komma att utvidgas över tid.

Lunds universitet (inkluderandes Campus Helsingborg), tillsammans med Malmö Högskola, SLU Alnarp, Malmö Stad, Lunds kommun och Helsingborgs kommun har blivit kortlistade för den utlysning om ett center för hållbar stadsutveckling som Stiftelsen för miljöstrategisk forskning utlyst under året. Även Länsstyrelsen deltar i denna process. Från Länsstyrelsens horisont kan också tydliga synergier skönjas mellan denna Mistra-process och det som görs från skånsk sida avseende Delegationen för hållbara städer, men även inom det Nutek-ledda Tematiska myndighetsarbetet. Alla dessa tre processer stärker varandra kan tillsammans bidra till att göra dessa redan starka områden i Skåne än starkare.

Länsstyrelsen har deltagit i flera internationella besök med direkta kopplingar till miljöteknik. De inkommande besöken var dels från Kina, Region Skånes systerprovins Guangdong och Malmö

Stads systerstad Tangshan, men också representanter från det libyska Boverket besökte Skåne. Dessa utländska delegationer intressen har i första hand varit hållbara städer, avfall och hållbar stadsplanering. Dessutom har Länsstyrelsen deltagit vid en internationell konferens i Edmonton, Kanada om integrerade avfallssystem.

Förberedelser pågår för projekt som är knutet till klimatkonferensen i Köpenhamn i november-december 2009. Länsstyrelsen och Malmö Stad deltar nu i planeringsarbetet inför detta.

Länsstyrelsen har bidragit till ett Skånskt kompetenscentra för miljöanpassad upphandling som är en del i projektet Ren tillväxt. Kompetenscentrat samlar och ger stöd till kommuner och statliga myndigheter i upphandlingen, ett fokusområde är energi.

Länsstyrelsen har dessutom under 2008 stött en medverkan till skapande av en ålfond där ålfiskarna avsätter medel för utsättning av yngel. Dessa insatser nyttjas sedan i saluföringen av ål.

Vidare har Länsstyrelsen beviljat och prioriterat strukturstöd till fiskerinäringen för investeringar i miljövänligare motorer, selektiva redskap, reningsanläggningar i fiskodlingar och beredningsindustrin samt drivit projekt för utveckling av selektiv torskrål som syftar till att minska bifångsten av undermålig torsk i trålfisket.

❖ **kvinnors respektive mäns inflytande, som representanter för regionala och lokala organ, över genomförandet av det regionala tillväxtarbetet, samt**

Enligt arbetsordningen för strukturfondspartnerskapet som prioriterar bland inkomna projektansökningar ska en balanserad representation mellan kvinnor och män eftersträvas när ledamöterna utses. Av de 17 ledamöter i partnerskapet är 9 kvinnor och 8 män.

❖ **resultat av genomförda insatser för mångfald och en ökad jämställdhet med fokus på kvinnors företagande samt hur lokala och regionala resurscentra har uppmärksammats i det regionala tillväxtarbetet**

Länsstyrelsen har under 2008 inlett ett arbete inom ramen för den regionala överenskommelsen (RÖK) och dess utvecklingsprojekt Partnerskap Skåne för att närmare undersöka de modeller för integration i mottagande kommuner som utvecklats i Kanada, i första hand avseende koncepten med ”verktygslåda” och ”mångfaldskommuner”. Detta arbete kommer att fortgå under 2009 och 2010.

Vidare har Länsstyrelsen fortsatt engagera sig i frågan om kvinnors företagande som vid årsskiftet lyftes över till Region Skåne. Bl.a. har synpunkter getts till behandlingsprocessen av ansökningar för stöd till kvinnors företagande. Länsstyrelsen har deltagit i referensgruppen för Regionalt Resurscentrum för kvinnor i Skåne (RRC) och har dessutom så långt som möjligt deltagit i externa och publika evenemang och utbildningar.

Mål 4: Länsstyrelsernas arbete med fiske- samt jordbruks- och landsbygdsåtgärder ska bidra till fastställda mål och strategier för fiskeåtgärder i de EU-finansierade programmen för fiskerinäringen samt Landsbygdsprogrammet för Sverige år 2007–2013. Vidare ska länsstyrelsernas arbete bidra till målet för den regionala tillväxtpolitiken. Länsstyrelserna ska även aktivt medverka till en positiv utveckling av fisketurismnäringen.

Återrapportering 4

Länsstyrelserna ska redovisa:

❖ översiktligt väsentliga insatser inom området fiske- samt jordbruks- och landsbygdsåtgärder,

Länsstyrelsen har i stor omfattning medverkat i att utforma nationella riktlinjer och rutiner för stödhanteringen inom europeiska fiskerifonden (EFF) i Sverige. Länsstyrelsen har dessutom en representant i Övervakningskommittén. Hanteringen av stöden har dock försenats påtagligt p.g.a. att den nationella medfinansieringen inte är tillräcklig för genomförandet av det operativa programmet. De första stödbesluten har kunnat fattas först under hösten 2008.

❖ hur länsstyrelserna verkat för att uppnå synergieffekter mellan åtgärder inom landsbygdsprogrammet, de EU-finansierade programmen inom fiskerinäringen, strukturfondsprogrammen i berörda län, de regionala tillväxtprogrammen och övriga åtgärder för utveckling av landsbygden.

Länsstyrelsen har informerat om möjligheterna att bilda fiskeområde inom ramen för den Europeiska fiskerifondens område "Hållbar utveckling i fiskeområde". En ansökan från Simrishamns kommun har skickats in till Fiskeriverket i den första ansökningsomgången. Samverkan mellan landsbygdsprogrammet och stöden från europeiska fiskerifonden kommer att vara en viktig del inom ett fiskeområde.

Genom medverkan i Fiskeriverkets grupp för utformning av reglerna för torskfisket i Östersjön har Länsstyrelsen medverkat till ett förslag som, om det genomförs, kommer att skapa goda förutsättningar för en positiv utveckling i Östersjöfisket. Till denna är en anpassningsplan kopplad som kommer att minska överkapaciteten i fiskeflottan. Länsstyrelsen har även medverkat i ålarbetsgruppen och där verkat för en aktiv användning av strukturstöden för att stärka ålbestånden och genomföra en anpassning av ålfisket så skonsamt för näringen som möjligt.

Länsstyrelsen bedriver inga egna utvecklingsprojekt mot fisketurism. Fisketurismens förutsättningar stärks dock genom Länsstyrelsens arbete med att stärka fiskbestånden i länet, driva en aktiv fisketillsyn och information kring fiskereglerna och stödja fisketurismriktade projekt med landsbyggdutvecklingsmedel och stöd från EFF. Den särskilda redovisningen av resurssituationen hos de för fisketurism viktigaste fiskarterna kommer också att kunna utgöra ett bra underlag för framtida inriktningar av beståndsvårdande åtgärder i länet.

Verksamhetsgren Miljömålsarbete

Tabell 1.5 - Länsfakta inom fiskeområdet	2008-12-31	2007-12-31	2006-12-31
Antal fiskevårdsområden	65	65	65
Antal yrkesfiskelicenser	206	207	209
Antal fartygstillstånd	189	189	197
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	44	47	37

Tabell 1.6 - Länsfakta kulturmiljö	2008-12-31	2007-12-31	2006-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	21 304	21 304	21 304
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	173	174	174
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	500	500	501
Riksintresseområden för kulturmiljövården, <i>antal</i>	98	98	98
<i>yta (ha)</i>	1 161	1 161	1 161
Kulturresevat, <i>antal</i>	1	1	1
<i>yta (ha)</i>	70	70	70
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	30 %	30 %	30 %

Kommentar: Knislinge klockargård ej längre byggnadsminne

Tabell 1.7 - Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2008	2007	2006
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	-	-	-
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	14 500	12 900	17 064

Kommentar: Länsstyrelsen äskade för 2008 18 000 plus 5 000 för bemyndigandebeslut. Äskandet grundar sig på de ansökningar som kommit till länsstyrelsen. Beslutet från 2008-01-30 innebar att 10 000 plus 3 000 för bemyndigandebeslut fördelades till länsstyrelsen. Under året gjordes omfördelning av anslaget från Riksantikvarieämbetet vilket innebar att 14 041 fördelades till Skåne. Den ovan redovisade summan 14 500 innehåller även medel från bemyndigande från tidigare års beslut.

De två projekten Skog och Historia samt Kust och historia som drivs av Regionmuseet erhöll 750 respektive 150.

Till kulturresevat Örnäs har medel gått till såväl restaureringen av huvudbyggnaden som informationsinsatser. 2006 var 4 610 av de 17064 riktade till Örnäs –merparten till intrångsersättningar.

Mål 1: Länsstyrelserna ska verka för att de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen med tillhörande delmål och de sektorsmål som har beslutats inom särskilda politikområden såsom landsbygdspolitiken, livsmedelspolitiken, kulturpolitiken, skogspolitiken och transportpolitiken nås. Länsstyrelserna ska i bred förankring i länen utveckla regionala åtgärdsprogram för att nå miljö kvalitetsmålen och i övrigt bedriva det regionala mål- och uppföljningsarbetet så att det ger underlag för arbetet inom denna och andra verksamhetsgrenar.

Länsstyrelserna ska särskilt

- verka för att miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, fiskevård, kulturmiljövård, friluftsliv samt natur- och kulturturism, samordnas med det regionala tillväxtarbetet och med arbetet för energiomställning,
- verka för att samordningen mellan miljömålsarbete, tillsynsarbete och miljöövervakning utvecklas, samt
- bidra till Naturvårdsverkets arbete med en vägledning för arbete med regionala landskapsstrategier enligt vad som aviserades i Strategin för hushållning med mark och vatten i proposition 2004/05:105 Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag

Återrapportering 1

Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser.

Viktiga insatser 2008 har varit

- Beslut om regionala delmål för *Ett rikt växt- och djurliv* samt förslag till åtgärder för det målet.
- Uppdatering av åtgärdsprogram för de skånska miljömålen
- Regional klimat- och energistrategi
- Årsrapport och konferens om miljö tillståndet i Skåne
- Rapportering till Miljömålsportalen av regionala målbedömningar och indikatorer
- Insatser för att förbättra nätverk med kommuner och andra aktörer
- Restaureringsinsatser i vattendrag
- Undersökning av föroreningar i grundvatten

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

- ❖ **insatser och resultat när det gäller att samordna miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, fiskevård, kulturmiljövård, friluftsliv och natur- och kulturturism, det regionala tillväxtarbetet och arbetet för energiomställning,**

Länsstyrelsen har under 2009 beslutat om regionala delmål för miljö kvalitetsmålet ”*Ett rikt växt- och djurliv*”. I bred samverkan mellan representanter för myndigheter, jordbruk och fiske, forskare och ideella organisationer har också projektet ”*Regionalisering av det 16:e miljö kvalitetsmålet*” drivits i Skåne angående åtgärder inom det miljö kvalitetsmålet.

Åtgärdsprogrammet för det skånska miljömålsarbetet har uppdaterats.

En regional klimat- och energistrategi med tydlig koppling till miljömålet ”*Begränsad klimatpåverkan*” har utarbetats och antagits enligt regeringsuppdrag.

Målbedömningar har inrapporterats till Miljömålsrådet via miljömålsportalen. Årsrapporten Miljö tillståndet i Skåne, med aktuella bedömningar av måluppfyllelse samt behandling av de övergripande miljömålsfrågorna hälsa, kulturmiljö och fysisk planering, har getts ut och en konferens med särskild inriktning på klimat- och havsfrågor hållits i anslutning till det.

Ett nyhetsblad om miljömålsarbetet med bred distribution till bl. a. politiker och tjänstemän med miljöansvar inom offentlig sektor, näringsliv, miljöorganisationer och universitet och utgivning 2 gånger per år har startats.

Ett nätverk med kommunala miljömålssamordnare från samtliga skånska kommuner har startats och en rapport om uppföljning av kommunala åtgärder har tagits fram.

Länsstyrelsen beaktar målsättningarna inom energiomställningen vid bl.a. restaureringsarbetet i vattendragen. Detta dels genom att stödja investeringar i vattenkraftverk som minskat den negativa effekten på naturmiljön och dels genom att vid utrivning av kraftverksdammar göra noga avvägningar mellan vunna naturvärden och värdet av produktion av förnyelsebar energi i vattenkraftverk.

❖ **insatser för att utveckla arbetsformerna för samordning av miljömålsarbete med miljötillsynsarbete och miljöövervakning, samt**

Länsstyrelsen i Skåne är ansvar för miljö kvalitetsmål och delmål fördelat på ett stort antal medarbetare som ett led i att integrera miljömålsarbetet i övrig verksamhet. Miljömålsarbetet samordnas av ett miljömålssekretariat och inom sekretariatet finns också samordningsansvar för miljöövervakningen. Miljöövervakningen ses som en del i miljömålsuppföljningen och inte som en egen verksamhet och miljöövervakningsprojekt värderas alltid utifrån hur de bidrar till uppföljning av miljömålen. Miljömålsdagarna 2008 arrangerades i Skåne och kopplingen mellan miljöövervakning och miljömålsarbete var där framträdande. Miljömålen är också en viktig utgångspunkt i planeringen av miljötillsyn. Tillsynen prioriteras efter miljönytta, alltså efter hur den bidrar till uppfyllande av miljömålen. Detta framgår i upprättad tillsynsplan. Även Miljösamverkan Skånes verksamhet utgår i planeringen ifrån miljömålen. De projekt som beslutas där har en tydlig koppling till miljösmål.

Under våren 2008 genomfördes projektet "Miljöövervakning Skåne" där några avrinningsområden i Skåne län inventerats med avseende på befintlig påverkan och övervakning. Syftet med denna inventering var att ge en samlad bild av vilka verksamheter som finns i ett avrinningsområde samt i vilken mån dessa verksamheter deltar i dagens övervakning av vattenmiljön. En rapport har sammanställts. Som en fortsättning på projektet är ambitionen att genomföra en liknande inventering i Helge ås avrinningsområde samt ge förslag till övervakning som är lämplig att bedriva för att beskriva den samlade påverkan som finns i avrinningsområdet. Lagstiftningen i Miljöbalken är tydlig med att det är en verksamhetsutövers ansvar att utföra de undersökningar av verksamheten och dess påverkan på miljön som behövs för tillsynen. En tillsynsmyndighet har möjligheten att ställa krav på att sådana undersökningar genomförs. Detta sker inte alltid idag vilket leder till att flera typer av verksamheter inte utför egna undersökningar av sin miljöpåverkan. Den övervakning som bedrivs idag är därmed inte alltid utformad för att beskriva den totala påverkan som finns i ett avrinningsområde.

Vattenförvaltningsmedel har möjliggjort att bättre kunna koppla ihop tillsynen med miljömålsarbetet. Som ett litet exempel på detta har en arbetsgrupp bildats kring frågeställningen "suspenderad substans från täkter".

Ett annat exempel på samordning mellan miljömålsarbete, tillsyn och miljöövervakning kan nämnas miljömålsarbetet med restaurering av vattenmiljöer där objekt (t.ex. vandringshinder) identifieras vid vatteninventeringar. Dessa kan sedan bli föremål för utrivning som en tillsynsåtgärd eller också kan utrivning finansieras med särskilda miljömedel. Ett annat exempel är Länsstyrelsens arbete med att ta fram riktlinjer för bevattningsuttag där miljömålsunderlaget om särskilt värdefulla vattendrag är ett viktigt underlag för prioriteringen av var tillsynsinsatser ska sättas in vid låga vattennivåer och som förebyggande tillsyn genom information till verksamhetsutövare.

❖ **väsentliga insatser rörande minskade risker vid användning av bekämpningsmedel inom jordbruks- och trädgårdsnäringen, minskade växtnäringsförluster, bevarande av biologiskt mångfald och för utveckling av ekologisk produktion.**

Länsstyrelsen har under året gjort en omfattande provtagning av bekämpningsmedel och växtnäring i grundvatten. Resultaten har spridits genom en rapport ”Pilotstudie- grundvattenkvalitet i Skåne län 2007” och genomfört ett seminarium med 52 deltagare. En ökad kunskap om riskerna med läckage till grundvattnet leder förhoppningsvis till ökad medvetenhet bland lantbrukare och kommuner som kan behöva stärka skyddet av sitt grundvatten. Länsstyrelsen har inom vattenförvaltningsarbetet gjort en omfattande statusklassning av alla vattenförekomster samt lämnat ett underlag till vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. I detta arbete ingår växtnäring och bekämpningsmedel.

Mål 2: Länsstyrelsernas arbete med skydd och skötsel av värdefulla områden och hotade arter ska bedrivas så att biologisk mångfald bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt.

Länsstyrelserna ska särskilt

- verka för att naturvårdarbetet bedrivs så att friluftslivet främjas och att arbetet bedrivs med starkt dialog med medborgarna och ökad lokal delaktighet i skydd och skötsel av naturvärden,
- verka för att genomföra den nationella strategin för formellt skydd av skog i samverkan med berörda organisationer och aktörer, samt
- öka användningen av avtalslösningar i naturvårdsarbetet för att på så sätt säkerställa bevarandet av de skyddsvärda produktiva skogar av reservatsklass som identifierats i den nationella strategin för formellt skydd och som hotas av avverkning.

Återrapportering 2

Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser.

Omfattningen av länsstyrelsens arbete med skötsel av värdefulla områden och arter har ständigt ökat i takt med att fram för allt fler områden skyddats som naturreservat. Under 2008 har ytterligare 5 statliga naturreservat, omfattande totalt 1492,5 ha, bildats i Skåne (Hovby ängar, Lommabukten, Häckeberga-Degerbergahus, Häckeberga-Husarahagen och Häckeberga-Skogsgård) Av dessa reservat är tre bildade med avseende på att skydda skog i enlighet med de mål som finns i den regionala skogsstrategin. Nya naturreservat kräver ökade personella och ekonomiska resurser samt en anpassning av befintlig organisation så att skötseln kan bedrivas effektivt och i enlighet med de uppsatta målen. En ytterligare förstärkning av personalresurserna inom reservatsskötseln med en heltidstjänst har därför skett under 2008. Ett arbete har också påbörjats under året för att ta fram uppföljningsbara mål och metoder för uppföljning av bevarandemål i samtliga naturreservat. I detta arbete ingår Länsstyrelsen i Skåne län också som en av tre länsstyrelse- representanter i den nationella utökade arbetsgruppen ”För uppföljning av bevarandemål inom skyddade områden” (arbetsgrupp som drivs av Naturvårdsverket). Länsstyrelsen har också varit aktiv med så kallade goda exempel inom uppföljningsprojektet (drivs av Naturvårdsverket). Under 2008 kommer ”basinventeringsprojektet”, den nationella inventeringen av alla skyddade områden och Natura 2000-områden, att kunna avslutas i Skåne. Inom arbetet med Åtgärdsprogram för hotade arter har Länsstyrelsen i Skåne län upprättat 53 avtal/utbetalningar för genomförande av åtgärder. Remissförfarande pågår för ytterligare tre åtgärdsprogram för hotade arter. Inom åtgärdsprogrammet för rikkärr har det genomförts 5 stycken avtal för genomförandet av åtgärder.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

❖ **insatser i naturvårdsarbetet när det gäller starkt dialog med medborgarna och ökad lokal delaktighet i skydd och skötsel av naturvärden, samt**

En fortsatt satsning på friluftsliv och ökad tillgänglighet till de skyddade områdena har genomförts, bl.a. genom en inventering av tillgängligheten inom ett 50-tal särskilt välbesökta naturreservat. Ett stort utbud av guidade turer och andra aktiviteter har genomförts i anslutning

till naturrum på Kullaberg, Stenshuvud, Skärålid och Skrylle och totalt beräknas enbart dessa fyra områden haft närmare 1,5 miljoner besökare under 2008.

Inom reservatsskötseln arbetar länsstyrelsen aktivt med att skapa ökad lokal delaktighet genom att teckna avtal om skötsel med enskilda markägare, brukare och kommuner. Under 2008 har sådana avtal ingåtts bl.a. med kommunerna Båstad, Höganäs, Helsingborg, Eslöv, Vellinge, Kristianstad, Simrishamn och Tomelilla, samt med ett antal enskilda markägare och brukare.

I samband med bildandet av tre nya naturreservat i Häckebergaområdet inom Lunds kommun, har ett långsiktigt skötselavtal tecknats med markägaren, Häckeberga säteri.

Som en del av ett flerårigt trepartsavtal mellan Länsstyrelsen, Region Skåne och Naturvårdsverket, har ett stort antal skötselavtal tecknats med lokala markägare/brukare inom naturreservaten på Ven, Hallands Väderö och inom Bjärekusten.

I samverkan med Fortifikationsverket, Försvarmakten, Lunds kommun och Naturskyddsföreningen i Skåne, har Länsstyrelsen under 2008 utarbetat konkreta skötsel- och handlingsplaner för det militära övningsområdet, tillika Natura 2000-området, Revingefältet. Länsstyrelsen medverkar dessutom tillsammans med andra regionala och lokala aktörer i de av Försvarmakten upprättade skötselråden för Revinge-, Ravlunda- och Rinkabyfälten.

Sedan flera år tillbaka finns också aktiva skötselråd med lokal medverkan vid bl.a. nationalparkerna Stenshuvud och Söderåsen, Skrylleområdet i Lunds kommun, samt Kristianstad Vattenrike (Biosfärområdet). Under 2008 har nya programråd bildats för naturrum Kullaberg och naturrum Stenshuvud.

Ett gott exempel på dialog med medborgarna är tävlingen ”Skånes pampigaste träd” som utlystes under hösten 2008 inom ramen för ÅGP-projektet ”Skyddsvärda träd i kultur-landskapet”.

Tävlingen, där allmänheten uppmanades skicka in tips på särskilt vackra och skyddsvärda träd, fick stort genomslag i media och resulterade i att länsstyrelsen fick kännedom om ytterligare ca 500 värdefulla träd.

19 naturvårdshandläggare har under året gått utbildningen ”Dialog i naturvården”, som har tagits fram av Naturvårdsverket. I reservatsbildningsprocessen har 61 markägarmöten genomförts under 2008 med totalt 278 deltagare. I arbetet med åtgärdsprogram för hotade arter och rikkärr har tre fältvandringar genomförts för markägare med totalt 44 deltagare (17 kvinnor och 27 män).

Dessutom har sext rädgivningar genomförts för markägare med värdefulla rikkärr på sina marker. Inom arbetet med Natura 2000 har Länsstyrelsen aktivt arbetat med att föra ut information om de inventeringar som gjorts till allmänheten genom att en informatör varit anställd särskilt för detta. Det har lett till genomslag i lokaltidningar, rikspress, TV och radio. Under sommarhalvåret 2008 fanns det 35 större artiklar samt lika många notiser och webbyheter om arbetet inom basinventeringen.

❖ **hur arbetet fortlöper med genomförandet av länsvisa strategier med utgångspunkt i den nationella strategin för formellt skydd av skog.**

Länsstyrelserna ska till Naturvårdsverket, enligt verkets anvisningar, redovisa hur användningen av avtalslösningar ökat för att säkerställa bevarandet av skyddsvärda produktiva skogar av reservatsklass som identifierats i den nationella strategin för formellt skydd. Redovisningen ska även innehålla uppgifter om antalet avtal och areal som omfattas.

Några naturvårdsavtal har ännu inte blivit klara. Dialog gällande sådana avtal med markägare har dock påbörjats. Tre nya naturreservat med syfte att skydda skog har vunnit laga kraft. Totalt utgör de en areal på 397,0 ha. Beslut om ytterligare ett naturreservat har också fattats men ännu inte vunnit laga kraft.

Mål 3: Länsstyrelsernas arbete med vattenmiljön ska ske på ett samordnat sätt.

Länsstyrelserna ska särskilt verka för att

- arbetet med vattenrelaterade miljökvalitetsmål, havsmiljöarbetet, miljöövervakningen och arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samordnas och så långt som möjligt sker på ett integrerat sätt,
- delmålet om minst 15 fiskefria vattenområden i varje vattendistrikt nås till 2010,
- delmålet om att minst hälften av de skyddsvärda miljöerna har ett långsiktigt skydd nås till 2010,
- delmålet om att ytterligare 19 marina områden ska vara skyddade som naturreservat nås till 2010, samt
- delmålet om att buller och andra störningar från båttrafik ska vara försumbara nås till 2010.

De länsstyrelser som ingår i Västerhavets, Södra Östersjöns och Norra Östersjöns vattendistrikt ska genom att vidareutveckla sitt arbete med samordning och stödjande insatser förbättra förutsättningarna för kommuner och fastighetsägare att minska utsläppen från enskilda avlopp.

Återrapportering 3

Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser.

Bland viktigare insatser under året kan nämnas arbetet med att ta fram planeringsunderlag för våtmarker samt verka pådrivande i våtmarksarbetet. Detta beskrivs utförligt under återrapportering av uppdrag 22 i RB. Vidare har vi tillsammans med vattenmyndigheterna medverkat i regeringsuppdrag 51 b om restaurering av övergödda havsvikar och också i uppdraget "Finn de områden som göder havet mest". En omfattande insats har också gjorts inom vattenförvaltningsarbetet med att ta fram underlag för miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram, vilket redovisats till vattenmyndigheterna. En stor intern kompetensutvecklingsinsats kring vattenfrågor och kopplingen till fysisk planering har också genomförts liksom ett projekt om konsekvenser på fysisk planering av stigande havsnivåer. Projektet var inriktat på ett konkret fall i Vellinge kommun (Skanör Falsterbo) och har gjorts i samarbete med kommunen och andra statliga myndigheter.

När det gäller fiskefria områden kommer Länsstyrelsen att påbörja förhandlingar med vatten- och fiskerättsägare för att bidra till att målet uppfylls, efter det att svar redovisats från departementet på för uppdraget avgörande frågeställningar från länsstyrelserna.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

❖ insatser och resultat när det gäller att samordna och integrera vattenmiljöarbetets olika delar,

Arbetet med de vattenrelaterade miljökvalitetsmålen, havsmiljöarbetet, miljöövervakningen och vattenförvaltningsarbetet är i stort sett helt samordnat och integrerat inom Länsstyrelsen genom att en särskild vattensektion inrättats. En och samma handläggare har t.ex. ansvar för havsmiljömålet inklusive marin miljöövervakning och vattenförvaltning eller för övergödningsmålet inklusive övervakning och vattenförvaltning etc.

För att integrera vattenförvaltningsarbetet i fysisk planering för att t.ex. stödja kommunerna med regionala planeringsunderlag samt granska detalj- och översiktsplaner har en vattenplanerar tjänst inrättats inom samhällsplaneringssektorn.

❖ en sammanställning av vattenmyndigheternas insatser i respektive vattendistrikt

Redovisas av vattenmyndigheterna.

Beträffande tillsyn och vägledning avseende enskilda avlopp samt tillsyn enligt 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster ska de länsstyrelser som ingår i Västerhavets, Södra Östersjöns och Norra Östersjöns vattendistrikt rapportera till Naturvårdsverket enligt verkets anvisningar.

Mål 4: Länsstyrelserna ska bidra till att delmålen om efterbehandling av förorenade områden nås.

Länsstyrelserna ska särskilt verka för att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ökar.

Åtterrapporering 4:

Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser.

Efterbehandlingsåtgärder med statlig finansiering pågår i två områden som enligt delmålet bedöms som så kallade akuta objekt, BT Kemi och Klippans läderfabrik. Vid ytterligare två av de akuta objekten pågår åtgärdsförberedande bidragsfinansierade utredningar (det f d gasverket i Kristianstad samt f d kemtvätt på Bomgatan i Kristianstad).

Länsstyrelsens strategi för tillsynsarbetet rörande förorenade områden har successivt lett till ett ökat antal åtgärder med privat finansiering. Strategin har samtidigt gett kunskapsunderlag för prioritering av insatserna inom tillsynsarbetet.

Huvuddelen av de stora industrianläggningarna i Skåne har påbörjat ett mer aktivt arbete med förorenade områden. Inledande undersökningar och i vissa fall även sanering av förorenade områden har inletts under året vid ett antal av länets pågående miljöfarliga verksamheter där ansvarig verksamhetsutövare fortfarande finns kvar. Viktiga juridiska avgöranden under året av ärenden som Länsstyrelsen har drivit har varit Miljööverdomstolens dom angående föreläggande mot konkursbo. Ytterligare en dom gällande föreläggande om efterbehandlingsåtgärder vid pågående industriverksamhet väntas från Miljödomstolen. Under året har Länsstyrelsen även anordnat en utbildningsdag för länets miljö-, teknisk- och planförvaltningar med inriktning mot exploatering av förorenade områden. Tillsynsvägledningsdagen bedöms kunna öka kvaliteten på kommunernas arbete med privatfinansierade efterbehandlingsåtgärder.

Övrig åtterrapporering

Beträffande områdesskydd, skötsel av skyddade områden, restaurering av vattendrag, kalkning och efterbehandling av förorenade områden ska länsstyrelserna rapportera till Naturvårdsverket i enlighet med verkets anvisningar.

Det regionala mål- och uppföljningsarbetet samt resultatbedömning angående miljökvalitetsmålen redovisas till Miljömålsrådet inom Naturvårdsverket.

Åtterrapporering av förorenade områden till Naturvårdsverket, dnr 577-49432-08.

VO Tillsyn och vägledning

Mål 1: Genom att bedriva tillsyn ska länsstyrelsen säkerställa efterlevnaden av de föreskrifter som riksdag och regering beslutat.

Länsstyrelserna ska redovisa:

❖ **inom vilka områden tillsynsplaner saknas och skälen till detta, samt**

Tillsynsplaner finns inom samtliga områden

❖ **hur de mest omfattande bristerna i länsstyrelsernas egen tillsynsverksamhet har åtgärdats och, om inga åtgärder vidtagits, orsakerna till detta.**

De mest omfattande bristerna i Länsstyrelsens egen tillsynsverksamhet hänför sig till brist på resurser och viss kompetens. På grund av begränsade resurser har inkommande, anmälnings-, tillstånds-, samråds- och klagomålsärenden prioriterats framför tillsynen.

För att bristerna inte ska bli för stora har Länsstyrelsen prioriterat tillsynen till områden med störst samhällsnytta. Behovsutredningarna har utvecklats för att kunna göra mera genomtänkta tillsynsprioriteringar. Processkartläggningar och effektivisering av ärendehandläggning har genomförts.

För att höja kompetensen har drygt tjugo medarbetare på Länsstyrelsen genomgått en 7.5 poängs utbildning i tillsyn med stöd av Förvaltningshögskolan i Göteborg.

Vidare har Länsstyrelsen försökt påverka lagstiftningen genom att bl a bjuda in Miljöprocessutredningens utredare av vattenverksamhetsfrågor så att miljöbalken förenklas och förbättras, vilket bland annat leder till en bättre tillsyn. Länsarkitekten har inom ramen för länsarkitektföreningen bidragit med underlag till regeringens beslut i budgetpropositionen för 2009 att förstärka resurserna på Länsstyrelserna för bland annat tillsynen över tillämpningen av plan- och bygglagen.

Verksamhetsgren Social tillsyn		
Tabell 2.1 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2008 för verksamhetsgren Social tillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Social tillsyn (exkl. OH)	9 485	13,88
<i>varav</i> Tillsyn och rådgivning m.m. (701, 709)	7 070	10,90
<i>varav</i> Enskild vårdverksamhet (702)	812	1,26
<i>varav</i> Individärenden (703)	187	0,30
<i>varav</i> Fördelning av statsbidrag (704)	1 073	0,92
<i>varav</i> Alkoholärenden (705)	344	0,50
	2 131	
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)		
Totala kostnader VG Social tillsyn (inkl. OH)	11 616	

Tabellen ska innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen ska redovisas för 2008.

Kommentar:

Hur tid har redovisats: Även under 700 redovisas tid som har koppling till tillsyn (planering, samordning och gemensam redovisning)) nämligen 70052 Samordning med länsstyrelser och 7008 Samarbete inom ramen för det nationella tillsynsprogrammet i samarbete med Socialstyrelsen, för 2008 54 respektive 125 arbetsdagar dvs. ungefär 0,8 årsarbetskrafter.

Analys, jämförelse med 2008: Länsstyrelsens allmänna besparingskrav inför 2008 innebar för sociala sektionens del att skära ner med ca 0,75 årsarbetskrafter, något som skett genom att frånvaro i form av föräldraledighet, sjukskrivning och tjänstledighet inte ersatts. Genom att det funnits särskilda medel har förstärkningstjänster kunnat anställas under senhösten för tillsyn av socialtjänstens insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning samt för personer med missbruksproblem.

Tillsyn och rådgivning: Uppföljning av ej verkställda beslut har krävt en arbetsinsats motsvarande minst 1,58 årsarbetare.

Enskild vårdverksamhet: Ökning jämfört med 2007 framförallt beroende på att flera kommuner i Skåne (Helsingborg, Lund, Staffanstorps, Höör och Vellinge) lagt ut delar av sin LSS-verksamhet på entreprenad som kräver tillstånd. Även lagändringen/förtydligandet i Socialtjänstlagen från 1 april 2008 om tillstånd för öppenvård har medfört att ett drygt 30-tal verksamheter aktualiserats för tillståndsprövning.

Individärenden: Ökning jämfört med 2007, främst beroende på flera yttranden i ärenden där Länsstyrelsen har ansökt om sanktionsavgift.

Fördelning av statsbidrag: Ökning jämfört med 2007 bl a satsat på att motivera fler kommuner för att anställa personligt ombud.

Alkoholärenden: Ambitionen är att öka tillsyn enligt Alkohol- och Tobakslagen. Målsättningen är att besöka samtliga 33 kommuner för en grundlig tillsyn under en treårsperiod, tillsynen inleddes 2008.

Tabell 2.2 - Social tillsyn - fördelning av tillsynsinsatser			
Tillsynsinsats	Äldreomsorg	Stöd och service till funktionshindrade	Individ- och familjeomsorg⁴
Granskning ¹	80 %	80 %	81 %
Rådgivning, information ²	17 %	13 %	18 %
Kartläggningar m.m. ³	3 %	7 %	1 %
Summa	100 %	100 %	100 %

Definition till tabell 2.2

¹ Med granskning avses inspektioner, kontroller och liknande som genomförs i syfte att se till att verksamheter bedrivs målinriktat, lagenligt, med god kvalitet och framförhållning i planeringen där granskningen resulterar i ett beslut eller en rapport där verksamheten bedöms. Återföringen av resultatet är en del av denna tillsyn liksom uppföljningar av brister.

² Med rådgivning och information avses insatser som genomförs i syfte att främja socialtjänstens arbete och som inte är en del av någon granskning, t.ex. nätverksarbete, informationsinsatser, seminarier, konferenser där inte granskningsresultat redovisas etc.

³ Kartläggningar och liknande som inte är en del av en granskning samt annan tillsynsverksamhet som inte är granskning eller rådgivning och information.

⁴ Med IFO avses barn- och familj, missbruk, ekonomiskt bistånd samt familjerätt

Kommentar:

Följande kartläggningar har skett under året

- Kartläggning av antal beslut enligt LSS som inte vara verkställda 31 december 2007
- Anhörigstöd i Skåne 2007
- Anmälda personskador i verksamhet enligt LSS under 2007
- Lex Sarah i Skåne 2007
- Familjehemsplacerade barn 2007
- ”Får vi göra så mot människor?”, kartläggning i vilken utsträckning hot och våld förekommer mot brukare i kommunal och privat verksamhet enligt SoL och LSS.
- ”Kan tydliga uppdrag förbättra livsvillkoren för personer med psykiska funktionsnedsättningar”
- Riktlinjer för biståndsbedömning inom äldreomsorgen (sammanställning av resultat pågår)
- Utlandsfödda äldre - kommunernas beredskap (sammanställning av resultat pågår)

Hantering av ej verkställda beslut, som redovisas under granskning har krävt resurser motsvarande:

0,8 årsarbetare inom äldreomsorg

0,32 årsarbetare inom stöd och service till funktionshindrade och

0,46 årsarbetare inom individ- och familjeomsorg

totalt 1,58 årsarbetare

Frågor att besvara:

- ❖ **Uppskatta hur social tillsyn fördelar sig i procent mellan granskning, rådgivning och information samt kartläggningar och andra uppgifter som inte hör till någon av de andra två kategorierna.**

Se tabell 2.2 ovan

- ❖ **Redovisa och kommentera de viktigaste rådgivande tillsynsinsatserna under året inom ovan angivna områden.**

De viktigast rådgivande tillsynsinsatserna under 2008:

- Konferens om anhörigstöd
- Nätverk för anhörigstödsamordnare
- Erfarenhetsseminarium från tillsyn med lekmanamedverkan i två kommuner där situationen för äldre utlandsfödda var ett fokusområde

- Konferens om nya föreskrifter och allmänna råd om Lex Sarah
- Nätverk för personliga ombud
- Återföring av resultat av tillsynsresultat från det s.k. barnuppdraget samt av storstadstillsyn om unga med missbruk och hur barnperspektivet kan tydliggöras
- Besök i 10 kommuner för att motivera för att inrätta personligt ombud, sammanfattad i rapporten "Fler personliga ombud i Skåne"
- Deltagande i styrgrupper för projekt för att implementera evidensbaserade metoder; BBIC, ASI samt Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården

Tabell 2.3 - Social tillsyn - antal tillsynsobjekt				
Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet¹	Antal tillsynsobjekt av dessa som varit föremål för någon form av verksamhetstillsyn	Antal tillsynsobjekt där läst lämnat kritik i verksamhetstillsynen	Antal ggr när läst beslutat om en tidsplan för när påtalade brister ska vara åtgärdade
Äldreomsorg	929	78	13 (+29 brist utan kritik)	19
Handikappomsorg	758	106	19 (+26 brist utan kritik)	17
Individ och familjeomsorg	465	59	4 (+ 23 brist utan kritik)	8
<i>varav – barn och familj</i>	196	36	4 (+12 brist utan kritik)	8 (varav 1 föreläggande)
– missbruk	124	20	0 (+ 11 brist utan kritik)	0
– ekonomiskt bistånd	62	2	0	0
– familjerätt	35	1	0	0
– familjerådgivning	13	0	0	0
Summa:	2 152	243	36(+78)	44

Definition till tabell 2.3

¹ Med ett tillsynsobjekt avses t.ex. en institution (HVB), en särskild boendeform, en daglig verksamhet eller en öppenvårdsverksamhet i offentlig eller privat regi som länsstyrelsen har tillsyn över, oavsett om verksamheten står under löpande tillsyn av socialnämnden i den kommun där verksamheten bedrivs. Med ett tillsynsobjekt avses även myndighetsutövningen inom ekonomiskt bistånd, missbruk, familjer och barn samt familjerätt inom området individ- och familjeomsorg inom en kommun, en kommundel eller en stadsdel. Dessutom avses myndighetsutövningen inom handikappomsorg eller äldreomsorg i en kommun, en kommundel eller en stadsdel som ett objekt. Men inom de olika omsorgsgrenarna räknas verksamheter som egna objekt. Varje äldreboende är ett objekt, varje gruppboende ett objekt, hemtjänsten i en kommun eller en kommundel ett objekt, ekonomiskt bistånd i en kommun ett objekt o.s.v. Med tillsynsobjekt avses däremot inte ett individärende.

Kommentar:

Antal tillsynsobjekt har hämtats från de objektplaner som Länsstyrelsen skapat utifrån uppgifter kommunerna rapporterat in. Objektplaner för respektive område finns på Länsstyrelsens hemsida. Avsikten är att kommunerna löpande ska rapportera förändringar. Därutöver gör Länsstyrelsen en årlig förfrågan till kommunerna med syfte att uppdatera objektplanen. Vissa verksamheter är svåra att definiera in under rubrikerna i tabellen ovan. Exempelvis finns inom Individ- och familjeomsorgen 35 öppenvårdsverksamheter för vuxna personer med blandade behov av insatser/problembild. Detta gör att totalsumman för Individ- och familjeomsorgen är större än summan av delsummorna.

Länsstyrelsen i Skåne län begär ibland in åtgärdsplan även om kritik inte ges. Därför har även antal tillsynsbeslut som resulterat i brist redovisats ovan (inom parentes).

Tabell 2.4 - Social tillsyn – antal inspektioner/kontroller Genomförda granskningar		Med inriktning barn och unga	Med inriktning missbruk	Med inriktning psykosociala problem
Antal granskade hem för vård eller boende (HVB)	Privata	15	4	2
	Offentliga	0	0	0
	Oanmälda besök	1	0	0
Genomförda granskningar		Äldre	Funktionshindrade	varav psykiskt funktionshindrade
Antal granskade särskilda boendeformer	Privata	14	27 a)	6
	Offentliga	27	54 b)	0
	Oanmälda besök ¹	10	9 c)	1
Antal granskningar	Hemtjänstenheter	2		0
	Boendeserviceenheter		1	1
	Missbruk	Barn och unga	Äldreomsorg	Stöd och service till funktionshindrade
Antal granskade kommuner	10	15	11	15
Antal granskade kommundelar	3	3	3	3

¹ Under oanmälda besök anges antal oanmälda besök, **inte** antal HVB eller särskilda boendeformer där man gjort oanmälda besök
Tabell 2.4 svarar mot de krav på återrapportering avseende verksamhetsgren Social tillsyn. Observera att det är antal **inspektioner** som skall anges - inte antalet tillsynsobjekt. Kommuner avser kommuner där länsstyrelsen mer ingående granskat ett eller flera områden

Kommentar:

- a) i siffran 27 ingår 5 verksamheter för korttidsvistelse och 1 daglig verksamhet enligt LSS
- b) i siffran 54 ingår 7 verksamheter för korttidsvistelse och 11 dagliga verksamheter enligt LSS
- c) i siffran 9 ingår 2 besök i korttidsvistelse enligt LSS

Utöver ovan redovisade besök har ca 20 besök skett i öppenvårdsverksamheter i samband med prövning av tillstånd efter lagändring (förtydligande) som trädde i kraft 2008-04-01.

Tabell 2.5 - Ärenden enligt 16 kapitlet 1 § SoL			
Antal ärenden 2008	varav barn upp till 18 år	Antal ansökningar som beviljas	Antal ansökningar som avslås
8 ärenden	5	4	1

Kommentar: Totalt 11 ärenden var aktuella under 2008, varav 3 ärenden pågående 2008-12-31.

I tre ärenden har Länsstyrelsen varken avslagit eller beviljat ansökan. I två av dessa ärenden har kommunerna kommit överens sedan ansökan lämnats in och i ett ärende fanns inte längre någon pågående insats att ta ställning till om överflyttning skulle ske.

Tabell 2.6 - Personal som arbetar med tillsyn, rådgivning, information och tillstånd inom de olika områdena						
	Ekonomiskt bistånd	Missbruk	Barn och unga	Familjerätt	Äldreomsorg	Stöd och service till funktions- hindrade
Antal personal	9	9	9	9	7	5
varav antal på heltid	9	9	9	9	7	5
varav antal mer än 50 procent	0	2	7	0	7	5

Kommentar: Antal personal avser anställda kvartal 4 2008. Antalet har varierat under året (jan-feb 18, mar-juni 17, juli 16, sep 18 okt-dec 21). Alla anställda arbetade heltid under kvartal 4.

Under del av året har en anställd inom sakområde stöd och service till funktionshindrade varit föräldraledig 25 procent.

Varav antal på heltid avses hur många av de anställda som arbetar heltid. Inom sakområde individ- och familjeomsorg arbetar 9 socialkonsulenter (samtliga heltid) och som gemensamt hanterar frågor/ärenden som avser ekonomiskt bistånd, missbruk, barn och unga samt familjerätt. Samtliga arbetar mer än 50 procent med tillsyn, rådgivning, information och tillstånd.

Varav antal mer än 50 procent tolkas över hur många socialkonsulenter som ägnar sig åt uppgiften mer än procent. Av tidsredovisningen går inte att utläsa hur tiden fördelas mellan de olika sakområdena. En uppskattning är att 2 socialkonsulenter arbetar mer än 50 procent med missbruk och 7 socialkonsulenter mer än 50 procent med barn och unga. Därutöver arbetar de med tillsyn av ekonomiskt bistånd, familjerätt, tillsyn av socialtjänstens insatser för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld samt handläggning av statsbidrag.

Mål 1: Länsstyrelserna ska tillse att socialtjänstens arbete bedrivs målinriktat, lagenligt samt med god kvalitet och framförhållning i planeringen. De brister och missförhållanden som påtalas i huvudmännens verksamhet ska åtgärdas enligt en tidsplan som beslutas och följs upp av länsstyrelsen.

Återrapportering 1

Länsstyrelserna ska, inom verksamhetstillsynen (ej individtillsynen), redovisa

- ❖ **en sammanfattning av tre granskande tillsynsinsatser inom socialtjänstens område som under året bedömts ha gett goda effekter, dvs. lett till att brister eller missförhållanden åtgärdats,**
- ❖ **vilka konkreta effekter dessa tre tillsynsinsatser lett till och vilka åtgärder som vidtagits för att förhindra att bristerna uppstår på nytt, samt**

Länsstyrelsernas rapport om den nationella tillsynen av barn- och ungdomsvården (barnuppdraget) överlämnades 31 mars 2008. Under 2008 har uppföljande tillsyn skett i fyra kommuner. Vidare har Länsstyrelsen fortsatt med sin tillsyn i sju kommuner i vilka fördjupad tillsyn inte rymdes inom ramen för barnuppdraget. I tillsynen av dessa kommuner konstateras brister av ungefär samma slag som lyfts fram i barnuppdragsrapporten; att fler anmälningar gällande barn och ungdom enligt Länsstyrelsens bedömning borde leda till att utredning inleds, att tiden mellan anmälan och att utredning inleds är för lång, att socialnämnden inte tillräckligt aktivt följer upp placeringen av barn i familjehem. Årets tillsyn väntas ge god effekt. Erfarenheter från uppföljning av motsvarande tillsyn av kommuner 2007 är att nämnderna överlag vidtar adekvata åtgärder för att komma tillrätta med de brister som Länsstyrelsen påtalar. Exempelvis har socialnämnd förstärkt mottagningsfunktion för anmälningar, handlägningsrutiner för anmälningsärenden har kvalitetssäkrats, analys har skett av statistik och orsaker till varför anmälningar inte leder till att utredning inleds. Personalförstärkning har även skett någon kommun för att påskynda rekrytering av familjehem och kontaktpersoner.

Den nationella tillsynen av HVB för barn och ungdom samt för barn och familj har fortsatt under 2008 samtidigt som åtgärdsplaner föranledda av tillsyn under 2007 följts upp. Resultatet av uppföljningen visar att uppmärksammade brister i huvudsak rättats till exempelvis att det finns föreståndare med rätt kompetens på plats, att det finns en personalbemanning som garanterar säkerhet och att varje barns/ungdoms individuella behov kan uppmärksammas samt att personal erbjuds extern handledning och fortlöpande kompetensutveckling. Dokumentation och kvalitetsystem är vanliga utvecklingsområden men där effekten kan mätas först på lite längre sikt. För något enstaka hem för vård eller boende har brister inte åtgärdats vid förnyat tillsynsbesök varför beslut fattats om föreläggande om specificerade åtgärder.

Länsstyrelserna har 2008-11-06 inbjudit socialtjänsten till ett seminarium med rubriken ”Tillsyn – till nytta för vem?” Vid seminariet återfördes bland annat resultatet av tillsynen inom ramen för barnuppdraget. En dialog fördes också om hur/i vilka former Länsstyrelsens tillsynsresultat kan återföras till nämnderna för att få bäst genomslagskraft samt hur tillsynsresultatet kan användas i nämndernas arbete med kvalitetsutveckling

Inom äldreomsorgen har 20 äldreboenden besökts i syfte att granska hur den enskildes behov, vanor och önskemål tillgodoses på kvällstid samt hur måltiderna förläggs med tanke på nattfastans längd. Tillsynen har fått stort genomslag i media. Vikten av att uppmärksamma även kvällen ur aktivitetssynpunkt har kommit upp på dagordningen i många kommuner, något som Länsstyrelsens handläggare observerat i sina kontakter med företrädare för socialtjänsten. Styrkan i att ha individuellt utformade genomförandeplaner för att t ex uppmärksamma behov och önskingar kvällstid har tydliggjorts och är något som lyfts även i den rättssäkerhetstillsyn som genomförts under hösten 2008.

Resultatet av de 20 tillsynstillfällena har sammanställts i ett faktablad ”Kvällsliv”. Det sammanfattade resultatet kommer att delges samtliga kommuner och enskilda verksamheter i Skåne. För att mäta tillsynens långsiktiga effekt kan en motsvarande/uppföljande tillsyn ske om något år.

I samband med att flera skånska kommuner beslutat lägga ut LSS-verksamhet på entreprenad har tillsyn skett av aktuella objekt inför tillståndsprövning. Under 2008 handlar det om tillsyn av totalt 41 objekt - bostäder med särskild service för barn respektive för vuxna, korttidsvistelse, korttidstillsyn och daglig verksamhet. Genom tillsynen har både kommunen och den tillståndssökande enskilda verksamheten fått Länsstyrelsens bedömning av verksamheten och i förekommande fall information om de brister som behöver åtgärdas för att kraven för tillstånd ska kunna uppfyllas. Tillsynen har resultat i att kommunen vidtagit åtgärder vad gäller lokalernas utformning och fullvärdighet, tillgänglighet, utrymningsvägar etc. Den enskilda verksamheten har fått underlag för vad Länsstyrelsen exempelvis bedömer som rimlig personalbemanning. I några fall har kommuner inte vidtagit adekvat åtgärder varför Länsstyrelsen inte kunnat bifalla ansökan om tillstånd till entreprenören.

I december 2008 påbörjades en uppföljning av tillstånden för de nya entreprenörer med LSS-verksamheter som startat upp under året. Detta arbete kommer att fortsätta under 2009.

❖ **iakttagelser och bedömningar som gjorts i all tillsyn dels om olika personalkategoriernas kompetens, utbildning och utbildningsbehov, dels om personalkontinuiteten.**

I tillsynen och i handläggningen av ansökningar om tillstånd har i några fall uppmärksammats att föreståndare/förslagen föreståndare för enskild verksamhet inte har adekvat högskoleutbildning och erfarenhet från området. Det blir då viktigt att föra en diskussion om föreståndarens betydelse för innehåll och kvalitet i verksamheten. Risk finns att en föreståndare som uppfyller de formella kraven endast finns ”på pappret” medan ansvaret för och deltagande i det dagliga arbetet delegeras till annan befattningshavare, det blir ett ”spel för galleriet”.

I kommunernas LSS-verksamheter är det inte ovanligt att den verksamhetsansvarige har flera, ibland 5-6 verksamheter att ansvara för. Detta påverkar den dagliga arbetsledningen negativt.

Länsstyrelsen kan konstatera att några av de större privata bolagen som tagit över driften av kommunal LSS-verksamhet inte bemannar sina verksamheter fullt ut med tillsvidaranställd personal utan använder sig mer av korttidsanställd personal. Det är mer vanligt än ovanligt att verksamhetschefen ansvarar för flera verksamheter och ibland i olika kommuner.

Lämplig kompetens hos föreståndare för särskilda boendeformer för äldre och bostad med särskild service/rehabilitering för personer med psykisk funktionsnedsättning diskuteras med

företrädare för enskild verksamhet. Hur ska balansen vara mellan hälso- och sjukvårdskompetens, kunskap om intentionerna i socialtjänstlagen respektive kunskap om ekonomi, personaladministration och marknadsföring. Det finns i nuläget inga föreskrifter att stödja sig på.

Inom verksamhet för äldre har en ökad andel av baspersonalen grundutbildning. Tendensen är också att antal anställda per arbetsledare minskar något men fortfarande är ledarnas uppdrag för stort för att han/hon ska kunna utöva daglig ledning. Extern handledning är inte så vanligt förekommande inom vård och omsorg, varken inom verksamhet för äldre eller inom verksamhet för personer med psykisk funktionsnedsättning. Kompetensutvecklingsplaner finns överlag.

Personalkontinuiteten varierar från verksamhet till verksamhet och Länsstyrelsens bedömning är att det bland annat hänger samman med hur ledarskapet fungerar (kontinuitet, nära till ledningen). Även i vad mån verksamhetens budget är i balans är en faktor som kan påverka anställningsform.

Mål 2: Samverkan mellan länsstyrelserna och Socialstyrelsen samt mellan länsstyrelserna ska leda till ökad samordning av tillsynen över socialtjänsten och hälso- och sjukvården samt till att tillsynen bedrivs på ett mer likvärdigt sätt över hela landet.

Åtterrapporering 2

Länsstyrelserna ska redovisa

- ❖ **inom vilka områden som tillsynen har samordnats med tillsynen av hälso- och sjukvården samt i vilken omfattning tillsynen har samordnats med tillsynen av hälso- och sjukvården under året,**

Länsstyrelserna i Blekinge, Kronobergs och Skåne län har de senaste tre åren haft ett gemensamt dialogmöte med Socialstyrelsens regionala tillsynsenhet i september för erfarenhetsutbyte, reflektion över gemensamt genomförd tillsyn samt för att planera för kommande års tillsyn.

Inom *äldreområdet* planerades för fyra gemensamma verksamhetstillsyner. Syftet med tillsynen var att följa upp effekterna av de stimulansmedel som Socialstyrelsens äldre-enhet på regeringens uppdrag efter ansökan har fördelat till kommuner som velat höja kvaliteten i vård och omsorg för äldre kvinnor och män. Inriktning för satsningen var att lyfta fram det förebyggande arbetet liksom åtgärder för att öka tryggheten. På grund av resursbrist på RT-enheten har endast tre av de planerade verksamhetstillsynerna kunna genomföras. Därutöver har Länsstyrelsen och Socialstyrelsens RT-enhet samrått i en rad enskilda klagomålsärenden och i tre fall har det även lett till gemensam tillsyn.

Inom *missbruks- och beroendevården* planerades en gemensam verksamhetstillsyn på ett HVB med målgrupp personer med psykisk funktionsnedsättning och beroendeproblematik. Tillsynsbesöket har skjutits upp till 2009 i avvaktan på att planeringen för den förstärkta tillsynen av missbruks- och beroendevården blir klar. Däremot har Länsstyrelsen haft ett flertal kontakter i tillståndsärenden där hälso- och sjukvårdsinsatser varit en del i behandlingsinnehållet. RT-enheten ingår liksom Länsstyrelsen i styrgruppen för det projekt (SIKTA), som med stöd av utvecklingsmedel fördelade av Länsstyrelsen, har i uppdrag att implementera de nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevården i Skåne. Införande av ASI är ett annat exempel där myndigheterna samverkar. I styrgruppen för ASI-projektet ingår representanter från Länsstyrelsen, Socialstyrelsen (IMS) och Kommunförbundet Skåne.

Inom *LSS-verksamheten* har Länsstyrelsen och Socialstyrelsens RT-enhet genomfört en verksamhetstillsyn där inriktningen för den sociala tillsynen varit dokumentation, genomförandeplaner och rutiner för att hantera hot och våld. En fortsättning planeras under 2009 med ytterligare 6 besök. Ytterligare två LSS-boenden har varit föremål för gemensam tillsyn under 2008, en bostad med inriktning personer med psykiska funktionsnedsättningar. RT-enheten

har även medverkat i Länsstyrelsens tillsynen av en LSS-bostad där otillåtet tvång tillämpades som metod.

Dessutom har Länsstyrelsen och RT-enheten samrått i ett antal komplexa individärenden som varit aktuella hos båda tillsynsmyndigheterna.

❖ **insatser som genomförts för att tillsynen ska bli mer likvärdig över landet, t.ex. inom vilka områden och i vilken utsträckning gemensamt framtagna bedömningskriterier använts, samt**

Inom projekt Social Samverkan Sveriges Länsstyrelser pågår ett aktivt arbete för att tillsynen ska bli mer likvärdig över landet exempelvis har analyskiss tagits fram som hjälpmedel vid planering av ny tillsyn, beslutsmallar har tagits fram liksom definitioner av brister och när kritik respektive allvarlig kritik bör ges.

Flera verksamhetstillsyner har planerats av en nationell arbetsgrupp där gemensamma metoder, nyckelfrågor och mallar används/ska användas exempelvis tillsyn av kommunernas stöd till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld, tillsyn av missbruks- och beroendevården, psykiatritillsynen. Barnuppdraget är exempel på en avslutad gemensam nationell tillsyn där resultatet presenteras i rapporten *"Socialtjänsten och barnen"*.

Verksamhetstillsyn om äldres rättsäkerhet vid genomförandet av insatser har skett i samverkan med sydlänen där alla länsstyrelser genomfört tillsynen på samma sätt. Resultatet av tillsynen presenteras i en gemensam rapport, *"Man får ta den som kommer"*. På motsvarande sätt har storstadslänen samverkat kring tillsyn av hur socialtjänsten i Stockholm, Göteborg och Malmö fångar upp ungdomar som misstänks ha eller har ett konstaterat begynnande missbruk. En sammanfattning av resultatet finns i rapporten *"När unga missbrukar"*. Några län, däribland Skåne län, har genomfört en tillsyn avseende jämställdhetsintegrering inom äldreomsorgen vars resultat publicerats i en gemensam rapport med titeln *"Jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv inom äldreomsorgen"*.

Ett stort samarbetsområde mellan länsstyrelserna 2008 har varit att finna gemensamma kriterier så att likvärdighet kan uppnås när det gäller att bedöma vilken öppenvård som ska anses som tillståndspliktig. Tydlig normering saknas. Vad som ska bedömas som kommunalt HVB är ett annat område där kontinuerliga avstämningar skett mellan länsstyrelserna i syfte att uppnå samsyn.

Nationella bedömningskriterier har använts i tillsynen av HvB för barn och unga respektive för barn och familj, inom tillsyn av äldreomsorgen, i tillsyn av kommunernas stöd till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld samt i psykiatritillsynen.

I samband med att kommuner i Skåne valt att lägga ut driften av sina LSS-verksamheter på entreprenad har Länsstyrelsen under året gjort 41 verksamhetstillsyner och då använt valda delar av de nationella bedömningskriterier som utarbetades i samband med den s.k. kraftsamlingen inom psykiatriområdet under 2002-2004.

❖ **insatser som genomförts för att skapa en mer likvärdig hantering och bedömning av särskilda avgifter (s.k. sanktionsavgifter).**

Länsstyrelserna har tagit fram en gemensam handläggningsrutin. En gemensam IT-plattform bidrar också till att handläggningen systematiseras. Handläggarna delar med sig av domar för att sprida rättspraxis. Samråd förekommer i socialdirektörsnätverket när principiella/nya frågor aktualiseras.

Mål 3: Den operativa tillsynen inom missbruksområdet ska öka jämfört med 2007.

Återrapportering 3

Länsstyrelsen ska redovisa vad som gjorts för att uppnå målet.

Under 2007 redovisades 19 tillsynsbeslut inom missbruksområdet, fördelade på 10 verksamhetstillsyner och 9 tillsyner avseende individärenden. Motsvarande siffror för 2008 är 15 verksamhetstillsyner och 17 individtillsyner. Från en mycket låg nivå har antalet tillsynsbeslut avseende operativ tillsyn ökat något. Antalet beslut ger emellertid inte en fullständig bild av årets tillsynsaktiviteter inom missbruksvården. Tillsammans med kollegor som arbetar med inriktning personer med funktionsnedsättning har handlagts både tillståndsfrågor och gemensam tillsyn skett i verksamheter som har personer med samsjuklighet (psykiatri och missbruk) som målgrupp. Anmälningar enligt LVM har begärts in för att se i vilken grad socialtjänsten agerat. Genom lagändringen 2008-04-01 om tillstånd för öppenvård har besök skett på flera öppenvårdsmottagningar som har personer med missbruksproblem som målgrupp. Vid dessa besök och i diskussioner kring tillståndsprövningen har vägledning getts (främjande tillsyn). Inför den planerade förstärkta tillsynen av missbruks- och beroendevården har förberedelsearbete skett för att direkt på nyåret 2009 kunna starta upp en omfattande operativ tillsyn i länet. I förberedelsearbete har bland annat ingått uppdatering av objektplaner, samråd med Socialstyrelsens RT-enhet.

Mål 4: Länsstyrelserna ska se till att den kommunala tillsynen enligt såväl alkohollagen (1994:1738) som tobakslagen (1993:581) skärps och därigenom bidrar till en ökad samordning i tillsynen enligt dessa två lagar. Länsstyrelsernas samarbete med Statens folkhälsoinstitut (FHI) ska utvecklas.

Återrapportering 4

Länsstyrelserna skall redovisa hur de har arbetat med att utveckla metoder för samordning av tillsynen enligt alkohollagen (1994:1738) och tobakslagen (1993:581).

Till ovan nämnda tillsynsbesök i kommunerna ombeds tillsynsansvarig för Alkohol- respektive Tobakslagen delta. Ansvar kan vila på samma nämnd/handläggare men det är inte ovanligt att tillsynen enligt Tobakslagen och ibland även tillsyn av försäljning av folköl handhas av kommunens miljönämnd och är kopplad till livsmedelskontrollen. Vid besöken framhåller Länsstyrelsens representanter den nära kopplingen mellan alkohol- och tobakstillsyn och att det för båda områdena handlar om att minska tillgängligheten i syfte att minska hälsorisker.

Till handläggarräff 2008-04-01 inbjöds både tillsynsansvariga för Alkohollagen och Tobakslagen just i syfte att peka på vinster med att samordna tillsynen enligt de båda lagstiftningarna, i synnerhet vad gäller försäljningsställen för folköl och tobak. Ett gemensamt material med dekaler och formulär för tillsyn av folköl och tobak håller på att tas fram i samverkan med Statens folkhälsoinstitut inom ramen för referensgruppen.

I Länsstyrelsens tillsynsplan för 2008-2010 är målsättningen att göra tillsynsbesök i länets samtliga 33 kommuner, drygt 10 besök per år. Tillsynen sker enligt ett strukturerat formulär. Exempel på frågeområden är kommunens organisation och resurser för tillsyn enligt Alkohol- respektive Tobakslagen, förekomst av politiskt antaget alkohol-/drogpolitiskt program och riktlinjer, delegationsordning, avgifter, antal serverings- och försäljningsställen, tillsynsplan, samverkan med andra myndigheter. Handläggning och dokumentation granskas. Vid besöken förs samtal med såväl förtroendevalda som tjänstemän. Besöken dokumenteras i ett tillsynsbeslut som utöver Länsstyrelsens bedömning av kommunens tillsyn också, i den mån brister upptäcks, innehåller rekommendationer och vägledning för kommunens fortsatta tillsynsarbete.

Länsstyrelsen har även efter klagomål från enskilda utövat tillsyn tillsammans med alkoholhandläggaren i berörd kommun (Kristianstad).

Länsstyrelsen har ett nära samarbete med Statens Folkhälsoinstitut. Som exempel kan nämnas att Länsstyrelsen handläggare ingår i referensgruppen som bildats för samverkan kring de uppdrag som läggs på central, regional och lokal nivå inom alkohol och tobaksområdet. Här avhandlas policyfrågor och lagtillämpning och vilka behov som finns lokalt och regionalt av insatser från centralt håll. Under 2008 har referensgruppen särskilt arbetat med att ta fram gemensamt material att användas av kommunerna i folköls- och tobakstillsynen. Det innefattar också dekalering och liknande som skall användas på försäljningsställena.

Länsstyrelsens handläggare deltar i de olika nätverksmöten som FHI inbjuder till i syfte att utveckla metoder för förbättrad tillsyn med mycket fokus på tobaksområdet.

Sydlänen har regelbundna nätverksmöten för länsstyrelsernas handläggare som arbetar med tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen och med ansvarsfull alkoholservice samt för socialdirektörer. Till dessa nätverksmöten inbjuds FHI för att informera om aktuella frågor och diskutera rättsfall och policyfrågor. I november anordnade FHI en nationell konferens i samverkan med Länsstyrelsen i Skåne län. Socialdirektören ingår som representant för länsstyrelserna i den samrådsgrupp som bildats mellan FHI och länsstyrelserna.

Vidare skall länsstyrelserna redovisa

❖ Redovisning för hur tillsynen avseende tobakslagens bestämmelser om handel m.m. och särskilt dess regler om 18 års åldersgräns för inköp av tobaksvaror har genomförts,

Tillsyn enligt Tobakslagen är ett av granskningsområdena vid Länsstyrelsernas tillsynsbesök i kommunerna. Vid dessa tillsynsbesök framhålls värdet av provköpsstudier för att uppmärksamma hur stora problemen är när det gäller efterlevnad av 18-årsgränsen. Även på handläggarträffar har frågan om efterlevnad av 18-årsgränsen lyfts upp. Länsstyrelsens folder om regler för tobaks- och folkölsförsäljning har distribuerats till kommunerna med syfte att användas vid deras tillsynsbesök hos handlarna.

❖ Redovisa för hur länsstyrelserna har utövat tillsyn avseende tobakslagens bestämmelser i övrigt, hur länsstyrelserna följt kommunernas verksamhet och biträtt med information och stöd,

Länsstyrelsens tillsyn, projekt Ansvarsfull alkoholservice liksom länsamordnarnas dialogträffar med kommunledning/ansvarig nämnd och drogsamordnare har inneburit att några kommuner efterfrågat vägledning och information från Länsstyrelsens handläggare om intentioner och bestämmelser i Alkohol- och Tobakslagen. Alkoholhandläggaren deltar även i ovan nämnda dialogträffar när kommunerna framför önskemål om detta.

På Länsstyrelsens handläggarträffar presenteras nyheter avseende lagtolkning och metoder samt goda exempel avseende tillsyn. Även erfarenhetsutbyte är en viktig programpunkt. Länsstyrelsen deltar även i de nätverksträffar som kommuner i olika delar i Skåne anordnar. Länsstyrelsens handläggare har också en viktig vägledande uppgift när svar ges på förfrågningar via telefon och mail. Antalet förfrågningar har ökat, eventuellt som en effekt av Länsstyrelsens tillsyn och att flera kommuner har nya alkoholhandläggare.

Länsstyrelsen har under året bjudit in nya kommunala handläggare till Länsstyrelsen för introduktion i handläggningen av ärenden enligt Alkohol- och Tobakslagarna och gett den hjälp med råd och stöd de kan få från Länsstyrelsen. Detta har varit mycket uppskattat av de handläggare som endast arbetar deltid med uppdraget.

Rökförbudet på restaurang har aktualiserats i ett par kommuner där uteserveringar byggts in till inomhusmiljö. Länsstyrelsen har biträtt med råd i dessa frågor. Frågor om förelägganden och viten har också varit föremål för råd och stöd i kommunens handläggning.

❖ **Redovisa för hur länsstyrelserna har utövat tillsyn avseende alkohollagens bestämmelser,**

Länsstyrelsens tillsyn enligt plan, se ovan. Utöver planerad tillsyn av kommunernas tillsyn har Länsstyrelsen under 2008 deltagit i ISAK-tillsyn i två kommuner (Sjöbo och Simrishamn). ISAK står för kontroll av införsel av alkoholdrycker med avseende på krogen och är en samordnad tillsyn med deltagande från Länsstyrelsen, Polismyndigheten, Skatteverket, Tullen och aktuell kommun för att undersöka i vilken mån direktimporterad, eller i annan olaglig form, alkohol säljs på krogen. Samordnad tillsyn har genomförts inom ramen för ansvarsfull alkoholservice i samverkan med kommun och polis. Syftet med denna tillsyn har främst varit kontroll av berusningsnivå och servering till underåriga.

❖ **Redovisa för hur länsstyrelserna bistått kommunerna med råd om hur de kan höja medvetenheten om och uppmärksamma tillståndshavare på att överträdelser av gällande lagar mot diskriminering kan leda till indragning av serveringstillståndet,**

Bestämmelser om diskriminering tas upp till diskussion med kommunernas representanter vid kommunbesöken för att kommunerna också skall ha fokus på detta vid sina kontakter med tillståndshavarna.

❖ **om och i vilken utsträckning kommunerna beaktar lagar mot diskriminering vid såväl lämplighetsprövning som tillsyn av serveringstillstånd, samt**

Att frågan om diskriminering vid lämplighetsprövningen inte är det första kommunen tänker på framkommer vid den diskussion som förs med kommunerna vid tillsynsbesöken. Det är endast i enstaka fall som frågan aktualiserats och främst i samband med problematik i krogkön.

Länsstyrelsen har tagit fram en mall för tillståndsprövning med syfte att inte något avsnitt vid den kommunala lämplighetsprövningen ska falla bort.

❖ **vilka åtgärder som har vidtagits för att införa riktlinjer för egentillsynsprogram för detaljhandel med, eller servering av, öl.**

Länsstyrelsen har i dialog med Statens folkhälsoinstitut i en referensgrupp arbetat med att utveckla metoder för tillsyn och ta fram material för spridning till försäljarna av folköl. Förslag på hur ett egentillsynsprogram skall se ut har tagits fram. Länsstyrelsen har verkat för att kommunerna skall genomföra ålderskontroller i form av s.k. provköp för att höja handlarnas ansvarstagande med legitimationskontroll. Länsstyrelsen arbetar med spridning av den metodik som används i storstäderna i länet. Malmö stads arbete visades upp vid årets tillsynskonferens för länets handläggare.

Länsstyrelsen upprättar årligen en rapport kring de skånska kommunernas arbete inom alkohol- och tobaksområdet. I den tas tillsynsfrågor upp vad gäller både restauranger och försäljare av folköl och tobak. Vikten av att kommunerna kontrollerar egentillsynsprogram är ett sådant exempel. Vid de tillfällen Länsstyrelsen svarar för utbildning av nämnder och andra beslutsfattare finns också denna fråga på agendan. Senast genomfördes detta i Ystads kommun.

Mål 5: Länsstyrelserna ska verka för att metoden Ansvarsfull Alkoholservice eller annan likvärdig evidensbaserad metod sprids i kommunerna i respektive län så att arbetet ska kunna ingå i kommunernas ordinarie arbete.

Åtterrapporing 5

Länsstyrelserna ska redovisa

❖ **Hur de har arbetat för att stödja kommunerna i arbetet med att införa metoden Ansvarsfull Alkoholservice, eller annan likvärdig evidensbaserad metod,**

Länsstyrelsen beslutade hösten 2005 att starta och driva ett länsomfattande projekt för att införa metoden Ansvarsfull Alkoholservice i länets alla kommuner. I Malmö stad arbetade man redan sedan flera år med STAD-metoden. En projektledare anställdes från våren 2006 och första året var den huvudsakliga inriktningen att genom besök i kommunerna informera om metoden och

planera för kommande utbildning. Projektledaren hjälpte till att bygga upp lokala nätverk med företrädare från kommun, polis och krögare för att få en lokal förankring av utbildningen. Vidare tog projektledaren initiativ till regionala nätverk för erfarenhetsutbyte och kunskapsstöd. Under 2007 genomfördes utbildning i 30 kommuner, i vissa mer än en utbildningsomgång.

Fokus för arbetet 2008 kan beskrivas i följande punkter:

Utbildning

De två sista kommunerna genomförde sin första AAS-utbildning under 2008. Totalt har 11 kommuner genomfört utbildning under 2008. Många kommuner har hunnit med två eller flera omgångar. Totalt har 1 300 personer utbildats under de tre projektåren utöver det stora antal som gått utbildning i regi av Malmö stad.

Implementera metoden i ordinarie verksamhet

Projektledaren har sammankallat de kommunala alkoholhandläggarna till samverkansmöten för att diskutera erfarenheter och hur AAS-metoden ska kunna bli en del av ordinarie verksamhet. Länsstyrelsen har poängterat vikten av ett politiskt förankrat beslut om att fortsätta utbildningen i den ordinarie verksamheten samt ett beslut om hur utbildningen ska finansieras. Handläggarna har också fastställt att en kommun vid behov kan skicka deltagare till en större kommun i sitt närpolisområde om antalet anmälningar är för få. Projektledaren har också gett fortsatt stöd till de kommuner som ännu inte känt sig mogna att helt ta över ansvaret för genomförande av utbildningen.

Kvalitetssäkring av metoden

För att Länsstyrelsen i Skåne län i fortsättningen ska kunna vara en regional garant för att metoden följs har den styrgrupp, som finns för AAS-projektet i Skåne, beslutat att Länsstyrelsen ska svara för produktion av utbildningshäftet. Övrigt material och checklistor har lagts ut på skyddad sida på Länsstyrelsens hemsida dit endast kommunernas alkoholhandläggare har behörighet. Sidan uppdateras regelbundet av projektledaren. I syfte att värna metoden har styrgruppen även beslutat att kommunerna ska delge Länsstyrelsen en sammanställd utvärdering efter genomförda lokal utbildning. Länsstyrelsen förutsätter att Statens Folkhälsoinstitut kommer att få en fortsatt roll som nationell garant för metodiken kring Ansvarsfull Alkoholserving. Även tillsyn är ett led i kvalitetssäkringen.

Tillsynsutbildning

Länsstyrelsens projektledare och handläggare har båda tillsammans med polis från Skåne gått den fyra dagars instruktörsutbildning som Statens Folkhälsoinstitut tillsammans med Rikspolisstyrelsen anordnat i metodik för förstärkt tillsyn. Länsstyrelsen och polisen har därefter genomfört tre tvådagarsutbildningar med teori och praktik för kommunala alkoholhandläggare och lokala poliser. Utgångspunkt för utbildningen är den av Statens folkhälsoinstitut och Rikspolisstyrelsen framtagna tillsynshandboken. Tvådagarsutbildningar kommer att hållas i samtliga Skånes fem polisområden.

❖ **Vilka kommuner som arbetar med metoden, samt**

Samtliga 33 kommuner i Skåne har genomfört utbildning i metoden Ansvarsfull Alkoholserving.

❖ **Vilka av dessa som har integrerat arbetet i den ordinarie strukturen.**

25 kommuner har uppgett att det finns beslut på att AAS ska ingå i den ordinarie verksamheten. Resterande åtta kommuner (Bromölla, Burlöv, Kävlinge, Lomma, Svedala, Svalöv, Ystad och Örskällunga) uppger att de troligen kommer att ta beslut under våren 2009.

För ytterligare redovisning hänvisas till rapporten ”Ansvarsfull Alkoholserving, Skåne - År 2008”.

Verksamhetsgren Miljötillsyn

Tabell 2.7 - Tillsyn inom Naturvård och miljöskydd			
Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet¹	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats²
Naturvård och miljöskydd totalt (5)			
<i>varav</i> tillsyn av områdesskydd (515)	346	150	0
<i>varav</i> tillsyn av vattenskyddsområden (516)	179	5	1
<i>varav</i> tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)	243 (antal beslut)	0	0
<i>varav</i> tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)	Ej mätbart!	43	0
<i>varav</i> tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (528)	212 (samråd)	0	0
<i>varav</i> tillsyn av vattenverksamhet (535)	ca 10 000	ca 400	14
<i>varav</i> tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	280	280	0
<i>varav</i> tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer (565)	2	2	0
<i>varav</i> tillsyn av avfall och producentansvar (566)	0	0	0
<i>varav</i> tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd (567)	20	20	0
<i>varav</i> tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	184	34	0
Summa			

Definitioner till tabell 2.7

¹ med tillsynsobjekt avses verksamheter, produkter eller anläggningar, dvs. de enheter som är föremålet för tillsyn enligt av staten fastställda normer. I de fall där tillsyn görs över andra tillsynsorgan (vanligtvis kommuner) kan tillsynsobjekt avse kommun. I övriga fall skall tillsynsobjekt EJ avse kommun eller kommundel, då denna är att betrakta som objektansvarig, dvs. den som ansvarar för att tillsynsobjektet uppfyller statens krav.

² brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i tillsynen där länsstyrelsen beslutat förelägga om rättelse.

Kommentar:

Tillsyn av områdesskydd (515): De 346 objekten hänför sig till: nationalparker (3), naturreservat/naturvårdsområden (189), naturminnen (52), landskapbildsskyddsområden (41) och växt- och djurskyddsområden (61). Därtill finns ett mycket stort antal, icke definierade biotopskydds- och strandskyddsområden, vilka utgör merparten av tillsynsärendena.

Tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527): Det är inte möjligt att ange något antal objekt!

Tillsyn av vattenverksamhet (535): Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn är svår att uppskatta, under 2008 inkom 442 nya ärendet och 451 ärenden beslutades. Men en del ärenden gäller samma tillsynsobjekt varför en uppskattning gjorts om att ca 400 tillsynsobjekt varit föremål för tillsyn.

Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister ligger på ungefär samma nivå som år 2007 (14 ärenden jämfört med 12 ärenden år 2007). Föreläggandena gäller bland annat förbud att bortleda vatten för bevattning från vattendrag vid lågvattenföring.

Mål 1: Länsstyrelsernas tillsynsarbete ska bidra till att nå miljö kvalitetsmålen och till att miljöskador inte uppkommer. Genom en effektiv tillsynsvägledning ska länsstyrelserna förbättra förutsättningarna för det operativa tillsynsarbetet hos kommunerna. Länsstyrelserna ska i samråd med kommunerna bidra till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan (Naturvårdsverket, dnr 190-1891-06 Rt). Senast den 31 december 2008 ska det finnas en plan för länsstyrelsens tillsynsvägledning för år 2009–2012 för att förbättra miljöbalkens tillämpning hos kommuner och länsstyrelser. Arbetet med tillsynsvägledning ska bland annat ske genom regional miljösamverkan.

Återrapportering 1

Länsstyrelserna ska redovisa

❖ **på vilket sätt man har bidragit till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan,**

Bidrag har skett genom arbetet i miljösamverkan Skåne samt genom branschsamverkan mellan länen. Tillsynen prioriteras utifrån miljömål och risker. Miljösamverkan Skåne har under året drivit projekt inom alla de prioriterade sakområdena (avfall, kemikalier, förorenade områden, enskilda avlopp, skyddade områden, metoder att prioritera operativ tillsyn utifrån miljömål) som tas upp under perioden 2007-2009.

❖ **eventuella brister i den operativa tillsynen som kunnat identifieras och vilka vägledningsbehov som iakttagits,**

Kemikalie-, energi-, enskilda avlopp och avfallsområdet är områden där det behövs fortsatta vägledningsinsatser. Tillsynens organisatoriska oberoende på förvaltningsnivå har varit i fokus för tre kommuner under året.

❖ **hur man bedömer att de brister och behov som identifierats bör åtgärdas,**

Inom ovan angivna sakområden har projekt drivits inom Miljösamverkan Skåne och vägledningsdokument tagits fram. Inom energiområdet kommer det under 2009 att genomföras ett projekt PROEFF riktat mot miljöinspektörer i kommunerna och miljöhandläggare på Länsstyrelserna. Uppföljning görs kontinuerligt bl.a. vad gäller tillsynens oberoende.

❖ **sina tillsynsvägledningsplaner för år 2009–2012, samt**

Tillsynsvägledningsplanerna återfinns i rapporten "*Länsstyrelsens plan för tillsynsvägledning enligt miljöbalken 2009-2012*". Dnr: 503-90801-08

❖ **hur den regionala miljösamverkan har bedrivits. Tillsynsverksamheten ska kommenteras mot bakgrund av redovisningen i bilaga 3 (tabell 2.7) och i relation till tillsynsplanen.**

Länsstyrelsen driver tillsammans med samtliga Skånes kommuner och kommunförbundet i Skåne samverkansprojektet "Miljösamverkan Skåne". Länsstyrelsens medverkan i projektet baseras på ansvaret för den regionala tillsynsvägledningen i länet. Projektets mål och syfte är att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet, både vad gäller myndighetsutövning (tillsyn) och informationsarbete. Detta uppnås främst genom följande insatser:

- Utarbeta handledning för tillsyn
- Ta fram informations- och underlagsmaterial i aktuella frågor
- Utföra gemensamma informations- och tillsynskampanjer
- Anordna kurser och seminarier

Arbetet bedrivs i projektform utifrån en verksamhetsplan som har sin utgångspunkt i Miljömålen. Projekt som kommunerna anser angelägna prioriteras. För närvarande pågår följande projekt med direkt miljömålsskoppling:

- Avfall
- Vägtrafikbuller

- Tillsyn golfbanor
- Egenkontroll fastighetsägare
- Miljö kvalitetsnorm partiklar
- Vattenskyddsområden
- REACH
- Hållbart resande
- Djurskydd

Tillsyn av vattenverksamhet och vattenskyddsområden

På grund av begränsade resurser måste inkommande, anmälnings-, tillstånds-, samråds- och klagomålsärenden prioriteras framför den egeninitierade tillsynen. Detta innebär att tillsyn med stor miljönytta inte alltid kan genomföras. För att bristerna inte ska bli för stora prioriteras tillsynen över de stora infrastrukturprojekten Hallandsåsen och Citytunneln samt bevattningsuttag i samband med torra. Arbete sker dessutom kontinuerligt med att förenkla handläggningen av olika ärenden och med att lägga mindre tid på inkommande ärenden med liten miljönytta. Ett sätt att utveckla detta är att testa lagstiftningen i särskilda ärenden för att skapa praxis. Vidare har dialog förts med Miljöprocessutredningens utredare av vattenverksamhetsfrågor för att lyfta fram sådana förenklingar och förbättringar vad gäller miljöbalksprövningen som bland annat kan leda till en bättre tillsyn. En behovsutredning för tillsynen har också tagits fram för att möjliggöra en mera genomtänkt tillsynsprioritering. Behovsutredningen behöver fördjupas framöver.

Tillsyn av övriga skyddade områden och arter

På grund av flera vakanser under året har den utövade tillsynen inom naturvårdsområdet (ej inkluderande vattenverksamhet och vattenskyddsområden) till största delen fått begränsas till händelsestyrd. Egeninitierad tillsyn har genomförts i begränsad omfattning, t.ex. när det gäller handel med hotade arter (CITES). Tillsyn av områden som berör Hallandsåstunneln har dock prioriterats. En omfattande operativ tillsyn av de skyddade områden sker emellertid kontinuerligt genom den personal som arbetar med skötsel och förvaltning.

Under året har medverkan skett vid tillsynsvägledningsbesök i kommunerna dels vad gäller miljöbalken dels vad gäller plan o bygglagen. Härvid har visst förebyggande tillsynsarbete kunnat genomföras.

Vidare ska länsstyrelserna redovisa

❖ på vilket sätt miljömålen inverkar på planeringen och genomförandet av tillsynen och tillsynsvägledningen,

Miljömålen är vägledande för att bedöma vilka tillsynsinsatser som ger störst miljönytta. Miljömålen är också ett underlag vid framtagandet av den behovsutredning som tas fram i tillsynsplanen samt vid information till verksamhetsutövare. I nya riktlinjer för bevattningsuttag i Skåne har miljömålen varit en viktig utgångspunkt bl.a. de värdefulla vattendrag som pekats ut inom Levande sjöar och vattendrag.

Val av projekt inom Miljösamverkan Skåne har utgått från prioriterade miljö kvalitetsmål för Skåne.

❖ viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsynsarbetet i övrigt,

Vägledande insatser har gjorts för tillsynen av vattenskyddsområden (främst i projekt inom Miljösamverkan Skåne) och i mindre omfattning för bergvärmebrunnar. Bland annat prioriteras de stora infrastrukturprojekten Hallandsåsen och Citytunneln, vilket troligen bidragit till att olika incidenter under de senaste två åren minskat. Information har vid flera tillfällen lämnats angående vattenuttags påverkan på vattendrag och verksamhetsutövarnas skyldighet att kunna verifiera att skada inte sker på allmänna eller enskilda intressen. En bevattningspolicy har tagits fram. Tillsynsinsatser har även genomförts i fält. Insatserna leder förmodligen till att skadligt låga vattennivåer på sikt undviks.

Vägledning har getts till de kommuner som övertagit tillsynen av strandskyddsområden och/eller bildat kommunala naturreservat. Insatserna leder förhoppningsvis till enhetligare syn på hur gällande skyddsbestämmelser skall efterlevas.

❖ **vilka tillsynsvägledningsinsatser som har föranletts av den nya bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, samt**

Vägledande insatser har gjorts genom personliga kontakter med handläggare i aktuella kommuner, där tillsynsansvaret för verksamheter har överlämnats, med anledning av ny klassning. Länsstyrelsen har avslutat pågående ärenden före överlämning och haft en dialog med aktuell handläggare angående gällande beslut som reglerar aktuell verksamhet etc. En del verksamhetsutövare har valt att återkalla gällande tillståndsbeslut med anledning av att verksamheten blivit klassad som anmälningsskyldig i stället för tillståndsskyldig.

❖ **insatser för att verksamhetsutövarna ska iaktta Naturvårdsverkets föreskrifter avseende avloppsreningsverk för att minska kväveutsläpp, samt resultaten av dessa insatser.**

Naturvårdsverket har i en lista angett de avloppsreningsverk som omfattas på kraven om efterlevnaden av Naturvårdsverkets föreskrifter om kväverening. För Skåne län är det Lyby avloppsreningsverk, Hörby kommun och Hässleholms avloppsreningsverk, Hässleholms kommun, som har teknik för kväverening, men som inte fullt ut uppfyllt föreskriften vad avser kväverening. År 2006 klarade Lyby avloppsreningsverk inte kraven på kväverening på grund av höga flöden och hög belastning. Det var dock en tillfällig störning och Lyby avloppsreningsverk klarar åter kraven på kväverening. För Hässleholms avloppsreningsverk har åtgärder vidtagits genom bortkoppling av lakvatten från deponin vars gifter stör reningen i avloppsreningsverket. Hässleholms reningsverk efterlever härmed Naturvårdsverkets föreskrift om minskning av kväveutsläpp.

Mål 2: Länsstyrelserna ska inom sitt verksamhetsområde ta initiativ till omprövning av tillstånd för att se till att villkoren för miljöfarliga verksamheter är anpassade till miljöbalkens krav. Alla tillstånd som meddelats med stöd av miljöskyddslagen (1969:387) ska, om de är av särskild betydelse ur miljösynpunkt, vara anpassade till miljöbalkens krav senast 2009 och i övrigt senast 2015.

Åtterrapporering 2

Länsstyrelserna ska redovisa genomförda insatser och effekter av omprövningsarbetet i enlighet med regeringsbeslut den 13 juli 2006, Förtydliganden av redovisningskrav för arbetet med att anpassa gamla miljö tillstånd till miljöbalkens krav (dnr M2006/3074/R-M2006/3094/R). Redovisningen ska även beskriva vilka prioriteringar som gjorts.

Antalet verksamheter som har äldre tillstånd (miljöskyddslagen) har under år 2006 minskat från 476 till 397, under år 2007 till ca 300 för att hösten 2008 vara nere i ca 260 st. Detta har skett genom bl.a. omprövning, återkallelse av gamla tillstånd, omklassning till C-verksamhet eller i en del fall av att verksamheten upphört. För att bedöma hur många av verksamheterna med äldre tillstånd som har betydande miljöpåverkan har dessa poängbedömts utifrån miljöpåverkan. Poängbedömningen har gjorts med hjälp av en modell som Länsstyrelsen även använder i tillsynsplaneringen. Länsstyrelsen bedömer antalet med betydande miljöpåverkan i dagsläget till cirka 30 stycken. Under år 2009 har Länsstyrelsen inte för avsikt att planmässigt initiera egna omprövningar. Länsstyrelsen kommer, precis som tidigare, att via tillsynen informera om omprövningsuppdraget och på så sätt initiera omprövning eller förmå verksamhetsutövarna själva att ta initiativ till omprövning. Länsstyrelsen prioriterar de cirka 30 verksamheter som har betydande miljöpåverkan. Dessutom är Länsstyrelsen mycket restriktiv med att meddela ändringstillstånd för verksamheter som omfattas av omprövningsuppdraget. Fortsätter omprövningen av gamla tillstånd enligt tidigare takt så bedömer Länsstyrelsen för tillfället att målet att alla verksamheter skall vara omprövade senast år 2015, är möjligt att nå. Under hösten

2009 kommer en ny årlig utvärdering att göras. Länsstyrelsen tar då ställning till om omprövning kan ske i samma takt som nu eller om den måste intensifieras för att målet ska kunna nås. Under hösten 2008 arrangerades en träff för miljökonslterna i länet med omprövningsuppdraget som huvudpunkt. Vidare har en prioriteringslista med de återstående cirka 260 tillstånden skickats ut för synpunkter till kommunerna i länet.

Mål 3: Tillsynen över naturreservat, strandskyddsområden, kulturhistoriskt skyddade områden och andra skyddade områden ska bidra till bättre regelefterlevnad och till att miljö kvalitetsmålen nås. Tillsynen över kulturhistoriskt värdefulla miljöer, byggnader och fornminnen m.m. ska bidra till bevarandet samt förbättrade förutsättningar för hållbar förvaltning av kulturarvet.

Återrapportering 3

Länsstyrelserna ska redovisa viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsynen som rör skyddade naturområden respektive kulturmiljön.

Genom medverkan vid tillsynsvägledningsbesök i kommunerna har vägledande tillsynsarbete kunnat genomföras både vad gäller skyddade naturområden och kulturhistoriskt skyddade områden. Samråd har också skett med kommuner i samband med översiktsplanering då bl a riksintresse för såväl kulturmiljö som naturvård har uppmärksammats. Vägledande tillsynsinsatser har också genomförts gentemot de kommuner som övertagit tillsynen av strandskyddsområden och/eller bildat kommunala naturreservat.

Insatserna leder förhoppningsvis till enhetligare syn på gällande skyddsbestämmelser och i förlängningen till bättre efterlevnad. Vidare leder insatserna till att kulturmiljövärdena uppmärksammas tidigt i den kommunala planeringen.

Verksamhetsgren Djur- och Livsmedelskontroll

Tabell 2.9 - Länsfakta inom Djur och livsmedelskontroll	2008-12-31		2007-12-31		2006-12-31	
Antal statligt anställda veterinärer	Ca 50		Ca 60		Ca 60	
varav män/kvinnor	Ca 17	Ca 33				
Antal inspektörer inom djurskyddstillsynen, st/åa	38	19	38	22	39	
varav män/kvinnor	12	26	15	23	23	16

Kommentar: Minskningen av antalet statliga veterinärer beror framförallt på rationaliseringar inom slakterinäringen med nedläggning av slakterier i Skåne vilket berört Livsmedelsverkets besiktningsveterinärer. Inför överföringen av djurskyddet från kommunerna till länsstyrelserna den 1 januari 2009 har andelen årsarbetskrafter för djurskyddsinspektörer minskat under år 2008 på kommunerna.

Mål 1: Djurskyddskontrollen ska bedrivas effektivt och likvärdigt i hela landet. En god djurhälsosituation, en fungerande veterinärsamverkan och ett gott djur- och smittskydd ska uppnås. Länsstyrelserna ska särskilt verka för att

- den veterinära verksamheten är ändamålsenlig med bl.a. en väl fungerande samverkan mellan olika veterinära kategorier,
- djurhälsosituationen och djurskyddet bevakas och hålls på en hög nivå genom uppföljning av ställda smitt- och djurskyddskrav,
- djursjukdata rapporteras fullständigt och korrekt, samt
- insamling och transport av animaliska biprodukter sker på ett säkert sätt.

Verksamhetsgren Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn

Tabell 2.10 - Tillsyn enligt plan- och bygglagen (PBL)	Antal tillsynsobjekt i länet	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ¹
Sakområde och del av sakområde			
Tillsyn över planväsendet enligt PBL (404)	33	9	5
Tillsyn över byggnadsväsendet enligt PBL (404)	33	33	5
Summa			

Definitioner till tabell 2.10

¹ brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i tillsynen där länsstyrelsen beslutat att rikta kritik.

Kommentar: Antal tillsynsobjekt avser länets 33 kommuner med byggnadsnämnder.

Under 2008 har tillsynsbesök genomförts i fyra kommuner: Klippan, Båstad, Simrishamn och Höganäs. Tillsynen har rört både planväsendet och byggnadsväsendet. Efter genomfört besök har ärendena avslutats med ett beslut där Länsstyrelsen redovisar sin sammanfattande bedömning av hur kommunen fullgör sitt uppdrag, och av vilka ytterligare åtgärder som behövs.

Genomförd tillsyn omfattar också avslutade anmälningsärenden, fördelade på tillsyn över planväsendet och byggnadsväsendet, samt en enkät avseende energihushållning som skickats till samtliga 33 kommuner (tillsyn över byggnadsväsendet).

Tillsynsobjekt med allvarliga brister avser de fyra kommuner där tillsynsbesök skett samt Eslövs kommun där Länsstyrelsen under 2008, efter en anmälan, beslutat om förordnande enligt PBL 12 kap 4§.

Mål 1: Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, inom ramen för området skydd mot olyckor, ska bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen, de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Tillsynen enligt lagen om skydd mot olyckor ska inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som ska ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Sveriges kommuner och landsting.

Återrapportering 1

En sammanfattande bedömning av kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor ska redovisas.

Länsstyrelsen har lämnat samrådsyttrande över de 11 förslag till handlingsprogram för mandatperioden 2007 - 2010 som hittills inkommit till Länsstyrelsen. Detta innebär att drygt hälften av länets 25 räddningstjänstkommuner inte har inkommit med handlingsprogram för samråd när halva mandatperioden har gått, de flesta av dessa kommuner uppger att samråd kommer att ske första, andra och i vissa fall tredje kvartalet 2009. Länsstyrelsen anser inte detta vara tillfredställande. Den mest förekommande synpunkten vid samråd som Länsstyrelsen framfört är att förhållandet mellan förekommande risker och de mål som kommunen anger för olycksförebyggande och olycksavhjälpare verksamhet bör utvecklas och förtydligas i handlingsprogrammen. Redovisningen av hur den förebyggande verksamheten är organiserad och

hur den planeras är också ofta knapphändig, särskilt vad avser beskrivningen av rengöring (sotning) och brandskyddskontroll.

Länsstyrelsen har granskat inlämnade årsredovisningar för 2007 över kommunernas ansvar enligt lagen om skydd mot olyckor. Av granskningen framkommer att 10 kommuner i Skåne saknar system för egenkontroll avseende på den verksamhet som bedrivs i kommunen enligt lagen om skydd mot olyckor och att 12 kommuner i Skåne inte har genomfört någon uppföljning. Kommunernas uppföljning har stor potential att utvecklas och det är Länsstyrelsens uppfattning att kommunernas genomförda egenkontroll inte låter sig användas vid tillsynen. En annan observation är att det vid 10 av länets 25 räddningstjänstkommuner inte har genomförts någon fördjupad olycksundersökning under 2007, även detta ett område som kan utvecklas i kommunerna. Årsrapporteringen återkopplas årligen vid vårens räddningschefsträff, RäddSam.

Länsstyrelsen har deltagit i en nationell arbetsgrupp som syftat att samordna tillsynen enligt lagen om skydd mot olyckor med den uppföljning som skall ske enligt förordningen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Mål 2: Länsstyrelsernas tillsyn över planväsendet enligt plan- och bygglagen (1987:10) (PBL) ska bidra till en effektiv, ändamålsenlig och enhetlig tillämpning av lagen i syfte att medverka till en god kvalitet i planeringsprocessen och planläggningen.

Återrapportering 2

Redovisas separat till Boverket 2008-11-30

Rapport: "Tillsyn över planväsendet"

Dnr: 400-85587-08.

Mål 3: Länsstyrelsernas tillsyn över byggnadsväsendet ska medverka till en effektiv, ändamålsenlig och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen (1987:10) (PBL), lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. samt Boverkets föreskrifter i syfte att uppnå en god kvalitet i byggande och förvaltning.

Återrapportering 3

Redovisas separat till Boverket 2008-11-30

Rapport: "Tillsyn över byggnadsväsendet"

Dnr: 400-85588-08.

VO Ärendehandläggning

Mål 1: Länsstyrelsernas verksamhet ska kännetecknas av en enhetlig rättstillämpning, god service och information samt en snabb och korrekt handläggning.

Åtterrapporering 1

Länsstyrelserna ska i punktform redovisa de tre viktigaste insatserna som genomförts för att utveckla service, information och handläggning av ärenden

Service

Fortsatt arbetet med att kontinuerlig lägga ut information och blanketter inom det sociala området på webben för att på så sätt öka tillgängligheten till materialet.

Telefontiderna har sträckts ut från 5 timmar till 11 timmar per vecka för sociala ärendegrupper.

Nya blanketter för webben har tagits fram för anmälan om samråd enligt miljöbalken samt ansökan om dispens från artskyddsförordningen. Befintliga blanketter gällande dispensansökan från strandskydd, biotopskydd och naturreservat har uppdaterats.

Vissa planmöten har varit förlagda i Kristianstad. Syftet har varit att de östra kommunerna ska få närmare till länsstyrelsens genomgång av de ärenden som kommunerna önskar ta upp.

Information

I syfte att snabbt kunna lägga ut och uppdatera sidor har flera medarbetare genomgått utbildning för att kunna fungera som webbpublicister. Ett flertal sakområden har en utsedda handläggare som ska bevaka att webben regelbundet uppdateras.

Det har skett en uppbyggnad av en naturportal med information inom natur- och vattenområdet för kommuner, exploatörer och allmänhet.

Ett PM för beskrivning av hanteringen av strandskyddsärenden har tagits fram för publicering på yttre webben.

Policy och råd för handläggning av biotopskyddsärenden har utarbetats inom ramen för Miljösamverkan.

Länsstyrelse genomfört ett eget övningsförsök att länsgemensamt använda det nationella webbverktyget "krisinformation.se" för att samlat och regionalt kunna informera allmänheten vid kriser.

Samtliga aktörers planeringsunderlag vid krisövningar sammanställs och publiceras i WIS där de aktörer som så önskar har möjlighet att ta del av dessa.

Utställning har genomförts på FORM DESIGN CENTER avseende länsstyrelsens arbete i planeringen "En god bebyggd miljö -med vänlig hälsning länsstyrelsen". Utställningen har sedan varit utlånad till Helsingborg och Hässleholm.

För att utveckla den externa kommunikationen genomfördes under 2008 analys av rättsliga beslut fattade under året för att utröna vilken riktad kundanpassad informationsöverföring respektive kommun behöver.

Vidare genomfördes analys med stöd av språkkonsulentstudenter från Stockholms universitet av utgående extern kommunikation riktad mot kommuner, myndigheter, organisationer, företag och enskilda medborgare.

För att utveckla den externa kommunikationen genomfördes under 2008 analys av beslut fattade under året för att utröna vilken riktad kundanpassad informationsöverföring respektive kommun behöver, och

Vidare genomfördes analys med stöd av språkkonsulentstudenter från Stockholms universitet av utgående extern kommunikation riktad mot kommuner, myndigheter, organisationer, företag och enskilda medborgare.

Handläggning

För att hantera kommunernas inrapporteringar av ej verkställda beslut inom det sociala området har länsstyrelserna gemensamt deltagit i utveckling, upphandling och implementering av ett IT-stöd (Kilen) för kommunernas inrapportering.

Vidare har länsstyrelsen fr.o.m. halvårsskiftet börjat hantera dessa ärenden om ej verkställda beslut i ny modul i Platinasystemet (för diarieföring, remisser, beslut, ansökan särskild avgift). Länsstyrelsen har ännu inte kunnat tillgodogöra sig full effekt av de nya systemen dels p.g.a. att en del kommuner inte vill använda sig av ett IT-system som kräver e-legitimation knuten till person, dels för att möjligheten att föra statistik inte är fullt utvecklad.

De processkartläggningar som tagits fram 2006-2007 har uppdaterats under året. Under 2008 har nya processkartläggningar tagits fram, bl a rutiner för hantering av ej verkställda beslut samt rutiner för handläggning av ansökningar om tillstånd för öppenvård.

Särskilt rutinstöd i form av betalningsrutiner via Internet med OCR-teknik har införts av ansökningsavgifter avseende körkorts- och yrkestrafikärenden mot slutet av året vilket förväntas underlätta ärendehandläggningen.

Processkartläggning har genomförts avseende handläggning av ärenden som gäller farlig verksamhet och hantering av kommunala planer gällande hälsa och säkerhet.

Framtagande av en tillsynsvägledning inom miljöområdet har skett under året.

Genom regelbundna möten för metodutveckling, effektivisering, vidareutbildning och praxisdiskussioner såväl internt som med andra länsstyrelser sker ett kvalitetssäkringsarbete för att öka kvalitet och kvantitet. Arbetet inom storstadslänen fortgår för att utbyta erfarenheter i syfte att dels förenkla ärendehandläggningen dels öka rättssäkerheten.

Den 1 mars togs diariet i Platina för eVäktare samt eTjänsterna/eFormulär i bruk för:

- Ansökan om godkännande av all personal
- Påanmälan, byte av bolag
- Avänmälan, byte av bolag

De två sistnämnda eTjänsterna hanteras helautomatiskt i Platina

Verksamhetsgren Omställning av energisystemet

Mål 1: Länsstyrelserna ska verka för god hushållning med energi i bebyggelsen och en ökad andel förnybar energi samt för att uppnå det nationella planeringsmålet för vindkraft. Länsstyrelserna ska även verka för en minskad användning av el och olja för uppvärmning av bostäder och lokaler.

Åtterrapporing 1

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa insatser för att främja de stöd för energiomställningen som länsstyrelserna administrerar. Länsstyrelserna ska även redovisa andra väsentliga insatser utifrån målet.

Under 2008 har det funnits sex olika stöd/bidrag som avser omställning av energisystem. Dessa är:

- stöd till investeringar i energieffektivisering och konvertering i lokaler som används för offentlig verksamhet,
- stöd till konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus,
- bidrag till solvärme i bostäder och bostadsanknutna lokaler, stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler
- stöd för installation av energieffektiva fönster
- stöd för installation av biobränselanordning i nybyggda småhus

Mellan den 1 januari 2008 och den 31 oktober 2008 har till länsstyrelsen i Skåne län kommit in 1 481 ansökningar avseende stöd. Av dessa kan nämnas att 1 080 avser stöd till energieffektiva fönster, 194 avser stöd till energieffektivisering i offentliga lokaler, 112 avser stöd till solvärme.

Under året har det arbetats aktivt med granskning av vindkraftrelaterade ärenden på allt ifrån riksövergripande nivå, ner till tämligen lokal nivå. Det övergripande arbetet har exempelvis bestått i att granska remisser och SOU-rapporter med föreslagna lagändringar som kan komma att ge genomslag i hela landet. Det har förts aktiv dialog med Energimyndigheten om de nyligen utpekade riksintresseområdena för vindbruk och hur dessa områden motiveras. Det har också förts omfattande diskussioner om lokala ärenden som exempelvis detaljplaner, bygglov och ärenden om linje- och nätkoncessioner där prejudicerande effekter kan bli avgörande inför kommande handläggning. Koncessionsärendena är ett relativt nytt ärendeslag som tilltagit i antal och där plan- och bostadssektionen dessutom ska ta ställning till risken för betydande miljöpåverkan.

Verksamhetsgren EU-stöd

Tabell 3.1 - Kostnader för Strukturfondsadministration (tkr)	Ramanslag (32:1)	Övrig finansiering	Årsarbets- krafter
- beredningssekretariat			
- förvaltningsmyndighet			
- utbetalande myndighet			
- urvalskontroll			

Kommentar: Är inte aktuellt för Skåne län 2008

Tabell 3.2 - länsfakta inom EU-stöd Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2008	2007	2006
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut			
<i>varav</i> Artikel 33 (inom mål 1-området)			
Bidrag, vilka länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut			
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	1 561 934 357	1 340 691 781	2 329 643 186
<i>varav</i> Mål 1			
<i>varav</i> Leader +			
<i>varav</i> miljöersättningar	238 672 202	1 777 938 59	202 706 059
<i>varav</i> kompensationsbidrag	23 345 170	22 005 784	18 700 762
<i>varav</i> startstöd	7 900 000	6 555 000	9 190 000
<i>varav</i> investeringsstöd	28 246 864	9 708 181	47 175 435
<i>varav</i> gårdsstöd	1 234 599 726	112 462 905	

Kommentar: Total utbetalning av direktstöden (gårdsstöd, energigrödestöd, kvalitet certifieringsstöd, proteingrödestöd och stärkelsepotatisstöd) år 2008 är 1 263 770 121 kr, dvs. direktstöden förutom gårdsstöd var 29 170 395, dessa finns inte särredovisade men finns med i totalsumman 1 561 934 357.

Verksamhetsgren Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning

Tabell 3.3 - länsfakta inom trafikområdet	2008-12-31	2007-12-31	2006-12-31
Antal fordon i trafik (enligt bilregistret)	11 964	11 521	11 046
Antal körkortsinnehavare	764 570	754 798	745 879
Antal innehavare av taxiförarlegitimation	9 323	9 064	8 613
Antal taxitillstånd	1 058	1 129	1 109
Antal busstillstånd	124	135	146
Antal godstillstånd	2 474	2 489	2 471

Kommentar: Samtliga siffror avser verksamhet registrerad inom yrkesmässig trafik. Totala antalet registrerade fordon i länet uppgår till 816 412. Antal tillstånd för taxi, buss och gods har minskat något under 2008.

Tabell 3.4 – länsfakta inom trafikområdet						
Ärendetyp (avser endast de ärenden som finansieras via Vägverket)	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Taxiförarlegitimation, 244	364	278	402	- 124	1 104	736
Körkortstillstånd i annat fall, 25100, 25101	26 226	5 721	4 829	892	184	122
Körkortstillstånd efter återkallelse, 25102	1 088	1 962	1 746	216	1 605	1 069
Förlängning enl. 3 kap. 12 § kkl (1998:488), 2513	3 817	1 250	1 264	- 14	331	220
Utbyte av utländska körkort, 2512	1 365	931	840	91	615	410
Summa	32 860	10 142	9 081	1 061		

Kommentar: Den totala ärendemängden har ökat från 29 000 till närmare 33 000 beslutade ärenden. Största ökningen avser förlängning av körkort med högre behörigheter (2513). Utländska körkort minskar något antalsmässigt, men motsvarar ändå 25 procent i jämförelse med rikets samlade ärendevolym. Kostnadsutvecklingen som tidigare varit positiv har nu vänt. Samtliga ärendegrupper uppvisar högre kostnader. Den nya avgiftsfinansierade ärendehandläggningen från årsskiftet med kontroll och uppföljning av betalningar har på enhetsnivå medfört ett avsevärt merarbete per ärende, vilket sammantaget med en fördyrning av den centrala ekonomiadministrationen lett till ökade handläggningskostnader.

Tabell 3.5 - länsfakta inom trafikområdet						
Försöksverksamhet med villkorlig körkortsåterkallelse	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Sökande (25311)	56	283	51	232	911	607
Deltagande (25312)	85	60	206	- 146	2 424	1 612
Summa	141	343	257	86		

Kommentar: Ärendekostnaderna har under året minskat, främst för hanteringen av sökande. Antalet aktiva deltagare i alkoholprojektet har blivit fler.

Tabell 3.6 - länsfakta inom trafikområdet						
Prövning av ansökan om handledarskap	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Prövning av ansökan om handledarskap, 2511	26 214	3 364	4 046	- 682	154	103
varav bifall	24 274					
varav avslag, avvisningar m.m.	1 050					

Kommentar: Ärendemängden vad gäller ansökan om handledartillstånd har fortsatt ökat, från ca 22 800 till ca 26 200, en 15-procentig ökning jämfört med förra året.

Tabell 3.7 – länsfakta stöd till boende			
Bidrag för vilka länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2008	2007	2006
Boverket: Engångsbidrag	232 643	406 417	193 777
Boverket: Periodiska bidrag totalt	115 408	149 864	201 051
Totalt	348 051	556 281	394 828
<i>varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag respektive år</i>	18 921	27 433	13 965

Kommentar:

Engångsbidrag= tillfälliga stöd är i huvudsak för år 2008 utbetalade stöd för konvertering från direktverkande el, stöd till energieffektivisering i offentliga lokaler samt stöd för installation av energieffektiva fönster. De sista utbetalningarna avseende för stödet för konvertering från oljeuppvärmning skedde 2007.

Periodiska bidrag = räntebidrag, är ett bidrag som sedan 2007 är under avtrappning för att slutligen upphöra år 2012. Den procentuella bidragsandelen minskar för varje år vilket även gör att det utbetalade beloppet för nyutbetalade periodiska bidrag minskar.

Tabell 3.8 - länsfakta stöd till boende			
Genomsnittlig genomloppstid för första beslutet	2008	2007	2006
Kompleta			
Nybeviljade bidrag för ny- och ombyggnader enl. 1993 års regelsystem (dgr)	0	123	106
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0	95	66
Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder (dgr)	0	240	141
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0	100	100
Nybeviljade investeringsstimulans till hyres-/studentbostäder (dgr)	0	173	115
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0	100	81

Kommentar:

Tabellen redovisar genomloppstid för första beslut om räntebidrag, investeringsbidrag och investeringsstimulans där ansökningarna är kompletta. Det mindre antal ärenden som inkommit under år 2008 har ej varit kompletta.

Nybeviljade bidrag för ny och ombyggnad enligt 1993 års regelsystem: Kompletta ärenden = dvs komplettering ej begärd. Under 2008 beviljades bidrag till 9 st ärende avseende nybyggnad och 20 st ärenden avseende ombyggnad. Samtliga ärenden behövde kompletteras varför ingen redovisning skall ske här

Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder: Fanns inga kompletta - ingen redovisning sker här

Nybeviljade investeringsstimulans till hyres-/studentbostäder: Fanns inga kompletta - ingen redovisning sker här.

Tabell 3.9 – länsfakta stöd till boende			
Beslut om stöd (antal första beslut)	2008	2007	2006
Reguljära stöd			
Räntebidrag nybyggnad, 1993 års regelsystem	9	59	92
Räntebidrag ombyggnad, 1993 års regelsystem	20	65	59
Radonbidrag egnahem	38	38	25
Tillfälliga stöd			
Konvertering från direktverkande elvärme	239	181	10
Konvertering från oljevärme	36	3 283	1 241
Bidrag till solvärme	129	97	100
Investeringsstimulans till studentbostäder	-	1	-
Solvärme till kommersiella lokaler	2	1	-
Investeringsbidrag till hyresbostäder	1	25	48
Investeringsstimulans till hyresbostäder	4	38	48
Stöd för energieffektivisering m.m. (OFFROT)	315	223	307
Investeringsstöd äldreboende	4	5	
Stöd för installation av energieffektiva fönster och biobränsleeldade uppvärmningssystem i småhus	634	450	
Övriga beslut			
Beslut om omprövning	73	236	112
Beslut om avslag/avskrivning	1 357	926	516
Beslut om återkallande	86	233	47
Beslut om utbetalning	1 300	4 721	1 621
Beslut om omprövning efter utbetalning	93	98	76

Kommentar:

Beträffande räntebidrag för nybyggnad och ombyggnad samt investeringsstimulans och investeringsbidrag var sista dag för att ansöka om bidrag den 30 juni 2007. Året har präglats av hög arbetsbelastning och behov av omprioriteringar delvis beroende på grund av olika tidsgränser för olika stöd. Samtliga ansökningar om stöd handläggs minst två gånger – preliminärt beslut och beslut om utbetalning. Antalet avslag/avskrivningar avser till stor del stödet för konvertering från olja (medelsbrist) samt ansökningar om stöd till energieffektiva fönster som ej uppfyllt gällande krav. För stödet till installation av energieffektiva fönster kunde stöd endast beviljas för ansökningar inkomna till och med i början av mars 2008. Därefter var de tilldelade medlen slut och nya medel kom först i jan 2009. Beslut om dessa inlämnade ansökningar (1100 st) kommer att ske under 2009.

Avgifter m.m. resultatområde/ärendegrupp	Ingående balans	Utgående balans	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr
Ärenden enl. stiftelseförordningen, 206	0	0				
– tillsyn			1 645	774	595	179
– registrering			2 145	944	893	51
Ärenden enl. förordning om bevakningsföretag, 212	66	22	94	331	1 653	-1 322
Kameraövervakning, 211	105	117	288	580	1 144	-564
Pantbanksärenden, 2051	0	0	3	8	16	- 8
Lönegarantiärenden, 207	181	333	99	587	1 056	- 469

Kommentar:

Stiftelser: Alla registrerade stiftelser ska erlägga en årlig registerhållningsavgift. Alla stiftelser som är skyldiga att upprätta årsredovisning ska betala en årlig tillsynsavgift med visst undantag för de med begränsad tillsyn. Avgifterna debiteras i efterskott. Länsstyrelsen i Skåne län hade vid 2008 års början 2156 registrerade stiftelser och vid årets slut var 2142 stiftelser registrerade. Att in- och utgående balans är noll beror på att avgifterna ärendehandläggs och avslutas under begränsade perioder varje år (under 2008 debiterades avgifterna vid fyra tillfällen i januari, maj, september och november).

Bevakningsföretag: Sökanden betalar ansökningsavgift för auktorisation av bolag samt godkännande av personal. I Skåne län finns 30 auktoriserade bevakningsföretag med ca 3 000 st godkänd personal.

Kameraövervakning: Sökanden ska betala anmälningsavgift eller ansökningsavgift för tillstånd. Avgift aviseras även för ansökan om förlängning, utvidgning och undantag från upplysningsplikten. I Skåne län finns cirka 1200 st anmälda och cirka 1400 st tillståndsgivna kameraövervakningar.

Pantbank: I länet finns sju pantbanker, varav fyra är filialer till bolag med säte i Stockholm. De tre pantbankerna med säte i Skåne betalar årlig tillsynsavgift. Ett av ärendena avser ansökningsavgift för prövning av tillstånd till ny pantbank. Denna pantbank betalar tillsynsavgift först nästa år.

Lönegarantiärenden: Under år 2008 har handlagts 280 lönegarantiärenden (213 under 2007) som omfattat 2 843 löntagare (1 484 löntagare 2007). Utbetalning av lönegarantin har under år 2008 uppgått till 172,5 Mkr (81,7 Mkr 2007). Utöver handläggningen har tekniska beslut 8 definitiv avslutning av ärenden gjorts på 99 ärenden.

Tabell 3.11 - Prövning enligt plan- och bygglagen (PBL)										
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Del av sakområde	Ingående balans 08-01-01	Antal inkomna/initierade ärenden under 2008	Antal beslutade ärenden under 2008	varav upphävda beslut enligt PBL 12:3	Utgående balans 08-12-31 (F=B+C-D)	Antal överklagade ärenden under 2008	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans	varav antal ändrade	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ¹	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Prövning av kommunens beslut enligt PBL 12:1 (402)	8	5	10	2	3				182	0
Överklagande av beslut om detaljplan och områdesbestämmelser enl. PBL (403)	137	327	297		167	92	77	7	131	0
Överklagande av beslut om bygglov och förhandsbesked enl. PBL (403)	526	877	649		754	150	219	38	236	9

¹ Med genomsnittlig genomströmningstid avses tid från inkommen/initierat till beslutat ärende.

Kommentarer:

Överklagande av kommunens beslut (403)

Ärendegrupp 403 har tydlig koppling till länets utveckling såsom infrastrukturbyggnad och bostadsförsörjning. Länsstyrelsen arbetar medvetet med att minska antal äldre ärenden och minska balanserna; Bland annat genom att arbeta mot tydliga mål, utveckla verksamheten och ytterligare förbättra processen. Verksamhetsutveckling sker exempelvis genom erfarenhetsutbyte med storstadsläna. Storstadslänens erfarenhetsutbyte har under 2008 fortsatt genom regelbundna träffar och kontakter. Storstadsläna jämför sina arbetsprocesser och rutiner inom ärendehandläggningen för att öka den inre effektiviteten. Kvantitet ska alltid mötas med kvalitet. Därför genomförs exempelvis kompetensinsatser mellan storstadsläna avseende storstadsrelaterade problemställningar. Vidare hålls regelbundna interna möten vid rättsenheten för metodutveckling och kvalitetssäkring.

Trots ett medvetet arbete med att minska balanserna har balanserna ökat. Detta beror främst på neddragning av personal och hög personalomsättning.

Vad gäller år 2009 ser vi signaler som pekar åt olika riktningar. Några nämns enligt följande.

Förberedelserna inför EU-valet juni 2009 har påbörjats. Arbetet kommer under början av år 2009 innebära att flera medarbetare vid rättsenheten involveras.

Regeringens förslag om skattereduktion – så kallade ROT-tjänster - kan under 2009 innebära ett ökat antal bygglovsansökningar vid kommunerna och ett ökat antal överklaganden av kommunens beslut.

Inför 2009 planeras utökade kontakter mellan tjänstemän från Länsstyrelsen och företrädare från kommunerna för att öka kunskapen om Plan- och bygglagen och att hitta möjligheter att

ytterligare rationalisera ärendehantering och förbättra kundservicen till allmänheten. Ändrade regler om strandskyddet kan komma att innebära fler överklagbara beslut av kommunerna, vilket kan öka ärendeinströmningen.

Eftersom byggandet främst är enskilt finansierat kommer en fortsatt finanskris år 2009 att påverka byggandet. Om det blir färre beslut fattade i Skånes kommuner kommer antalet överklaganden sannolikt att minska under år 2009. Enligt Boverkets analys daterad den 10 december 2008 kan bostadsbyggandet komma att minska 60 % jämfört med de faktiska byggstarterna år 2006. Notera att Boverket uppger att på grund av olika angivna faktorer är utvecklingen svårbedömd.

Prövning av kommunens beslut enligt PBL 12:1

En ny tolkning har gjorts av vad som avses med prövning av kommunens beslut enligt PBL 12:1. Tidigare har angivits det totala antalet antagna detaljplaner som har granskats inför beslut av om fortsatt prövning skall ske eller ej. Här anges i stället antalet planer som prövas, det vill säga ”inkallade” planer. Förra året kallades 3 % av antagna planer in för prövning. I år är det bara 2 %.

De prövningar som avgjorts under 2008 är:

- detaljplan för Västra Karaby byområde i Kävlinge kommun (upphävd i delar med hänvisning till hälsa och säkerhet)
- detaljplan för Eskilstorp 6:3 i Båstads kommun
- detaljplan för Eskilstorp 5:7 m.fl. i Östra Karup, Båstads kommun
- detaljplan för Tågarp 15:11 i Burlövs kommun
- detaljplan för Blentarp 17:103 m.fl. (Dalvik) i Sjöbo kommun
- detaljplan för Ålstorp 8:102, 5:3 och 1:5 i Kävlinge kommun (upphävd i delar med hänvisning till riksintresse)
- detaljplan för Skanör 13:3 m.fl. - del av Skanörs vångar Skelettplan i Vellinge kommun
- detaljplan för Annetorpsgården 1 m.fl. i Limhamn i Malmö stad
- detaljplan för kvarteret Finland m.m. i Kristianstads kommun
- detaljplan för Ringsjöstrands camping och stugby, Hörby kommun

Mål 1 Avgifter som tas ut enligt förordningen (2001:652) om avgifter inom vägtrafikområdet får öka med högst nettoprisindex (NPI).

Åtterrapporing 1

Redovisa avgift per ärende jämfört med NPI.

Avgifter enligt den rubricerade förordningen om avgifter inom vägtrafikområdet är senast av regeringen fastlagda att gälla från och med 2008. Länsstyrelsen tar ut avgifter i de fall och med de belopp som anges i särskild bilaga till förordningen. Någon ändring/ökning av beloppen har inte skett under året. Jämförelse med NPI kan inte göras.

I övrigt kan konstateras att de redovisade uppgifterna i tabell 3.4 uppvisar en relativt kraftig höjning av ärendekostnaderna för samtliga ärendetyper, möjligtvis undantaget förlängningsärenden för högre behörighet (2513), där kostnaderna stigit endast marginellt. I samtliga fall innebär en jämförelse med intäkterna att full kostnadstäckning per ärende inklusive OH inte erhållits med nu gällande avgiftsnivåer. Det extra arbete som övergången till avgiftsfinansierad ärendehantering och det merarbete som detta framtvingat har inneburit ökade kostnader för inhyrning av extern registreringspersonal samt kostnader för kvalificerad resursförstärkning inom ekonomiadministrationen m.m. Framtagning av interna rutiner för betalningskontroller och snabbare processflöde har involverat både IT- och ekonomifunktionerna, liksom även framtagning av ett OCR-baserat webb-verktyg för ansökan och betalning via Internet.

Övriga mål och återrapporteringskrav

Mål: (Samhällets krisberedskap)

Målet är att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser samt olyckor. Skulle en sådan händelse inträffa ska kvinnors, mäns och barns liv, personliga säkerhet och hälsa tryggas samt skador på egendom eller i miljö hindras eller begränsas. Målet är dessutom att medverka till att minska lidande och skadeverkningar av allvarliga olyckor och katastrofer i andra länder.

Verksamhetsområde Krisledningsförmåga

Målet är att myndigheter och aktörer ska ha en god förmåga att vid allvarliga störningar och kriser leda och fatta beslut inom eget ansvars- och verksamhetsområde samt sprida snabb, korrekt och tillförlitlig information. Vid behov ska berörda aktörer också kunna medverka i samordning och koordinering av åtgärder samt samverka med andra.

Verksamhetsområde Operativ förmåga

Målet är att aktörer med operativt ansvar vid en kris eller olycka ska ha en god förmåga att snarast påbörja åtgärder för att hantera, eller medverka i hanteringen av, allvarliga störningar och kriser och att genomföra de åtgärder som krävs för att avhjälpa och lindra effekterna av det inträffade. Förmåga ska också finnas att kunna samarbeta med och ge stöd till operativa aktörer och andra länder.

Verksamhetsområde Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

Målet är att säkerställa en robusthet i samhällsviktig verksamhet för att kunna motstå och hantera såväl olyckor som allvarliga händelser och störningar i samhället.

Återrapporteringskrav

Redovisas separat till regeringen (Finansdepartementet) 14 november 2008

Dnr: 450-76785-08

Rapport: ”Risk- och sårbarhetsanalys Länsstyrelsen i Skåne län - enligt Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap, rapport för 2008”.

Rapport: ”Förmågebedömning 2008 Länsstyrelsen i Skåne Län”

Rapport: ”Återrapportering enligt regleringsbrev 2008 Länsstyrelsen i Skåne län”

Organisationsstyrning inom Politikområde Regional samhällsorganisation

Återrapportering 1

Länsstyrelserna ska redovisa

❖ **hur länsstyrelserna har bidragit till att andelen kvinnor på ledande befattningar ökar,** Antalet kvinnliga chefer utgjorde 43 % av samtliga chefer vid Länsstyrelsen i Skåne län i januari 2008. Detta kan utifrån f.d. jämställdhetsombudsmannen definition ses som en jämn könsfördelning då det på ledande befattningar fanns minst 40 % av det ettdera könet. Könsfördelningen på ledande befattningar har under året varit i stort sett oförändrat, i december 2008 utgjorde andelen kvinnliga chefer 42 %. Antalet medarbetare på ledande befattningar ökade med tre personer (från 28 till 31 personer). Med ledande befattningar avser vi landshövding, länsöverdirektör och enhets-, sektions- samt avdelningschefer.

❖ **framgångsfaktorer i detta arbete, samt**

En framgångsfaktor i arbetet med att upprätthålla en jämn könsfördelning vid ledande befattningar har varit kompetensbaserad rekrytering. Vid rekryteringar ligger fokus på de sökandes kompetenser och kunskaper. De sökandes kompetenser bedöms gentemot en fastställd kompetensprofil samt mot andra sökande. En annan framgångsfaktor har varit att det vid urval av intervjukandidater finns en medvetenhet om att eftersträva att intervjua både män och kvinnor som uppfyller kravprofilen.

❖ **svårigheter och eventuella hinder**

För att öka andelen kvinnliga chefer kan det exempelvis behövas nya rekryteringsvägar för att nå ut till flera kvinnliga kandidater. De ordinarie rekryteringskanalerna (bland annat myndighetens hemsida, Offentliga Jobb och arbetsförmedlingen) kan kompletteras med nya rekryteringsvägar så som att sprida information om lediga befattningar via kvinnliga nätverk och därmed aktivt uppmuntra kvinnor att söka till ledande befattningar inom myndigheten.

Ett hinder i arbetet med att öka andelen kvinnliga chefer kan uppstå genom att myndigheten vid rekrytering till ledande befattningar i kravprofilen anger att man gärna ser att den sökande har tidigare ledarerfarenhet (eller att det är meriterande med tidigare ledarerfarenhet). Detta kan eventuellt leda till att kvinnliga arbetssökande utan ledarerfarenhet inte söker sig till myndigheten. Enligt uppgifter i Statens Offentliga Utredningar (SOU 2007:108, sida 38) är den totala andelen kvinnliga chefer på olika nivåer inom stat, landsting, kommuner och privat sektor drygt en fjärdedel, och andelen manliga närmare tre fjärdedelar. Detta leder i sin tur till att det statistiskt sett finns flera manliga kandidater som fyller kraven gällande tidigare chefserfarenhet.

Återrapportering 2

Länsstyrelserna ska redovisa

❖ **hur länsstyrelserna har bidragit till att den etniska och kulturella mångfalden bland de anställda ökar på alla nivåer,**

Under år 2007 deltog myndigheten i försöket med avidentifierade ansökningar vid rekrytering. Syftet med försöket var att minska diskriminering vid rekryteringar och därmed öka antalet medarbetare med utländsk bakgrund. Vid försökets avslut kunde myndigheten konstatera att försöket inte hade lett till önskade effekter. Inför det fortsatta arbetet med att öka den etniska och kulturella mångfalden bland de anställda beslutade myndigheten bl a därför att se över och utveckla myndighetens rekryteringsprocess.

Den nya rekryteringsprocessen tar utgångspunkt i kompetensbaserad rekrytering och i så kallad "FAIR-modell". FAIR-rekryteringsmodell syftar till att skapa en rättvis och kompetensbaserad rekrytering genom en strukturerad process.

Fokus i kompetenser genomsyrar myndighetens rekryteringsprocess från behovsanalys till framtagande av kravprofil och bedömning av de intervjuades meriter. Vid några rekryteringar har använts arbetsprover som fokuserar på de kompetenser och kunskaper som krävs i arbetet. Alla chefer har fått en grundläggande introduktion i FAIR-modellen och kompetensbaserad rekrytering. Rekryteringsprocessen och under året genomförda rekryteringar kommer att följas upp för att effekterna av den nya rekryteringsprocessen ska kunna bedömas.

Myndigheten har även deltagit i ett försök med Nyckeltalsinstitutet för att utveckla en modell för att mäta mångfald i likhet med Jämställdhetsindex Jämix.

Den interna likabehandlingsgruppen har under 2008 påbörjat arbetet med att ta fram ett verktyg för cheferna för att arbeta med värderingar/etik på arbetsplatsen. Arbetet hämtar inspirations från handboken som har tagits fram i det nationella antidiskrimineringsarbetet och VERVA. Arbetet kommer att fortsätta under 2009.

Länsstyrelsen har under 2008 startat ett partnerskap i ett EFS-projekt tillsammans med Region Skåne, Malmö stad och Malmö högskola som syftar till att skapa ett utbildningspaket för att ge chefer kunskap om krav i den sammanslagna diskrimineringslagstiftningen och mänskliga rättigheter.

❖ **framgångsfaktorer i detta arbete, samt**

När det gäller implementering av den nya rekryteringsprocessen har en framgångsfaktor varit att det har funnits ett behov för en mer strukturerad process och verktyg för chefer vid rekrytering.

En framgångsfaktor i arbetet har varit att flera aktörer har bildat en gemensam grupp för att driva arbetet med att öka den etniska och kulturella mångfalden bland de anställda. På detta sätt har vi vid myndigheten kunnat hämta kunskap och lärdomar från andra och kunnat delta i projekt som man som enskild organisation inte hade haft resurser till.

❖ **svårigheter och eventuella hinder.**

En svårighet i arbetet med att införa den nya rekryteringsprocessen handlar om att bryta invanda mönster och arbetssätt. För att den kompetensbaserade rekryteringsprocessen ska genomsyra myndighetens anställningsförfarande krävs ytterligare utbildningar och andra insatser för att höja chefernas kunskaper och kompetenser

Återrapportering 3

Länsstyrelserna ska med utgångspunkt från gällande handlingsplan för jämställdhetsintegrering redovisa:

❖ **genomförda insatser,**

Den övergripande handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2007-2009, kompletteras med ett årligt handlingsprogram. Nedan redovisas genomförda insatser med koppling till 2008 års handlingsprogram (med kompletteringar av mål från den treåriga handlingsplanen).

Styrning av verksamheten: Det övergripande målet är att jämställdhetsperspektivet genomsyrar beslutsprocesserna på ett konkret och konsekvent sätt. Ett årligt handlingsprogram har tagit fram och kommunicerats internt på Länsstyrelsen. En genomgång av arbetet med jämställdhetsintegrering har gjorts med samtliga chefer. Arbetet med jämställdhet inom VP-processen har också tagits upp i chefsgruppen. Jämställdhetsintegrering inom

Strukturfondsprogrammet har diskuterats inom partnerskapet och önskemål om utbildning finns. Insatserna har varierat i form, exempelvis utbildning, enskild handledning och stöd.

Kompetensutveckling: Det övergripande målet är att Länsstyrelsens chefer och medarbetare har goda kunskaper om de jämställdhetspolitiska målen och har redskap för att integrera kunskaperna i sitt dagliga arbete. Betydelsefulla aktörer får genom Länsstyrelsen kunskap om jämställdhet och redskap för att integrera kunskaperna i sitt dagliga arbete. Under året har fyra sektioner utbildats. Personalsektionen gjort klart sin JämKAS Bas analys, plan- och bostadssektionen har fått fortsatt utbildning vid två tillfällen och påbörjat en JämKAS Bas analys, rättssektionen har fått en basutbildning och stora chefsgruppen har fått en kortversion av grunderna i svensk jämställdhetspolitik och genomgång av arbetets organisering och ansvarsfördelning på Länsstyrelsen. Sociala sektionen, landsbygds- och kulturmiljösektionen har erbjudits stöd utifrån tidigare utbildningar och insatser för stöd/utbildning planeras framöver. Sociala sektionens handläggare har vid behov fått stöd inför tillsyn.

Metoder och analyser: Det övergripande målet är att bedömningar, grundade på jämställdhetsmetoder, ingår i länsstyrelsens löpande arbete. Behov av insatser och ökad metodkunskap har identifierats.

Stöd och samordning: Det övergripande målet är att ledningsgruppen har överblick över arbetet med jämställdhetsintegrering och medarbetarna får det stöd och den hjälp de behöver. Betydelsefulla aktörer i länet får stöd i sitt arbete med jämställdhetsintegrering av Länsstyrelsen. Information har lagts ut på intranätet dels som nyheter och under webbplatsen för jämställdhetsintegrering samt även på externa webben har information lagts ut. Information och stöd i arbetet har gett enligt beskrivning under punkt 1 och 2.

Uppföljning: Handlingsplanen för 2007-2009 samt det årliga handlingsprogrammet ska följas upp tertial vis och indikatorer ska redovisas för ledningsgruppen i samband med den årliga uppföljningen. Uppföljningen för 2007 har gjorts och lämnat över till länsöverdirektören, ledningsgruppen och stora chefsgruppen.

❖ **uppnådda resultat, samt**

Styrning av verksamheten: Landsbygdsprogrammet och Strukturfondsprogrammet - ett förslag till utbildningsprogram har tagits fram och ska erbjudas handläggare och beslutsfattare inom programmen. Vidare erbjuds kontinuerligt stöd vid behov av handläggning inom Landsbygdsprogrammet.

VP-processen - i den fortsatta processen för 2009 finns integreringen av jämställdhetsperspektivet med i planeringen av arbetet.

Kompetensutveckling: De som har deltagit i utbildningar om jämställdhet på Länsstyrelsen har fått ökad kunskap om de jämställdhetspolitiska målen, introduktion till teorier kring genus och kön samt kunskap om strategin med jämställdhetsintegrering. Det finns oftast önskemål om fortsatt utbildning såväl på sektioner och avdelningar som påbörjat utbildning och analyser samt hos andra sektioner. Det leder också till behov av fortsatt stöd i att arbeta med jämställdhet i det dagliga arbetet, då det kan vara svårt att veta hur man ska gå vidare och göra bedömningar i enskilda ärenden.

Flera externa aktörer kommer med önskemål om utbildningar. Länsstyrelsen har bidragit till att strukturfondsprogrammet för Skåne/Blekinge kommer att genomföra ett utbildningsprogram för handläggare och beslutsfattare. Samt även en särskild utbildning för ESF-rådets handläggare kring projektbedömningar.

Metoder och analyser: De sociala tillsynsinsatser som genomförts senaste året har skett i samverkan med andra länsstyrelser och med gemensamma bedömningskriterier/nyckelfrågor, som beaktar villkor för flickor och pojkar respektive för män och kvinnor, t.ex. inom äldreomsorgen.

I samband med aktualisering av det regionala utvecklingsprogrammet (RUP) och översiktsplaner eller i ett tidigare skede av översiktsplanarbetet beaktas jämställdhetsperspektivet och de jämställdhetspolitiska målen.

Stöd och samordning: Informationen om jämställdhetsintegrering finns samlad på Länsstyrelsen webbplats, internt och externt. Särskilt sakkunnig i jämställdhet finns tillgänglig för stöd, samordnar arbetet samt har kommunicerat och förankrat arbetet med ledningen.

❖ eventuella svårigheter i arbetet

Styrning av verksamheten: Arbetet skulle behöva få tydligare koppling till ordinarie ledningssystem, så att jämställdhetsmål, aktiviteter och resultat införlivas i sektionsplaner/avdelningsplaner, tertialuppföljningar och årsredovisning. Styrningen av arbetet kan behöva tydliggöras.

Kompetensutveckling: Det finns fortsatt behov av utbildningar, så väl praktisk som teoretisk, internt på Länsstyrelsen och externt i länet.

Metoder och analyser: Att ha ett systematiskt metod- och analysarbete i den löpande verksamheten kräver mer insatser än vad verksamheterna förväntar sig. Metoder och analyser som är direkt anpassade till respektive verksamhet behöver utvecklas, ex fysisk planering, beredskap, osv.

Stöd och samordning: Det krävs fortsatta stöd i genomförande av åtgärder och i prioritering av insatser inom verksamheten. Det finns också fortsatt behov av att prioritera i och tydliggöra det stöd och den samordning länsstyrelsen kan bidra med internt och externt i länet.

Uppföljning och utvärdering: Arbetet med jämställdhetsintegrering kopplat till de ordinarie styrsystemen/styrdokumenterna (ex VP, tertialuppföljning och årsredovisning) kan även fortsättningsvis vidareutvecklas.

Återrapportering 4

Länsstyrelserna ska redovisa vilka insatser som har gjorts för att säkerställa att relevant personal som arbetar med barn eller vars arbete har konsekvenser för barn får utbildning och kompetensutveckling som är anpassad till arbetsuppgifterna och som säkerställer kunskap om barns rättigheter och synliggör barns behov och förutsättningar. Av redovisningen ska särskilt framgå på vilket sätt utbildningen kvalitetssäkras och hur kompetensen bibehålls över tid inom myndigheten.

Länsstyrelsen började arbeta med barnrättsfrågor redan 2002. Det finns också en lång tradition av att arbeta utifrån ett barnperspektiv inte minst inom socialtjänstområdet. Sedan 2002 har flera kompetenshöjande insatser om barns rättigheter, behov eller utveckling genomförts. Nedan redogörs för ett axplock av sådana insatser.

- Introduktion om barns rättigheter har getts på Länsstyrelsens avdelningar och för samtliga chefer (år 2002-2003).
- I introduktionspärmen för nyanställda och på Länsstyrelsens hemsida finns bl.a. information om barns rättigheter (sedan år 2005).

- Det sociala området inhämtar på olika sätt kunskap om barn som berör missbruk, funktionsnedsättning, våld i nära relationer m.m. Kartläggningar av olika slag tas regelbundet fram. Barns situation uppmärksammas också genom konferenser och seminarier. Exempelvis har ett utbildningsprogram som berör hedersrelaterat våld utarbetats för personal inom socialtjänsten m.fl. i samverkan med Malmö Högskola (år 2006). Ett mångårigt projekt om ”Stärkt skydd för utsatta barn” har genomförts (år 2003).
- Ett internt seminarium om barns rätt till lek/fritid i utemiljön har anordnats på plan- och bostadssektionen. I samband med att idéskriften ”Hur beaktas barns intressen i fysisk planering” anordnades ett externt seminarium med samma tema (år 2003).
- Asylsökande barns situation har uppmärksammas i samverkan med barnrättsorganisationen BRIS (år 2006, 2008). En framtidsverkstad har anordnats med romiska ungdomar där ungdomarna beskrev bl a sina upplevelser av diskriminering (år 2003).
- När det gäller barnkonsekvensanalyser har Länsstyrelsen försökt tillämpa Barnombudsmannens modell i ett tillståndsgivningsärende för HvB (år 2002-2003), i Åtgärdsprogram för att nå miljökvalitetsnormen för kvävedioxid i Helsingborg (år 2006) samt tagit fram en barnchecklista som stöd i Länsstyrelsens granskning av kommunala planer. År 2006 tog Länsstyrelsen fram vägledande riktlinjer för BKA. Inriktningen år 2007/2008 har varit att integrera barnperspektivet i uppdraget om att pröva hälsokonsekvensbeskrivningar i Länsstyrelsens beslutsfattande.

Bedömningen utifrån det arbete som hittills genomförts är att Länsstyrelsens personal i relevant utsträckning har kunskap om barns behov och utveckling. Detta gäller till exempel personal på Länsstyrelsens sociala sektion, miljöavdelningens sektioner (vatten-, naturskydds- och landskapssektionen samt sektionen för miljöskydd/hälsa), plan- och bostadssektionen samt beredskapssektionen.

Däremot är kunskapen om barns rättigheter och metoder för att praktiskt tillämpa FN:s konvention om barnets rättigheter (framför allt barnkonsekvensanalys) inte lika känd. Någon fördjupad kompetensinventering, som omfattar personalens kunskap, utbildning eller arbetslivserfarenhet med anknytning till barn, har hittills inte genomförts.

Under hösten 2008 har en promemoria tagits fram med förslag på kompetensutvecklingsinsatser under 2009 för att säkerställa att barnkompetensen fortlever inom relevanta verksamheter. I promemorian finns också förslag på insatser för att systematisera arbetet med barnkonsekvensanalyser.

Följande kompetensutvecklingsinsatser planeras under 2009:

- Samtliga chefer ska få en särskild utbildning om mänskliga rättigheter och om barnkonventionen under våren 2009. Utbildningen är tänkt att innefatta grundläggande information om de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen och då särskilt med fokus på de artiklar som berör länsstyrelsen.
- Personal på Länsstyrelsens sociala sektion, miljöavdelningens sektioner (vatten-, naturskydds-, landskapssektionen och sektionen för miljöskydd/hälsa), plan- och bostadssektionen samt beredskapssektionen ska erbjudas en fördjupad utbildning om barnets rättigheter och metoder för att praktiskt tillämpa barnkonventionen.

Under 2009 föreslås även att följande insatser ska genomföras för att systematisera arbetet med barnkonsekvensanalyser:

- Någon enhet är tänkt att utgöra pilotenhet som tar fram ärenden som de ska prova att göra barnkonsekvensanalyser på under en begränsad tid. En särskild sakkunniggrupp är tänkt att bildas som ska träffas regelbundet för att diskutera problem/möjligheter med analyserna. Arbetet med konsekvensanalyserna ska sedan utvärderas med syfte att ta fram en metod som kan användas för samtliga avdelningar.

När det gäller tillsyn av socialtjänsten så utförs den av socialkonsulenter som har socionomexamen (eller motsvarande utbildning). Utöver denna generella teoretiska kompetens har nästan alla lång erfarenhet från kommunal tjänst innebärande specialisering inom olika arbetsområden med kontinuerlig fortbildning. På Länsstyrelsen upprättas individuella kompetensutvecklingsplaner i samband med de årliga utvecklingssamtalen.

Under 2008 har flera fortbildningsinsatser genomförts för socialkonsulenter. Exempel på sådana insatser är följande:

- Deltar i nätverksmöten för att utveckla systemiska metoder och förhållningssätt i syfte att göra klientens/barnets röst hörd.
- Länsstyrelsen har gett ekonomiskt stöd till metodutvecklingsprojekt som under året resulterat i två forskningsrapporter, "Annorlunda kommunikation på socialkontoret" och "Hörs barnet?"
- Föreläsning av Elisabeth Eneroth, jurist, om hennes forskning om rättssäkerhet för barn på institution.
- Föreläsning om anknytningsteorier för små barn av Christina Pettersson, barn- och ungdomspsykiatrins spädbarnsverksamhet i Lund.
- Socialstyrelsens adoptionskonferens - om stöd till adopterade barn och deras föräldrar.
- Deltagande i olika nätverk där barns villkor diskuteras och uppmärksammas.

Återrapportering 5

Länsstyrelserna ska redovisa vilka insatser som har gjorts för att säkerställa att relevant personal har goda kunskaper om de mänskliga rättigheterna. Länsstyrelserna ska därvid särskilt redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att genomföra myndighetens antidiskrimineringsstrategi. Under genomförandet av strategin ska samråd ske med Diskrimineringsombudsmannen, Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning och Myndigheten för handikappolitisk samordning.

Länsstyrelsen har sedan tidigare utbildat stora delar av personalstyrkan inom mänskliga rättigheter. Under arbetets gång har det framkommit att vi behöver arbeta fram kunskap i organisationen både kring hur mänskliga rättigheter kan vara ett stöd för oss i det dagliga arbetet samt vilka krav mänskliga rättigheter ställer på vår verksamhet som vi måste vara medvetna om och beakta.

Under år 2008 fokuserade myndigheten på att fördjupa kunskapen och användningen av mänskliga rättigheter i det dagliga arbetet på sociala sektionen. Inom sociala sektionen skapades en fokusgrupp som arbetade med att identifiera var mänskliga rättigheter blir relevant och var det behövs kunskapspåfyllnad för att vi i det dagliga arbetet ska främja, respektera och skydda mänskliga rättigheter. Utifrån resultatet i workshopen kommer en verksamhetsanpassad utbildningsserie specifikt anpassad för några av myndighetens verksamhetsområden att utvecklas.

Arbetet har inneburit att utveckla ett arbetssätt som ger oss fördjupad kunskap som vi kan använda långsiktigt för att tydliggöra både hur organisationen som helhet ska förhålla sig till mänskliga rättigheter och hur det blir relevant för våra respektive verksamhetsområden. Vårt långsiktiga mål med arbetet är att verksamhetsintegrera mänskliga rättigheter i vissa verksamhetsområden.

Myndighetens arbete med att genomföra antidiskrimineringsstrategin är dels kopplad till länsstyrelsernas gemensamma antidiskrimineringsarbete och dels integrerad i myndighetens interna arbete med likabehandlingsfrågor (utifrån diskrimineringsgrunderna i Diskrimineringslagen). Länsstyrelsen i Skåne län har under 2008 aktivt deltagit i det nationella arbetet med att ta fram en gemensam strategi och handlingsplan för mänskliga rättigheter. Tillsammans med representanter från sydlänen bildar Länsstyrelsen i Skåne en arbetsgrupp som under 2008 har arbetat med att utveckla en grundläggande utbildning i mänskliga rättigheter som vi kan ge för dem som behöver en introduktion till ämnet. Ett första utbildningstillfälle blir aktuellt under 2009.

Återrapportering 6

Länsstyrelserna ska genom en regional samordnare för Ansvarsfull Alkoholserving

- **stödja och samordna kommunerna i deras arbete med metoden Ansvarsfull Alkoholserving,**
- **vara kontaktperson för dessa frågor i förhållande till Statens Folkhälsoinstitut (FHI), samt**
- **fungera som en länk mellan de lokala, regionala och nationella nivåerna.**

Länsstyrelserna ska genom en länssamordnarfunktion, på regional nivå, ansvara för att organisera och samordna arbetet för att:

- **genomföra de nationella alkohol- och narkotikahandlingsplanerna samt arbetet för att nå målet för samhällets insatser inom tobaksområdet,**
- **fungera som en länk mellan lokal, regional och nationell nivå,**
- **fånga upp lokala och regionala behov av stöd och förmedla dem till regional respektive nationell nivå,**
- **bidra till uppbyggnaden av en hållbar och effektiv länsstruktur för det alkohol-, narkotika- dopnings- och tobaksförebyggande arbetet, samt**
- **vara pådrivande i utvecklings- och förändringsarbetet av det alkohol-, narkotika- dopnings- och tobaksförebyggande arbetet i kommuner och landsting. Detta ska nås genom kunskapsförmedling och handledning av beslutsfattare, nyckelpersoner och samrådsorgan i kommuner och landsting.**

Vidare ska länssamordnarfunktionen vid länsstyrelserna samverka med det civila samhället. Länssamordnarfunktionen ska inte arbeta med tillsyn, handläggning av utvecklingsmedel eller med vård- och behandlingsinsatser. Länsstyrelserna ska verka för att samarbetet mellan länssamordnarna och de som arbetar med metoden Ansvarsfull Alkoholserving underlättas. Länsstyrelserna ska beakta behovet av informations-, erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan länssamordnarfunktionerna, landstingen, kommunerna och det civila samhället och verka för ett gott samarbete. Länsstyrelserna ska samarbeta med FHI både när det gäller länssamordning och Ansvarsfull Alkoholserving.

Länssamordnarfunktionen samt arbetet hos länsstyrelserna med Ansvarsfull Alkoholserving finansieras via det under utgiftsområde 9 upptagna anslaget 14:7 där FHI administrerar bidragshanteringen till länsstyrelserna för att täcka kostnaderna i enlighet med regeringens åtgärdsprogram.

FHI ska årligen senast den 1 oktober till regeringen (Socialdepartementet) inkomma med en folkhälsopolitisk lägesrapport. Länsstyrelserna ska förse FHI med underlag för denna årliga rapport.

Ansvarsfull alkoholserving

Projektledaren har deltagit på ett antal av de lokala projektgruppernas planeringsmöten inför och efter genomförda utbildningar. Länsstyrelsen ansvarar också för utbildningshäftet samt hämtar in sammanställd utvärdering efter genomförda lokala utbildningar. Övrigt material och checklistor ligger på skyddade på Länsstyrelsens hemsida dit endast kommunernas alkoholhandläggare har behörighet. Länsstyrelsen har på så sätt en viss kontroll över det material som används och sidan uppdateras kontinuerligt av projektledaren.

Länsstyrelsen deltar också som instruktörer och till viss del samordnar den av Statens Folkhälsoinstitut och Rikspolisstyrelsen framtagna utbildningen för kommunala alkoholhandläggare och lokala poliser i förstärkt tillsyn.

För att diskutera erfarenheter och framtiden för Ansvarsfull Alkoholserving har Länsstyrelsen sammankallat till samverkansmöten två gånger under året med de kommunala

alkoholhandläggarna. Projektledaren har också deltagit i de nätverksträffar och utbildningar som Statens folkhälsoinstitut kallat till under året.

Länssamordning

Mot bakgrund av länssamordningens nationella uppdrag, mål och prioriteringar listas här de insatser och aktiviteter som länssamordningen i Skåne län har prioriterat under 2008:

- med Kommunförbundet Skåne arrangerat fyra nätverksträffar för kommunala samordnare för drogförebyggande arbete, i kompetensutvecklings- och samordningssyfte.
- med länssamordnarna i sydlänen arrangerade en nätverks- och kompetensutvecklingsträff för kommunala samordnare för drogförebyggande arbete, i kompetensutvecklingssyfte.
- med Kommunförbundet Skåne samt Region Skåne arrangerade en gemensam nätverksträff för kommunala samordnare för drogförebyggande arbete samt folkhälsosamordnare. Syftet har bl a varit att uppnå samordningsvinster inom folkhälsoområdet på kommunal nivå.
- Deltog i myndighetssamverkansgruppen Skånesamverkan mot droger i syfte att stimulera och stödja samordning och mobilisering av de medverkande aktörernas insatser inom det alkohol-, narkotika- och tobaksförebyggande området i Skåne län.
- Deltog vid tre tillfällen i arbetsutskott med FHI och länssamordnare i syfte att planera länssamordnarträffar.
- deltog i fyra nätverksträffar med FHI och länssamordnarna.
- Deltog i nätverk med Vägverket och olika frivilligorganisationer i syfte att lyfta frågan om rattnykterhet.
- Deltog vid sex tillfällen i Malmö stads informatörsnätverk inom satsningen ”En drogfri framtid”, i syfte att sprida information om Malmös drogförebyggande arbete.
- följt och stöttat det alkoholförebyggande arbetet på Malmö Högskola genom deltagande i referensgrupp. Genom länssamordningens deltagande har kontakt för erfarenhetsutbyte kunnat förmedlas med en annan av länets högskolor.
- samordnat nätverket för försökskommunerna i projektet Skolan Förebygger.
- anordnat ett seminarium om implementering för försökskommunerna i projektet Skolan Förebygger.
- tillsammans med Kommunförbundet Skåne planerat och inlett ett projekt för att sprida Skolan Förebygger till andra kommuner än försökskommunerna.
- följt, stöttat och spritt erfarenheterna av det alkoholförebyggande arbetet på C4-gymnasiet i Kristianstad som var en av försöksskolorna i Alkoholkommitténs gymnasiesatsning.
- genomfört sexton dialogträffar i de skånska kommuner som anmält intresse för detta, i syfte att diskutera struktur, metod, uppföljning mm inom det ANTD-förebyggande området. Syftet med dialogträffarna har även varit att fånga upp lokala behov samt goda exempel för vidare förmedling. Deltagare vid dialogträffarna har varit kommunpolitiker, förvaltningschefer och tjänstemän. I något fall har dialogträffarna genomförts i samverkan med Länsstyrelsens

LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN 2008

tillsynsansvarige inom alkohol- och tobaksområdet för att poängtera sambandet mellan tillsyn och förebyggande arbete.

- medverkat vid fördelningen av Länsstyrelsens statsbidrag för förebyggande insatser i syfte att bidra med kunskap om förhållandet inom ANTD-området i de skånska kommunerna.
- tillsammans med Kommunförbundet Skåne samt Region Skåne planerat och förberett för genomförandet av Skånes drogvaneundersökning 2009, i syfte att kartlägga och följa upp situationen i Skåne inom ANTD-området.
- tillsammans med Region Skåne, Kommunförbundet Skåne samt Länsstyrelsens sociala strateg, medverkat i processen med att revidera Region Skånes Folkhälsostrategi, där ANTD-området är en viktig del.
- bedrivit kunskaps- och opinionsbildande insatser i länet, bl a genom pro aktiva kontakter med media.
- tillsammans med kommunernas samordnare arrangerade en informationskampanj i syfte att nylansera Alkoholhjälpen i Skåne.
- kompetensutvecklat sig inom tobaksområdet och inom dopingområdet
- upparbetat kontakter med olika aktörer inom det tobaksförebyggande området
- arrangerade en länskonferens om tobak i samverkan med FHI, Region Skåne och Kommunförbundet Skåne.
- drivit frågan om att införa rökfri arbetstid på Länsstyrelsen i Skåne med resultatet att rökfri arbetstid gäller från och med 2009-07-01.
- följt Malmö stads pilotprojekt inom dopingområdet.
- har etablerat kontakt och sett över möjligheterna för samverkan med det civila samhället

Personaluppgifter

Enligt kraven i FÅB 3 kap 3§ skall myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. I redovisningen skall det ingå en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål. (F. 2005:797)

Åtterrapporing

Redovisa en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål.

Kompetensförsörjning 2008 - vidtagna åtgärder

A: Bakgrund

Länsstyrelsens breda verksamhet med många olika ansvarsområden kräver hög kompetens inom ett stort antal sakområden. Rätt kompetens hos medarbetarna är den enskilt viktigaste faktorn för att verksamheten ska kunna bedrivas så att målen för verksamheten uppnås. Att skapa förutsättningar för att kunna knyta till sig de rätta medarbetarna och behålla kompetenserna är viktigt för att länsstyrelsen ska kunna producera goda resultat och uppnå verksamhetens mål.

År 2008 har präglats av en förhållandevis stor personalomsättning och rekryteringsfrågorna har utgjort en stor del i arbetet med kompetensförsörjning.

Rekryteringsprocessen har under året setts över och utvecklats. Fokus på kompetenser genomsyrar myndighetens rekryteringsprocess från behovsanalys till framtagande av kravprofil och bedömning av de intervjuades meriter.

Genom att ge de nyanställda en god introduktion med kunskaper kring gemensamma värden, uppdrag och styrning ges en trygg bas för det fortsatta arbetet. Samsyn är också viktigt för att ge individen en förståelse för helheten. En bra start ger goda möjligheter att levandegöra gemensamma värden i det fortsatta arbetet.

Myndigheten har under år 2008 infört en ny process för introduktion av nya medarbetare. Introduktionsperioden är en betydelsefull period under vilken den nye medarbetaren skapar sig en bild av arbetsplatsen och arbetsuppgifterna. Denna bild kan vara avgörande för hur medarbetaren trivs och för motivationen att stanna kvar i organisationen.

För att säkerställa en strukturerad introduktion har nya rutiner och en tydligare rollfördelning arbetats fram. Introduktionsprogrammet består av grundläggande förvaltningsutbildning, workshop kring rollen som statstjänsteman samt etik och värderingar i arbetet. Verktyg och stöd för cheferna i introduktion är bland annat introduktionsschema, instruktioner inklusive beskrivning av rollfördelningen mellan ansvarig chef, fadder och personalsektion. Alla chefer har fått en genomgång av hur introduktion av nya medarbetare bör ske.

Utvecklingssamtal och personliga utvecklingsplaner är andra grundstenar i arbetet med kompetensutveckling inom organisationen. Kompetensanalyser på gruppnivå är ytterligare ett komplement som ska säkerställa utvecklingsbehovet inom myndigheten såväl på kort som lång sikt.

Av övriga viktiga utvecklingsinsatser kan nämnas större gemensamma sammankomster såsom frukostmöten, temaseminarier och medarbetardag. Medarbetardagen genomförs årligen och det övergripande syftet med dagen är att ta upp viktiga gemensamma verksamhetsfrågor och få

inspiration till utveckling av myndighetens verksamhet. Dagen syftar vidare till att bidra till en ökad samhörighetskänsla och skapa ett forum för ökad socialt samvaro.

Länsstyrelsens arbete präglas av samverkan mellan olika aktörer. För att ha en möjlighet att ge en bra service bör medarbetarna på Länsstyrelsen i Skåne län ha en god förmåga att kommunicera sina beslut: både inåt verksamheten och ut mot medborgaren. Kommunikationsutbildningar är därför värdefulla som instrument för att skapa effektivitet och kvalitet i arbetet. Detta ger i förlängningen goda resultat på alla nivåer av verksamheten. Vid sidan av mer specifika sakkunskaper, är effektiva arbetssätt synnerligen viktiga. Detta ger underlag för att göra rätt prioriteringar, skapa begriplighet och effektiv struktur i resultaten.

B: Genomförda insatser inom kompetensförsörjning

Länsstyrelsen har under 2008 satsat på utvecklingsinsatser inom följande områden.

Medarbetardag

Årets medarbetardag arrangerades under hösten med tema verksamhetsutveckling och samarbete över gränser. Medarbetardagen innehöll en föreläsning kring verksamhetsutveckling av Pernilla Söderberg (utvecklingsledare på Qulturum, Jönköpings läns landsting). Genom en övning aktualiserades vikten av samarbete med olika aktörer såväl internt hos myndigheten som externt.

Chefsutbildningar

Utbildning om Process- och kvalitetsstyrning genom Verva – 28 deltagare (2 tillfällen under året)

Genomgång av förordningen av intern styrning och kontroll inklusive övningar i utarbetande av riskanalyser har genomförts.

Länsstyrelsernas interna chefsutbildningar, arbetsmiljöutbildning för chefer samt individuella chefsutbildningar ex. konflikthantering, ledarinstitutets utbildningar m.m.

Utveckling av kommunikationsförmågan

Som ett led i ett särskilt verksamhetsutvecklingsprojekt har chefskollektivet vid flera sammankomster behandlat vikten av det kommunikativa ledarskapet.

Inom ramen för ”Klarspråksprojektet” har genomförts föreläsningar om hur juridiska och vetenskapliga texter kan förmedlas på en enklare sätt så att mottagaren verkligen förstår både innehåll och sammanhang i budskapet.

Förmågan till god extern kommunikation utvecklas ständigt i arbetet genom att Länsstyrelsens medarbetare medverkar i och arrangerar en mängd olika utbildningsinsatser och seminarier för externa och interna deltagare. Exempel på detta är Miljöövervakningsdagarna och den årliga Miljömålskonferensen.

Projektledarutbildning

Projektutbildning har genomförts två gånger under 2008 med ca 25 deltagare. ProjektIL - att leda utan att vara chef, är en projektledarutbildning vars syfte är att ge utvecklingsinriktade medarbetare, projektledare, gruppleadare och samordnare för olika mindre uppdrag och projekt ett antal verktyg som kan användas för ett strukturerat arbetssätt. Utbildningen och de praktiska övningarna bygger på tankarna i Länsstyrelsens projektmodell PROJEKTIL.

Introduktions- och förvaltningsutbildningar

För att introducera nyanställda till hur det är att arbeta inom staten och Länsstyrelsen i Skåne speciellt, samt för att ge den nyanställda verktyg för att snabbt komma in i arbetsuppgifter och det sociala sammanhanget, har följande utbildningsinsatser genomförts under 2008:

LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN 2008

- Intern förvaltningsutbildning (2 tillfällen, 35+30 deltagare)
- Introduktion för nyanställda (1 tillfälle, 35 deltagare)
- Besök och lunch på Residenset (2 tillfällen, 40+40 deltagare)

Syftet med förvaltningsutbildningen var att ge medarbetarna en insyn i de lagar och regler som styr arbetet, till exempel offentlighetsprincipen.

Introduktionsutbildningen syftar till att ge varje ny medarbetare en bild av de yttre ramar som gäller för arbetet på Länsstyrelsen i Skåne. Under introduktionsdagen diskuterades bland annat länsstyrelsernas uppdrag och våra prioriterade områden. Vidare fördes diskussioner och övningar kring att stärka förståelsen för vad det innebär att vara statstjänsteman.

Tillsynsutbildning

Ca 25 deltagare i kursen *Tillsyn i teori och praktik* – 7,5 högskolepoäng: Målet med kursen var att ge deltagarna kunskap och förmåga i att kunna sätta in tillsyn i ett samhällspolitiskt styrperspektiv samt problematisera tillsynsuppdraget och sin egen roll som offentlig tjänsteman i en demokrati. I kursen behandlas tillsyn ur ett styrperspektiv, i relation till tillsynsmyndigheter och tillsynade verksamheter. De särskilda villkor som påverkar tillsynsuppgiften och tillsynsrollen lyfts fram och relateras till grundläggande förvaltningspolitiska värden.

Miljöbalksutbildning

Grundläggande miljöbalksutbildning (1 tillfälle) – 37 deltagare

PBL - extern finansiering

Länsstyrelsen i Skåne har också genomfört utbildning i PBL i två former. På dessa utbildningar deltog även externa deltagare. Syftet med kompetensutvecklingsinsatserna är att lägga en grund som ska ge ett gemensamt synsätt inom staten på plan- och bygglagstiftningen, dess samband med andra lagstiftningar och länsstyrelsens roll som samordnare av statliga intressen.

- Seminarium, ”PBL i sitt sammanhang” (ca 30 medverkande externa och interna)
- Workshop PBL i praktiken (externa och interna)

Dialog/Grupputveckling/utveckling av samarbete mellan sakområden

”Att möta människor” Landsbygdsavdelningen – 15 deltagare (1 tillfälle)

Inom sociala området har av extern konsult genomfört en kommunikations- och grupputvecklingsutbildning. 12 personer, uppdelade på två grupper, deltog i utbildningen.

Thomas-analyser har genomförts på Beredskapssektionen

Rättsenheten och enheten för samhällsplanering har under året genomfört gemensamma möten där man tagit upp och diskuterat frågor kring PBL. (ca 4 tillfällen)

Ett 25 – tal medarbetare inom naturvårdsområdet har deltagit i utbildning anordnande av Naturvårdsverket – Dialog för naturvården. Utbildningen syftade till att uppmärksamma vikten av att föra dialog med markägare och andra intressenter och utveckla förmågan till bra samspel mellan parterna inför beslut.

IT-utbildningar

Under året har deltagande skett i grundkurser avseende Excel, PowerPoint och Access .

Insatser inom arbetsmiljöområdet

Utöver kompetensutvecklingsinsatser är även aktiva åtgärder inom arbetsmiljöområdet ett led i att göra arbetsplatsen attraktiv. Inom detta område har följande insatser genomförts under 2008

Förebyggande åtgärder

All personal har fått möjlighet att genomgå en utökad hälsoundersökning, ca 250 personer deltog. Möjlighet till konditionstest har också erbjudits

Särskilda ergonomironder har genomförts och all personal har erbjudits ergonomiutbildning genom föreläsningar av Previa (4 tillfällen under året)

Länsstyrelsen har fattat beslut om att Länsstyrelsen i Skåne län skall införa rökfri arbetstid from juli 2009. Stöd för att bli fri från nikotinberoende tillhandahålls.

Inför renoveringen av kontorslokalerna i Malmö har Previa anlåtats för genomförande av verksamhetsanalys.

Friskvård

Alla medarbetare har rätt till att utöva friskvård 1 timme per vecka, härutöver kan den anställda även få ersättning med 50 % av kostanden dock max 1 000 kronor per år för aktivitet på fritiden. För att aktivera friskvården har särskilda Friskvårdscoacher utsetts.

Rehabiliteringsfrågor

Länsstyrelsen arbetar aktivt med rehabilitering av långtidssjukskrivna, och har en låg sjukfrånvaro. Uppföljning av den aktuella sjukfrånvaron lämnas varje månad till länsledningen. Internt finns goda rutiner och stöd för cheferna i deras arbete med rehabiliteringsfrågor.

C: Uppföljning av genomförda insatser

Medarbetarundersökning

Som ett led i arbetet med att säkerställa myndighetens förmåga att attrahera, utveckla och behålla för verksamheten viktig kompetens har en medarbetarundersökning genomförts. Syftet med medarbetarundersökningen var att ta reda på hur medarbetare upplever myndighetens arbetsklimat. Undersökningens resultat fungerar som underlag för arbetet med att utveckla myndighetens verksamhet och arbetsklimat. Årets medarbetarundersökning hade fokus i den psykosociala arbetsmiljön och behandlade områden som till exempel lärande i arbetet, effektivitet, målkvalitet, ledarskap samt stress och arbetsrelaterad utmattning.

Uppföljning av rekryteringar under året

Personalrörligheten vid Länsstyrelsen har varit omfattande under 2008 och under året har ca 50 tills vidareanställda lämnat sin anställning och nyrekryteringen för dessa tillsammans med ett antal nytillkomna befattningar har uppgått till ca 65 personer vartill kommer att ca 50 personer rekryterats för tillfällig anställning under 2008.

Även om personalomsättningen varit hög har återbesättning av vakanta tjänster kunnat göras inom rimlig tid. Vid ledigförklarande av tjänster erhålls nästan alltid en förhållandevis stor mängd ansökningar. Rent generellt visar detta på att Länsstyrelsen uppfattas som en intressant och attraktiv myndighet.

D: Analys och bedömning

Att rörligheten varit stor under 2008 beror till stor del på att läget på arbetsmarknaden varit gott och att expansionen inom regionen tillskapar utökade resursbehov hos många konsultföretag. Detta gäller särskilt inom plan- och miljöområdet där Länsstyrelsens medarbetare har kompetens som är intressant för privata arbetsmarkanden.

En annan faktor som påverkar rörligheten är att Länsstyrelsen vid nyrekryteringar anställer förhållandevis många yngre medarbetare och en mindre andel med längre erfarenhet. Ett skäl till

detta är att lönenivån inom det statliga området ligger påtaligt under andra sektorer på arbetsmarknaden varför det hittills varit svårt att attrahera personer med längre erfarenhet. Om Länsstyrelsen till följd av en icke konkurrenskraftig lönenivå tvingas rekrytera i huvudsak nyexaminerade personer ökar risken för hög personalomsättning eftersom en relativt nyexaminerad medarbetare ofta vill pröva på andra verksamheter efter ca 3 - 4 år. Detta gäller i synnerhet om andra arbetsmarkandssektorer dessutom kan erbjuda högre lönenivåer.

Länsstyrelsen är observant på detta faktum och kommer fortsättningsvis att försöka uppnå en bättre balans i åldersfördelningen vid nyrekryteringar. Länsstyrelsen ser dock vissa svårigheter att uppnå ett sådant mål med de alltjämt marginella anslagsuppräknings och begränsade ekonomiska resurser som finns tillförfogande för länsstyrelserna.

Redovisning av personalstatistik: Antal anställda och sjukfrånvaron 2007 – 2008

Sjukfrånvaron i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid, fördelat på kön, åldersgrupp och sjukfrånvarons längd. Sjukfrånvaron definieras i Förordning 2000:605 om årsredovisning och budgetunderlag, kapitel 7. Se också ESV's cirkulär 2003:3, kapitel 7.

Kön	Ålder	2007			2008		
		Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män	-29	44	1,9 %	-	17	1,0 %	-
	30-49	112	1,3 %	15,4 %	112	1,1 %	-
	50 -	107	2,6 %	45,2 %	95	2,2 %	36,8 %
	Alla	263	1,9 %	60,2 %	224	1,6 %	36,8 %
Kvinnor	-29	87	3,0 %	3,4 %	54	1,3 %	-
	30-49	191	2,9 %	20,8 %	185	2,3 %	14,7 %
	50 -	146	4,2 %	33,2 %	136	2,9 %	16,8 %
	Alla	424	3,5 %	57,4 %	375	2,4 %	31,5 %
Samtliga	-29	131	2,8 %	2,5 %	71	1,2 %	-
	30-49	303	2,3 %	19,5 %	297	1,8 %	10,7 %
	50 -	253	3,6 %	36,1 %	231	2,7 %	22,2 %
	Alla	687	2,9 %	58,2 %	599	2,1 %	33,0 %

Uppgift		Kommentarer (t.ex. förändringar jämfört med föregående år och förklaringar därtill, jämförelser mellan könen)
Andel sjukfrånvaro för samtliga anställda 2007 (%)	2,1 %	Jämfört med 2007 (2,9 procent).så har det skett en minskning 2008.
Andel sjukfrånvaro för kvinnor 2007 (%)	2,4 %	Jämfört med 2007 (3,5 procent) så har det skett en minskning 2008.
Andel sjukfrånvaro för män 2007 (%)	1,6 %	Jämfört med 2007 (2,0 procent) så har det skett en minskning 2008.
Andel med sjukfrånvaro 60 dagar eller längre 2007 (%)	33,0 %	Jämfört med 2007 (58,2 procent) så har det skett en minskning 2008.
Andel sjukfrånvaro för personal 29 år eller yngre 2007 (%)	1,2 %	Jämfört med 2007 (2,7 procent) så har det skett en minskning 2008.
Andel sjukfrånvaro för personal 30-49 år 2007 (%)	1,8 %	Jämfört med 2007 (2,2 procent) så har det skett en minskning 2008.
Andel sjukfrånvaron för personal 50 år eller äldre 2007 (%)	2,7 %	Jämfört med 2007 (3,7 procent) så har det skett en minskning 2008.

<p>Sammanfattande analys av sjukfrånvaron, bl.a. utifrån ett jämställdhets- och åldersperspektiv. Kommentarer om genomförda och planerade insatser för att förebygga och minska sjukfrånvaron</p>	<p>Den totala sjukfrånvaron har minskat från en sjukfrånvaro under 2007 på 2,9 procent till 2,1 procent under 2008. Sjukfrånvaron är förhållandevis låg inom alla åldersgrupperna. Jämförelsevis mellan män och kvinnor visar dock att kvinnornas sjukfrånvaro är något högre ca 1 – 1,5 procent inom samtliga åldersgrupper.</p> <p>Länsstyrelsen arbetar mycket aktivt med rehabilitering av långtidssjukskrivna. Långtidssjukfrånvaron består i huvudsak av sjukfrånvaro som är orsakad av sjukdom av allvarlig karaktär. Vid jämförelse med sjukstatistik för hela det statliga området har Länsstyrelsen i Skåne län fortfarande en låg sjukfrånvaro.</p>
--	--

Uppdrag som skall redovisas i årsredovisningen 2008

Uppdrag från Regleringsbrev 2008

19. Länsstyrelserna ska, mot bakgrund av redovisningen enligt bilaga 3 (tabell 1.2) beskriva och motivera de prioriteringar som gjorts mellan ändamålen, samt beskriva och motivera de prioriteringar som har gjorts vid beslut om medel inom respektive ändamål. Vidare ska länsstyrelsen kommentera andelen beviljade medel under anslaget 33:1 Regionala tillväxtåtgärder som avser medfinansiering av de regionala tillväxtprogrammen respektive EU:s strukturfondsprogram. Slutligen ska länsstyrelsen beskriva inriktningen på eventuella insatser som bokförts under raden "varav övriga" i bilaga 3 (tabell 1.2).

Länsstyrelsen i Skåne län förfogar bara över medel för insatser under anslaget 33:1 Regionala tillväxtåtgärder, ingående i ändamålet Regional projektverksamhet. Detta anslag uppgick under år 2008 895 tkr, med ett anslagssparande på ytterligare 32 220 kr. Totalt fattades under år 2008 beslut om att ge stöd uppgående till 1 068 tkr under perioden 2008 - 2011. Inom detta ändamål - och med användande av anslaget 33:1 - har i första hand följande prioriterats:

- miljöperspektivet, bl.a. i form av stöd till hållbara godstransporter samt energifrågor
- integrationsperspektivet, i form av stöd till invandrares företagande och jobbsökande
- Öresundsintegrationen, i form av stöd till projekt om ökad samordning avseende gränsöverskridande regional planering samt partnerskapet "land-stad i Öresund"
- statlig samverkan, bl.a. i form av stöd till etablering av nätverk för jurister inom statliga organ i Skåne samt stöd till projekt om hållbara godstransporter tillsammans med bl.a. Vägverket och Banverket.

Stöd har även getts till projekt om bl.a. Europaforskning samt nordiskt resurscenter för krishantering och samhällssäkerhet.

=====

22. Länsstyrelserna ska utveckla det under år 2007 framtagna planeringsunderlaget med lämpligt verktyg innehållande den information om fysiska förhållanden och markanvändning som behövs för att närmare ange lämpliga områden för anläggning av våtmarker i odlingslandskapet. Länsstyrelserna ska vidare i samråd med berörda kommuner utveckla formerna för och bedriva uppsökande och samordnande arbete i områden som i planeringsunderlaget har pekats ut som särskilt betydelsefulla och lämpliga för anläggning och restaurering av våtmarker i enlighet med Nationell strategi för

myllrande våtmarker och Aktionsplanen för havsmiljön (Rapport 5563, Naturvårdsverket). Länsstyrelserna ska i huvudsak ha försett ovan nämnda verktyg med nödvändiga data till den 31 december 2008. Länsstyrelserna ska i årsredovisningarna redovisa insatser och resultat.

Som bas för verksamheten på våtmarksområdet ligger ”Våtmarksstrategi för Skåne”. Strategin antogs av Länsstyrelsens styrelse 2007. Länsstyrelsen anser att våtmarksarbetet på sikt är mycket beroende av att hela arbetet med vattenförvaltning får stadga. Inte minst gäller det att vattenråd med lämplig storlek, sammansättning och med bra stadgar bildas för vattendragen och att därför åtminstone huvudprinciperna för de kommande vattenavgifterna snart presenteras. Det krävs lokalt engagemang och samarbete för att flera markägare i samarbete skall kunna satsa på nya våtmarker. Och det är oftast en förutsättning för större våtmarksprojekt som kan ge mera miljönytta per satsad krona. Några nya vattenråd har bildats och flera är på gång, men här återstår ännu mycket arbete, där Länsstyrelsens stödande roll är viktig.

Länsstyrelsen tilldelades nästan 3,4 Mkr för verksamhetsåret 2007 för ändamålet. En stor del av medlen fördelades som stöd till kommuner, vattendragsorganisationer och samarbetsprojekt mellan enskilda markägare – dvs till projekt med mycket olika grad av detaljering. Femton rapporter, flera med inslag av metodutveckling, redovisades. Exempelvis har projekt genomförts för att kartlägga potentiella våtmarkslägen och intresset hos markägare att anlägga nya våtmarker. Flertalet projekt har kunnat diskuteras under inspirationsmöten i det ideella nätverket HUT Skåne (Hållbar utveckling Skåne), där Länsstyrelsen, kommunerna, LRF, SNF m fl organisationer är medlemmar. Under 2008 erhöles ytterligare nästan 3,4 Mkr och stimulansen av det lokala arbetet kunde fortsätta, nu med allt mera fokus på vattenorganisationerna. De egna insatserna har Länsstyrelsen koncentrerat till att digitalisera arkivhandlingar, som beskriver dikningsföretagen i länet. Inskanning av kartor, andra ritningar och handlingar slutförs i år och har gett cirka 300 000 bilder hittills. Georeferering av kartorna har påbörjats och beräknas 2010 resultera i ett lättillgängligt planeringsunderlag. Om vattendomstolarnas och Lantmäteriets *vattenrelaterade* material kunde tillgängliggöras på motsvarande sätt, skulle våtmarks- och vattenarbetet underlättas ytterligare.

Till samtliga vatten råd har etablerats och verksamheten vunnit stadga med hjälp av ett etablerat avgiftssystem, kommer arbetet i länen att vara beroende av extra stimulansåtgärder om inte de lokala planeringsaktiviteterna ska sakta in. Inför 2009 bedöms den lokala aktiviteten kunna öka betydligt. Det samlade behovet från Länsstyrelsen ligger i storleksordningen 7 Mkr. En stor svårighet är dock kravet på att medlen inte får disponeras över budgetårsgränsen. Eftersom fördelningen till lokal nivå måste ske efter vårens tilldelning från Naturvårdsverket, koncentreras allt lokalt arbete på olyckligt sätt till hösten. Den kommunala medfinansieringen skulle naturligtvis också kunna öka väsentligt utan denna tidsmässiga lösning.

---

46. Länsstyrelsen i Skåne län ska årligen ge en övergripande redovisning av det gränsregionala samarbetet i Öresundsregionen.

Öresundsregionen är med sina 3,6 miljoner invånare Nordens största och mest tätbefolkade storstadsregion. Sedan Öresundsbron invigdes sommaren 2000 har integrationen över Öresund ökat inom vitt skilda samhällsområden. Invandringen från Danmark till Skåne är sex gånger så stor i dag som före bron byggdes, men nivån på invandringen dämpades något under 2007. Det är mestadels danskar som flyttar över sundet, även om antalet svenskar som flyttar till Danmark ökade under 2007. Flertalet av de personer som flyttar från Danmark till Skåne är unga och majoriteten är män, skälet är framförallt de lägre levnadskostnaderna och då i synnerhet de lägre boendekostnaderna. För närvarande beräknas närmare 20 000 personer pendla till jobb i Öresund. Det antal personer som i verkligheten har arbete i Danmark och bor i Sverige är betydligt större. Antalet svenska medborgare som bor i Skåne och arbetar i Danmark ökar stadigt. Tillgången på jobb och ett högre löneläge är den främsta drivkraften.

För att ge en bild av Öresundsintegrationen under 2008 redovisas nedan några exempel på aktiviteter och insatser.

Öresunddirekt: Verksamheten vid Öresunddirekt har under 2008 präglats av samma höga tal som under 2007, vad gäller personliga besök och förfrågningar via telefon eller e-post, från personer i Skåne som har fått ett arbete i Danmark eller planerar att söka sig till den danska arbetsmarknaden. Besökssiffrorna på hemsidan www.oresunddirekt.com har ständigt ökat sedan starten 2000. I dag har hemsidan ca 70 000 besökare varje månad. Under året har ett stort antal grupper, såväl enskilda personer som företagsrepresentanter, informerats om arbetsförhållanden på den danska sidan sundet och vad man ska tänka på i skatte- och socialförsäkringsfrågor. Allt fler företag söker hjälp från Öresunddirekt. I januari öppnar informationstjänsten därför en ny hemsida, som är helt inriktad på näringslivet. Den nya hemsidan kommer att innehålla faktaartiklar om regler för näringslivet i Öresundsregionen, men också utrymme för företagen att lägga in berättelser om egna erfarenheter och nyheter om vad som sker i företaget.

Under året har också flera möten och besök med politiker hållits på Öresunddirekt i Malmö. Exempelvis har Gränshindersforum/Nordiska Ministerrådet haft möten vid ett flertal tillfällen, den danske arbetsmarknadsministern och Folketingets arbetsmarkedsudvalg har haft möte på informationscentrat liksom företrädare för riksdagsdagen, Öresundskomiteen och Region Skåne. Även Öresundsdelegationen har hållit överläggningar på informationskontoret, med landshövdingen som värd, den 14 november. Bland de frågor som kom upp fanns infrastruktursatsningar, finansiering av Öresunddirekt och skattekonstruktionen för de som bor på ena sidan Sundet och arbetar på den andra. Konstruktionen har länge kritiserats av skånska region- och kommunpolitiker.

Informationscentrat har också engagerat sig i rekryteringsmässor i Malmö och Helsingborg, haft skatteinformationsträffar för pendlare i Ørestad, Helsingborg och Malmö och för större företag på båda sidor Sundet samt deltagit i workshops om studier tillsammans med Nordiska Ministerrådet i Oslo och om familjeförmåner i Kungälv.

I övrigt kan nämnas att ett nära samarbete har inletts mellan AF-Øresund och kollegor på den danska sidan i samband med att ett flertal "Work in Denmark"-center har öppnats i Danmark, som riktar sig till arbetskraften utomlands. Ett ESF/EU-projekt, benämnt "Öresundsjobb i Helsingborgsregionen", som riktar sig till arbetssökande i Nordvästra Skåne har satts igång under hösten 2008. Vid ett antal informationstillfällen har grupper fått information om förhållandena på arbetsmarknaden i Danmark. Motsvarande projekt "Job DK" har också påbörjats i Malmö för att ge arbetssökande direkt vägledning till arbetsmarknaden på andra sidan sundet. I båda projekten är AF-personal involverade, vilka också tjänstgör på Informationscenter Öresunddirekt i Malmö.

Gränsregionala projekt: En stor mängd gränsregionala projekt pågår i Öresundsregionen. Inom Interreg IVA Öresund så deltar Länsstyrelsen i Skåne län bland annat i projektet IBU Öresund Infrastruktur och byutveckling i Öresund som är en utveckling av ÖRIB - Öresundsregional infrastruktur och byutveckling. IBU ska verka för att skapa en samsyn och ta fram faktaunderlag till regeringarna och myndigheter på båda sidor sundet för investeringar i infrastruktur och god regional utveckling. Syftet är att öka kunskap om hur man bygger ett hållbart transportsystem, hur energieffektiv stadsutveckling kan bli verklighet samt hur Öresundsregionens konkurrenskraft kan stärkas. I projektet deltar ett trettiotal partners från den svenska och danska sidan. Länsstyrelsen medverkar även i Vind i Öresund ett projekt med syfte att stärka Öresundsregionens position och potential på vindenergiområdet. Projektet vilar på tre områden, klassisk elkraftsteknik tillämpad på vindenergi, modellering och beräkning samt informationsteknologi för förberedelse av ekonomi och driftssäkerhet. Exempel på andra Interreg IVA projekt är Öresundsregionen som kreativ metapol vars mål är att binda samman ett antal

regionala plattformar över Sundet och skapa förutsättningar för innovativa kopplingar mellan kultur, näringsliv, utbildning och planering. Kompetensräkenskap för Öresundsregionen ska bygga en gemensam plattform i form av modeller och planläggningsredskap som ska göra det möjligt att bättre matcha utbud och efterfrågan inom utbildning och arbetsmarknad i Öresundsregionen. Ett projekt "Bostadsläget i Öresund" har påbörjats i syfte att utveckla samverkan mellan Själland och Skåne på bostadsmarknadsområdet. Länsstyrelsen är även representerad i styrkommittén för Interreg IV A- Öresundsregionen inom Mål 3-programmet Kattegatt-Skagerack-Öresund. Styrkommittén har träffats vid tre tillfällen under året.

Övrigt: Globala politiska studier vid Malmö högskola har fått en ny masterutbildning. Hösten 2008 startar The Öresund Master Programme of European Studies. Utbildningen är utformad som ett gränsöverskridande samarbete mellan institutionerna Globala Politiska Studier och Konst, Kultur och Kommunikation, K3 på Malmö Högskola och Institut for Kultur och Identitet på Roskilde universitetscenter RUC. Utbildningen är en tvåårig internationell masterutbildning med en flervetenskaplig, humanistisk profil som lägger tonvikten på historia med inriktning mot europastudier. Syftet är att erbjuda en utbildning som integrerar kunskapsutveckling och kritiskt tänkande på hög nivå, där humaniora i bred mening och historiska perspektiv på förändringsprocesser är centralt, med praktiska kompetenser som efterfrågas på den europeiska arbetsmarknaden.

Öresundskommittén har tillsatt en arbetsgrupp för kultur, bestående av regionala och lokala politiker från Skåne och Sjöland. Arbetsgruppen ska utarbeta en øresundsregional kulturstrategi som ska vara klar i december 2008. Ett antal dialogmöten har hållits under hösten 2008 och dessa kommer att fortsätta under våren 2009. Under hösten har bl.a. Sveriges och Danmarks kulturministrar träffat regionala politiker, tjänstemän, kulturarbetare och opinionsbildare i Öresundstinget i Roskilde. Temat var "*Kulturen – En dynamo i Øresundsudviklingen - Eller et lysglimt over Sundet?*". Ministrarna var positiva till dialog med regionen kring ett gemensamt samarbete kring kultur i Öresund.

Uppdrag från regleringsbrev 2007 som skall redovisas i årsredovisningen 2008

Uppdrag nr 9 i länsstyrelsernas regleringsbrev 2007

Riksdagen har beslutat att förstärka länsstyrelsernas tillsyn av den sociala barn- och ungdomsvården 2007 och 2008 med 10 miljoner kronor årligen. Förstärkningen gör det möjligt för länsstyrelserna att utöva tillsyn av samtliga enskilda HVB för barn och unga samt för barn och familj under ifrågavarande period. Länsstyrelserna ska redovisa omfattningen och resultatet av denna tillsyn antingen samlat i samband med att pågående uppdrag för 2006 och 2007 (uppdrag 8) redovisas till regeringen (Socialdepartementet) eller senast i årsredovisningen för 2008.

I enlighet med uppdrag i regleringsbrevet för 2007 har länsstyrelserna under 2007 och 2008 genomfört en tillsyn av enskilda HVB för barn och unga samt för barn och familj. I samverkan med Socialstyrelsen har länsstyrelserna tagit fram nationella bedömningskriterier som använts som stöd i tillsynen.

Resultatet av tillsynen kommer att presenteras i en nationell rapport från Socialstyrelsen, en rapport som kommer att presenteras 4 februari 2009.

I Skåne län har tillsyn skett av samtliga HVB, både kommunala och av de enskilda verksamheter som hade tillstånd när tillsynen inleddes 2007. Totalt har tillsyn skett i 31 verksamheter varav 26 var enskilda och 5 kommunala. Har brister upptäckts av sådan karaktär att det lett till kritik och funnits behov av åtgärder har även uppföljande tillsyn skett. Resultatet av tillsynen i Skåne kommer att presenteras i en länsrapport samtidigt med den nationella rapporten.

Sammanställning över väsentliga uppgifter
--

Sammanställningen skall göras enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

		2008	2007	2006	2005	2004
Låneram	beviljad	16 000	13 000	13 000	17 000	16 000
	utnyttjad	8 955	6 934	8 423	5 887	8 015
Kontokredit hos RGK 1	beviljad	17 000	17 000	17 000	16 700	15 600
	max. utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto	räntekostnader	0	0	155	0	0
	ränteintäkter	2 868	2 717	1 480	1 020	539
Totala avgiftsintäkter (ktogrupp 31-34, 7)	mynd. disponerar	33 132	23 534	27 908	19 529	16 675
	mynd. ej disponerar	17 211	20 278	20 381	20 252	19 900
Jämförelse med beräknade avgiftsintäkter (ktogrupp 31- 34, 7) enl. regleringsbrev						
Anslagskredit	beviljad	10 990	10 985	6 826	0	6 104
	utnyttjad	50	0	512	0	0
Summa utg. reservationer (anslag)		0	0	0	0	0
Summa anslagssparande 32:1		732	50	0	29	20
Summa anslagssparande 32:2		0	0	0	0	0
Summa anslagssparande Övriga anslag		0	57	0	34	54
- därav intecknat av åtaganden med stöd av reservationer och anslagssparande		0	57	0	34	54
Bemyndiganden	tilldelat	2 000	3 000	3 400	3 400	3 000
	summa åtaganden	591	510	990	545	1 754
Årsarbetskrafter (åa) ¹		437	438	452	423	393
Medelantalet anställda ¹		515	520	509	461	441
Driftkostnad per åa		806	780	776	717	746
Årets kapitalförändring		723	-4 195	-3 085	1 329	3 965
Balanserad kapitalförändring		-20 220	-16 025	-12 943	-14 271	-18 237

¹ Mätmetod skall finnas dokumenterad.

Kommentar: Årsarbetskraft beräknas utifrån 200 dagar.

Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING

(Tkr)

		2008	2007
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 1	212 822	217 712
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	33 132	23 533
Intäkter av bidrag	Not 3	103 940	93 517
Finansiella intäkter	Not 4	2 866	2 724
SUMMA		352 760	337 486
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 5	-234 026	-224 784
Kostnader för lokaler		-25 035	-24 412
Övriga driftkostnader		-89 573	-88 249
Finansiella kostnader	Not 4	-308	-458
Avskrivningar och nedskrivningar		-3 095	-3 778
SUMMA		-352 037	-341 681
Verksamhetsutfall		723	-4 195
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		15 171	18 950
Intäkter av uppbörd		2 040	1 329
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-17 211	-20 279
SALDO		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	Not 6	6 679	6 951
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	Not 7	298 202	80 917
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	Not 8	39 752	68 215
Finansiella kostnader			-6
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	Not 9	29	-33
Lämnade bidrag	Not 10	-344 662	-156 044
SALDO		0	0
Årets kapitalförändring	Not 11	723	-4 195

BALANSRÄKNING		(Tkr)	
		2008	2007
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	Not 12		
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		25	36
SUMMA		25	36
Materiella anläggningstillgångar	Not 13		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		593	909
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		9 126	6 415
SUMMA		9 719	7 324
Utlåning			
Utlåning	Not 14	1 035	1 538
SUMMA		1 035	1 538
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		4	7
Fastigheter		190	0
SUMMA		194	7
Fordringar			
Kundfordringar		850	422
Fordringar hos andra myndigheter	Not 15	32 326	14 457
Övriga fordringar		6 935	2 179
SUMMA		40 111	17 058
Periodavgränsningsposter	Not 16		
Förutbetalda kostnader		5 498	5 918
Upplupna bidragsintäkter		5 038	9 450
Övriga upplupna intäkter		789	577
SUMMA		11 325	15 945
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 17	177 315	257 301
SUMMA		177 315	257 301
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		75 823	71 918
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		49 822	26 811
Kassa, postgiro och bank		58	68
SUMMA		125 703	98 797
SUMMA TILLGÅNGAR		365 427	398 006

BALANSRÄKNING

(Tkr)

		2008	2007
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	Not 18		
Statskapital		190	0
Balanserad kapitalförändring		-20 220	-16 025
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		723	-4 195
SUMMA		-19 307	-20 220
Fonder			
Fonder		63	92
SUMMA		63	92
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 19	2 368	3 007
SUMMA		2 368	3 007
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 20	8 955	6 934
Skulder till andra myndigheter		23 880	22 218
Leverantörsskulder		12 354	15 998
Övriga skulder	Not 21	11 372	7 836
Depositioner		49 791	26 748
SUMMA		106 352	79 734
Periodavgränsningsposter	Not 22		
Upplupna kostnader		22 805	22 488
Oförbrukade bidrag		253 146	312 905
Övriga förutbetalda intäkter		0	0
SUMMA		275 951	335 393
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		365 427	398 006

ANSLAGSREDOVISNING

(Tkr)

Redovisning mot anslag

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regler.brev	Fördelade anslagsbelopp	Omdisp anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
01:32:01.010 Länsstyrelserna mm, Skåne län (ram)	50	219 269		-63		219 256	-218 525	731
19:33:01.010 Allmänna regionalpolitiska åtgärder Länsstyrelsen i Skåne län (ram)	57	895			-25	927	-977	-50
Summa	107	220 164	0	-63	-25	220 183	-219 502	681

Redovisning mot inkomsttitel

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomst delpost	Inkomster
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	2 550		2 524
2537 Miljöskyddsavgift	13 150		9 254
01 Miljöskyddsavgift		9 524	
2539 Täckavgift	1 250		1 100
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	2 350		2 068
01 Avgifter enligt stiftelseförordningen, tillsyn och prövning		775	
02 Registerhållningsavgift och registreringsbevis, stiftelseförordning		944	
03 Avgifter enligt avfallsförordningen (Lst)		281	
04 Övriga avgifter vid länsstyrelserna (Lst)		68	
2714 Sanktionsavgifter m.m.	1 350		2 040
01 Sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen		75	
04 Överlastavgift		471	
08 Avgifter enligt socialtjänstlagen m.m.		629	
10 Avgifter m.m. enligt plan- och bygglagen		865	
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	50		145
09 Övriga inkomster		145	
9455 Lotteriavgifter	80		80
Summa	20 780		17 211

ANSLAGSREDOVISNING

(Tkr)

Redovisning mot bemyndiganden i årsredovisning

Anslag/anslags- benämning	Tilldelad be- myndiganderam	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning (infrianden) per år		
				2009	2010	2011
19:33:01.010 Allmänna regional- politiska åtgärder	2 000	510	591	353	138	100

Andra finansiella villkor

Anslag/Benämning	Bemyndigande/Villkor	Medgivet	Utnyttjat
01:32:01.010	Anslagskredit	10 900	0
Länsstyrelserna mm, Skåne län	Anslagsbehållning från 2007 som får disponeras	3%	50
	Kredit på räntekonto	17 000	0
	Låneram för anläggningstillg	16 000	8 955
19:33:01.010	Anslagskredit	90	50
Allmänna regional- politiska åtgärder	Anslagsbehållning från 2007 som får disponeras	3%	32

KOMMENTARER OCH NOTER

Tilläggsupplysningar, redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag (2000:605) och ESV:s föreskrifter.

För reparations- och underhållskostnader avseende annans fastighet tillämpas avskrivning när beloppet överstiger 100 000 kr vid varje reparations-/ underhållsaktivitet (se nedan).

Enligt regleringsbrev för 2008 behöver flertalet tabeller i länsstyrelsens årsredovisning endast redovisas för 2008, vilket innebär ett undantag från ESV:s föreskrifter till 3 kap. 1§ förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

Fordringar

Kortfristiga fordringar beräknas till det värde de beräknas inflyta.

Fordran på räntestödslån är värdereglerad med 80 % vad gäller fordringar där företagen avvecklats (avser fd M-län) och med 100 % i vissa fall (avser fd L-län).

Fordringar på konkursgäldenär p.g.a. utbetald lönegaranti är värdereglerad till 100%. Länsstyrelsen har valt 100% eftersom återvinningen (utdelningen) dels är låg i förhållande till utbetalda belopp och dels varierar kraftigt år från år. Utdelningar till länsstyrelsens oprioriterade fordringar har varierat mellan 1% och 2 %. Från 1 januari 2009 är all utbetald lönegaranti i ett konkursärende en oprioriterad fordran.

Avskrivningstider för immateriella anläggningstillgångar

Avskrivningstid 5 år

Avskrivningstider för anläggningstillgångar

Avskrivningstid 7 år:

Förbättringsutgifter på annans fastighet (med undantag för viss fastighet där 3 år gäller)
Möbler, säkerhetsskåp, arkivhyllor

Avskrivningstid 5 år:

Basdatorer och servrar
Dataprogram av väsentligt värde
Övriga ej särskilt angivna inventarier

Avskrivningstid 4 år:

Bilar och övriga transportmedel
Skrivare
Kopieringsmaskiner
Televäxel

Avskrivningstid 3 år:

PC med extraordinär kringutrustning (PC med ordinär kringutrustning jämte bärbara PC direktavskrivs)
Leasingavtal hem-PC

Gränsen för vad som anses som ringa värde har fastställts till 10 000 kr.

Vid inköp av begagnade anläggningstillgångar anpassas avskrivningstiden till beräknad ekonomisk livslängd.

KOMMENTARER OCH NOTER

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare inom myndigheten

Landshövdingen, länsöverdirektören samt ledamöterna i Länsstyrelsens insynsråd har under 2008 haft följande skattepliktiga ersättningar och andra förmåner hos Länsstyrelsen. Därutöver anges för var och en uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Namn	Ersättning/förmån, kr
------	-----------------------

Landshövding Göran Tunhammar

Utbetald ersättning	953 900
Förmån av bostad i residenset	158 472
Förmån av garage	9 750
Förmån av telefon	3 480
Förmån av TV-avgift	1 992
Förmån av Canal Digital	1 620

Övriga uppdrag:

Ordförande i AMF Pension
 Ordförande i Arbetsgivarverket
 Ordförande i Ideonfonden AB
 Ordförande i Luftfartsverket
 Ordförande i Skånes Djurpark
 Ordförande i Tage Ludvig Sylvans Lantbruksinstitut, Bollerup
 Ordförande i von Reiserska Stiftelsen
 Ledamot i styrelsen för Pensionsgaranti

Länsöverdirektör Björn Risinger

Utbetald ersättning (fr.o.m. 1/5)	532 627
Annan förmån (fr.o.m. 1/5)	18 042

Övriga uppdrag:

Ledamot i rådet för samverkan vid Statens Jordbruksverk

T.f. Länsöverdirektör Elisabeth Hellmo

Utbetald ersättning (t.o.m. 30/4)	250 081
Förmån av garage (t.o.m. 30/4)	3 250

Övriga uppdrag:

Ledamot i Vattendelegationen för Västerhavet

KOMMENTARER OCH NOTER

Namn		Ersättning/förmån, kr
Ledamöter av Insynsrådet:		
Gertrud Elisabet Bohlin	Arvode	4 350
	Reseersättning	77
Övr uppdrag	Ordförande i Apptus Technologies AB	
Helene Fritzon	Arvode	1 450
Karl-Erik Grevendahl	Arvode	2 900
Övr uppdrag	Styrelseledamot i Högstad & Christinehof Fidekommiss AB Styrelseledamot i Karl-Erik Grevendahl Development AB	
Lotta Lundgren	Arvode	2 900
Stephan Müchler	Arvode	2 900
	Reseersättning	81
Övr uppdrag	Styrelseledamot för Ekonomihögskolan vid Lunds Universitet Styrelseledamot i Färs & Frosta Sparbank Styrelseledamot i Ideon Center AB	
Lennart Olausson	Arvode	0
Carl Piper	Arvode	4 350
Övr uppdrag	Styrelseledamot i Barsebäcksföretagen AB Styrelseledamot i Högstad & Christinehof Fidekommiss AB Styrelseledamot i Högstad & Christinehof Förvaltnings AB Styrelseledamot i Tretorp AB	
Margareta Pålsson	Arvode	1 450
	Reseersättning	153

KOMMENTARER OCH NOTER

(Tkr)

NOTER TILL RESULTATRÄKNING**2008****2007****Not 1 Intäkter av anslag**

01:32:01.010 Länsstyrelserna m.m. Skåne län	212 822	216 832
13:10:01:020 Integrationsverket, Länsstyrelsen i Skåne län	0	750
19:33:01:010 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	0	130
Summa	212 822	217 712

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Offentlig resurssamverkan	10 582	6 467
Körkortsadministration	10 304	6 087
Förprovning av djurstallar	42	908
Villkorlig körkortsåterkallelse	289	242
Handledarskap körkortsförordningen	3 983	2 516
"Öresund i butik"	1 147	880
Naturvårdsobjekt	5 677	5 140
Övriga intäkter	1 108	1 293
Summa	33 132	23 533

Not 3 Intäkter av bidrag

Arbetsmarknadsverket	654	1 879
Banverket	214	533
Boverket	1 602	2 028
ESF-rådet	515	799
Fiskeriverket	1 254	630
Kammarkollegiet	1 407	986
Krisberedskapsmyndigheten	1 522	1 742
Länsstyrelsen	1 912	0
Naturvårdsverket	50 557	43 254
Regeringskansliet	4 285	3 691
Riksantikvarieämbetet	3 042	3 745
SIDA	202	216
Skogsstyrelsen	658	0
Socialstyrelsen	2 192	1 142
Statens folkhälsoinstitut	2 267	0
Statens Jordbruksverk	29 111	28 180
Statens Räddningsverk	791	952
Verva	0	840
Vägverket	471	-1 126
Övriga statliga bidrag	12	789
	102 668	90 280
Övriga bidrag	1 272	3 237
Summa	103 940	93 517

Not 4 Finansiella intäkter och kostnader*Ränteintäkter*

- ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	2 868	2 717
---	-------	-------

Räntekostnader

- ränta på lån hos Riksgäldskontoret	-261	-287
- ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	0	0

KOMMENTARER OCH NOTER

(Tkr)

	2008	2007
Not 5 Kostnader för personal		
Lönekostnader exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-152 164	-147 566

Not 6 Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag

01:32:01.010 Länsstyrelserna m.m. Skåne län	116	539
01:32:02.003 Kommunala samverkansorgan	5 586	5 542
19:33:01.010 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	977	870
Summa	6 679	6 951

Not 7 Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag

Fiskeriverket	1 086	1 208
Kammarkollegiet	135 691	13 966
Naturvårdsverket	88 162	25 109
Regeringskansliet	33 091	17 532
Riksantikvarieämbetet	172	0
Socialstyrelsen	39 965	21 331
Statens Jordbruksverk	0	1 538
Övriga myndigheter	35	233
Summa	298 202	80 917

Erhållna medel från Kammarkollegiet för utbetalning av lönegaranti ökade med 90,5 milj till 172,5 milj 2008.

Erhållna medel från Kammarkollegiet för utbetalning av lönegaranti minskade med 19,6 milj till 82 milj 2007.

Not 8 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

Återbetalning i företagsrekonstruktioner	3 202	166
Utdelning i konkurs	36 405	67 901
Övrigt	144	148
Summa	39 751	68 215

Not 9 Avsättning till/upplösning av fonder m.m.

<i>Ålgårdsfonden</i>		
Intäkter	128	93
Kostnader	-128	-93
Erhållna medel	20	21
Lämnade bidrag	-17	-20
Upplösning av/avsättning till fond	-3	-1
<i>Bygdemedel</i>		
Intäkter	0	0
Kostnader	0	0
Erhållna medel	0	127
Lämnade bidrag	-32	-95
Upplösning av/avsättning till fond	32	-32

KOMMENTARER OCH NOTER

(Tkr)

	2008	2007
--	------	------

Not 10 Lämnade bidrag

Lämnade bidrag till enskilda personer (Lönegaranti)	-172 500	-82 034
---	----------	---------

Not 11 Årets kapitalförändring

Årets kapitalförändring består huvudsakligen av periodiseringsdifferenser mellan de kostnader/intäkter Länsstyrelsen redovisar och de inkomster som tillgodogörs från statsbudgeten

Amortering , lån hos Riksgäldskontoret	2 829	2 731
Amortering , finansiell leasing	236	715
4 § avgiftsförordningen	694	-79
Avskrivningar	-3 095	-3 778
Periodiseringsposter	346	-4 019
Körkortsadministration	-287	235
Årets kapitalförändring	723	-4 195

NOTER TILL BALANSRÄKNING

	2008	2007
--	------	------

Not 12 Immateriella anläggningstillgångar

Anskaffningsvärde	56	56
- utträngning	0	0
Årets inköp	0	0
Ackumulerad avskrivning	-20	-9
- utträngning	0	0
Årets avskrivning	-11	-11
UB	25	36

Not 13 Materiella anläggningstillgångar*Förbättringsutgifter på annans fastighet*

Anskaffningsvärde	5 048	5 048
- utträngning	0	0
Årets inköp	0	0
Ackumulerad avskrivning	-4 139	-3 725
- utträngning	0	0
Årets avskrivning	-316	-414
UB	593	909

Bilar, båtar

Anskaffningsvärde	1 849	1 830
- utträngning	0	0
Årets inköp	776	19
Ackumulerad avskrivning	-1 448	-1 244
- utträngning	0	0
Årets avskrivning	-321	-204
UB	856	401

KOMMENTARER OCH NOTER

(Tkr)

	2008	2007
<i>Datorer</i>		
Anskaffningsvärde	13 918	13 791
- utrantering	-3 774	0
Årets inköp	1 401	127
Akkumulerad avskrivning	-12 551	-11 602
- utrantering	3 774	0
Årets avskrivning	-851	-949
UB	1 917	1 367
<i>Övriga inventarier</i>		
Anskaffningsvärde	17 873	17 491
- utrantering	0	0
Årets inköp	3 301	382
Akkumulerad avskrivning	-13 542	-12 337
- utrantering	0	0
Årets avskrivning	-1 279	-1 205
UB	6 353	4 331
<i>Finansiella leasingavtal</i>		
Anskaffningsvärde	2 984	2 984
- utrantering	0	0
Årets anskaffning	0	0
Akkumulerad avskrivning	-2 668	-1 673
- utrantering	0	0
Årets avskrivning	-316	-995
UB	0	316
Not 14 Utlåning		
<i>Lånefordringar</i>		
IB	1 538	1 828
Värdereglering	0	0
Amortering	-503	-290
Avskrivning/eftergift	0	0
UB	1 035	1 538
Not 15 Fordringar hos andra myndigheter		
Lönegarantifordran på Kammarkollegiet är 23,4 milj, vilket är 15,7 milj mer än motsvarande period i fjol.		
Not 16 Periodavgränsningsposter		
<i>Förutbetalda kostnader</i>		
Förutbetalda hyror	5 392	5 544
Övriga förutbetalda kostnader	106	374
Totalt	5 498	5 918
<i>Upplupna bidragsintäkter</i>		
AMS	21	305
ESF-rådet	0	1 109
EU:s institution	0	2 468
Fiskeriverket	1 223	1 638
Statens Jordbruksverk	2 400	3 165
Naturvårdsverket	796	82
Övriga upplupna bidragsintäkter	598	683
Totalt	5 038	9 450

KOMMENTARER OCH NOTER

(Tkr)

	2008	2007
Not 17 Avräkning med statsverket		
Ingående balans		189 351
Avräknat mot statsbudgeten		
- Anslag		224 663
- Inkomstitlar		-20 279
Avräknat mot statsverkets checkräkning		
- Anslagsmedel som tillförts räntekonto		-224 208
- Uppbördsmedel		315 182
- Transfereringar		-227 408
Utgående balans		257 301
<i>Uppbörd</i>		
Ingående balans	0	
Redovisat mot inkomstitel	-17 211	
Uppbördsmedel som betalats i icke räntebärande flöde	11 625	
Medel från räntekonto som tillförts inkomstitel	0	
Skulder avseende Uppbörd	-5 586	
<i>Anslag i icke räntebärande flöde</i>		
Ingående balans	0	
Redovisat mot anslag 19 33 01 010	977	
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	977	
<i>Anslag i räntebärande flöde</i>		
Ingående balans	-50	
Redovisat mot anslag 01 32 01 010	218 525	
Anslagsmedel som tillförs räntekonto	-219 206	
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-731	
<i>Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken</i>		
Ingående balans	257 352	
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	375 249	
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-438 320	
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	-11 625	
Saldo	182 656	
Belopp under utredning		
Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	182 656	
<i>Summa Avräkning med statsverket</i>	177 315	
Not 18 Balanserad kapitalförändring		
<i>Balanserad kapitalförändring</i>		
Avgiftsfinansierad verksamhet	5 537	5 381
Periodiseringar	-25 757	-21 406
Totalt	-20 220	-16 025
<i>Årets kapitalförändring</i>		
Avgiftsfinansierad verksamhet	407	156
Periodiseringar	316	-4 351
Totalt	723	-4 195

KOMMENTARER OCH NOTER

(Tkr)

	2008	2007
Not 19 Avsättningar		
<i>Pensionsavsättningar (delpension)</i>		
Ingående avsättning	3 007	3 208
Årets pensionskostnad	866	1 384
Årets pensionsutbetalningar	-1 505	-1 585
Utgående avsättning	2 368	3 007
Not 20 Lån i Riksgäldskontoret		
Länsstyrelsen disponerar en låneram på 13 000 tkr i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål.		
IB	6 934	8 423
Nyupplåning	4 850	1 242
Amortering	-2 829	-2 731
UB	8 955	6 934
Not 21 Övriga skulder		
Innehållen prel skatt på lönegaranti har ökat från 1,9 milj till 7 milj		
Not 22 Periodavgränsningsposter		
<i>Upplupna kostnader (större poster)</i>		
Upplupna löne- o sem löneskulder inkl soc avg	21 908	22 147
Övriga upplupna kostnader	897	341
Totalt	22 805	22 488
<i>Oförbrukade bidrag avseende andra myndigheter</i>		
Banverket	40	254
Boverket	2 451	2 560
Energimyndigheten	470	470
Fiskeriverket	1 367	870
Integrationsverket	0	4 044
Kammarkollegiet	3 110	0
Krisberedskapsmyndigheten	378	889
Naturvårdsverket	129 307	162 472
Nutek	0	3 840
Regeringskansliet	58 665	83 524
Riksantikvarieämbetet	416	511
Socialstyrelsen	46 925	45 132
Statens folkhälsoinstitut	1 199	0
Statens Jordbruksverk	3 353	3 994
Statens Räddningsverk	687	517
Vägverket	1 802	1 165
Övriga myndigheter	601	492
<i>Övriga oförbrukade bidrag</i>		
Kommuner	531	347
Företag	1 811	1 757
Övriga	33	67
Totalt	253 146	312 905

Av ovanstående oförbrukade bidrag är det mesta redan intecknat.
Av det som återstår kommer avtal att tecknas och beslut fattas under 2009.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jag bedömer vidare att vissa brister avseende den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten föreligger på följande punkter:

- Styrande dokument
- Den interna budgetprocessen
- Funktionaliteten i IT-stödet och ansvarsförhållanden inom IT-området
- Struktur, innehåll och aktualitet på intranätet Skånytt

Förbättringsåtgärder genomförs löpande. För att ytterligare förbättra den interna styrningen och kontrollen förbereder Länsstyrelsen utveckling och införande av ett samlat ledningssystem.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövdingen den 18 februari 2008

Göran Tunhammar
Landshövding